

Møteinnkalling

Utvalg: **Fakultetsstyret for Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi**
Møtested: Teams
Møtedato: 11.10.2023
Tidspunkt: 14:15

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post til maria.nyang-jorgensen@uit.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
FS 44/23	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
FS 45/23	Høringssvar – rapport om fornyelse av studie- og emneporteføljen ved UiT		2023/46222
FS 46/23	Eventuelt		
FS 47/23	Godkjenning av protokoll		

FS 44/23 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

SAKSFRAMLEGG

Til:	Møtedato:	Sak:
Fakultetsstyret for Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	11.10.2023	45/23

Høringssvar – rapport om fornyelse av studie- og emneporteføljen ved UiT

Innstilling til vedtak:

“Fakultetsstyret godkjenner fakultets høringssvar for fornyelse av studie- og emneporteføljen ved UiT, med de endringer som framkom i møtet.”

Bakgrunn

Fakultetsstyret ble i møte 14.9.2023 orientert om arbeidet som UiT har satt i gang, med gjennomgang og fornying av universitetets samlede emne- og studieprogramportefølje. Med utgangspunkt i Rapport fra sentral styringsgruppe av 15.8.2023 og høringsbrev (vedlagt) med mange spørsmål og moment til diskusjon, har BFE gjennomført en omfattende intern høringsrunde. Vår interne saksbehandling har fulgt den beskrivelsen som var skissert i orienteringssaken til septembermøtet.

Saken er omfattende, med mange problemstillinger omkring innhold, organisering og sammensetning av emner og program. Det er utfordrende å ha oversikt i alle implikasjoner i en komplisert sak som dette, spesielt på den korte tiden som har vært tilgjengelig. Instituttene og fagmiljøene må berømmes for den innsatsen som har vært lagt ned i utformingen av vedlagte høringsnotat.

Studentenes synspunkt er ivaretatt gjennom møter med tillitsvalgte på programmene, innspill fra Studentutvalget og studentenes representasjon i fakultetsstyret.

Høringsnotatet

Målsettingen med gjennomgangen er universitetets overordnede behov for å videreutvikle våre studietilbud slik at de treffer langsiktige kompetansebehov, samtidig som vi sikrer at vi bruker knappere ressurser på en formålstjenlig måte. Vi står foran strammere budsjett og lavere ungdomskull, samtidig som vi skal ivareta institusjonens stilling som nasjonalt breddeuniversitet med regional forankring.

Rektor ba i høringsbrevet fakultetene om en overordnet vurdering av høringsspørsmålene, noe som vår tilbakemelding reflekterer.

Dagens programorganisering ved UiT er svært ulik, og reguleres av mange ulike strukturer i form av faglige tradisjoner, rammestyrte utdanninger og program som er harmonisert og koordinert av nasjonale fagråd. Å utforme en felles organisasjonsmodell for alle program er vanskelig å se for seg. En viktig avklaring i vår interne prosess ble derfor en avklaring av hvilke program som skulle

holdes utenfor anbefalte modell (kalt 'byggeklossmodellen'), hvilke program som det kunne virke hensiktsmessig og formålstjenlig å tilordne til modellen, og hvor det kunne gjøres ved å endre programmet uten å endre for mye på programmets innhold og eksisterende organisering. Gjennom våre interne prosesser framkom et siste alternativ; en modifisering av den foreslåtte byggeklossmodellen.

Fakultetets overordnede vurdering sammenfattes innledningsvis i høringssvaret slik:

“Fakultetet vurderer at det er behov for en omstilling av UiT sin studieportefølje og stiller seg bak UiTs forslag om retningsvalg og endring til nye grunnmodeller. Fakultetet har imidlertid en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille i henhold til nye grunnmodeller ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. BFE har identifisert noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger som fakultetet anbefaler behandles grundigere før en omstilling vedtas og implementeres. Særlig vektlegges uklarheter rundt utslag i studentrekruttering, avklaringer i arbeidslivets kompetansebehov og ivaretagelse av studentenes læringsmiljø. Fakultetet mener at rammene i grunnmodellene må justeres for å gi mer fleksibilitet og mulighet til faglig spissing og fordypning.”

Campus-ansvar

BFE ved Handelshøgskolen har aktivitet på fire campuser, på side 10 er implikasjoner og utfordringer for tilbudene på campusene gjort rede for:

“Det er viktig at alle campusstudenter har mulighet til et godt faglig tilbud, mulighet til å ta del i et levende campusliv og i trygge læringsmiljø hvor de utvikler seg faglig og sosialt. Fakultetet anbefaler at campusdimensjonen for både faglig tilgang og studentenes velferd utredes grundigere før en omstilling implementeres, og at campusenes særegenhet legges vekt på i en slik utredning. For BFE er det viktig at fagmiljøene ved fakultetets campus gis like vilkår for videre utvikling ved UiT.”

Fakultetsstyrets styringssignaler 14.9.

Fakultetsstyrets styringssignaler fra septembermøtet er integrert i høringssvaret på side 2 og 3 i notatet., og hensyntatt i fakultetets arbeid med høringssvaret.

Jørgen Berge
dekan
—

Terje Aspen
fakultetsdirektør
—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Høringsbrev
- 2 Høringsinnspill fra HHT
- 3 Høringsinnspill fra NFH
- 4 Høringsinnspill fra AMB
- 5 Høringsnotat

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Det juridiske fakultet
Universitetsbiblioteket
Det helsevitenskapelige fakultet
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Høring - fornyelse av studie- og emneporteføljen

Innledning

Universitetsstyret besluttet i sak 32/22 en overordnet prosess for videreutvikling og fornying av studieporteføljen ved UiT. Bakgrunnen var behovet for å ta framtidens ansvar gjennom å videreutvikle våre studietilbud slik at de treffer de langsiktige kompetansebehovene, samtidig som vi må ta grep for å sikre at vi bruker knappere ressurser på en formålstjenlig måte. Helt sentralt står målet om å ivareta UiT som et nasjonalt breddeuniversitet med sterk regional forankring, samtidig som vi skal tilpasse oss en framtid med strammere budsjetter og lavere ungdomsskull.

Proessen med videreutvikling og fornying av studieporteføljen omfatter alle program og emner ved UiT. Alle enheter må foreta nødvendige vurderinger av hvilke tiltak som bør iverksettes for å styrke kvaliteten i utdanningene og utnytte ressursene bedre.

For å få et godt beslutningsgrunnlag er det gjennomført kartlegging av alle studieprogram, og fem arbeidsgrupper har gitt sine innspill til hvilke grep som kan tas. Som vedlegg 3 ligger rapporten fra fase 1 som ble gjort tilgjengelig for organisasjonen tidligere i vår. Alle relevante dokumenter er tilgjengelige på: <https://uit.no/project/studieportefoljen>

Basert på innsikten fra fase 1 har styringsgruppen, ledet av prorektor utdanning og bestående av dekanene og direktørene ved UB og UMAK, samt leder for Studentparlamentet identifisert alternative modeller for oppbygging og organisering av studieprogram, samt ulike strategier som vil kunne bidra til bedre kapasitetsutnyttelse. Forskjellen mellom modeller og strategier er hovedsakelig at modeller innebærer prinsipielle rammer for hvordan en grad bygges opp, mens strategier er grep som kan anvendes uavhengig av modell og heller ikke nødvendigvis likt innenfor ulike fagområder. Modellene og strategiene er vurdert i henhold til den målsetningen som universitetsstyret har satt for prosessen. Dette er nærmere beskrevet i vedlegg 1 som utgjør styringsgruppen sin rapport.

Høringen er bygd opp i tre hoveddeler. Del 1 stiller spørsmål om UiT skal endre grunnmodell for utdanning. Her foreslås det at byggeklossmodellen innføres som grunnmodell for disiplinfagene, samt for sivilingeniørgradene. Del 2 stiller spørsmål om hvilke strategier som bør prioriteres i hvilke faglige sammenhenger, og del 3 har spørsmål om hvilke rammebetingelser og øvrige forhold som er avgjørende for å lykkes med videreutvikling og fornying av porteføljen. Hvert kapittel følges av spesifikke høringsspørsmål.

Fakultetene bes gi sine tilbakemeldinger **innen 16. oktober 2023**. Rektor ber om at fakultetene gir sine overordnede vurderinger av høringsspørsmålene og ikke utelukkende en oppsummering

av instituttene tilbakemeldinger. Videre forutsetter rektor at fakultetene legger godt til rette for medvirkning i løpet av høringsperioden.

Det vil i løpet av høringsperioden også inviteres til åpne informasjonsmøter. Mer informasjon om tematikk og tidspunkt vil annonseres via uit.no/tavla, kunngjøringer og til ledere på ulike nivåer.

Del 1: Skal UiT endre grunnmodell for utdanninger?

Spørsmålet om hvorvidt UiT skal endre grunnmodell for utdanninger innebærer å utnytte handlingsrommet som fins i kvalifikasjonsrammeverket på andre måter enn i dag. Organiseringen av studietilbudene skal tilfredsstillende de formelle kravene som stilles til høyere utdanningsinstitusjoner. For eksempel ligger kravet om at en bachelorgrad skal bestå av 180stp med 80stp fordypning til grunn i alle modellene. Modellene må sees på som overordnede føringer for den faglige sammensetningen og oppbygningen av våre program, f.eks. grad av faglig fordypning vs. flerfaglighet.

I fase 1 ble tre alternative modeller til dagens modell identifisert, omtalt som pyramide-, vifte- og byggeklossmodell. Basert på vurderingene (vedlegg 1) har styringsgruppen konkludert med at fordelene med pyramide- og viftemodell lettere kan hentes ut gjennom strategier der det er hensiktsmessig (jf. del 2), framfor å gjøre disse til nye grunnmodeller ved UiT. Videre er det i ramlestyrte utdanninger en noe mer begrenset mulighet for å gjøre modellendringer som påvirker faglig innhold og rekkefølge i studieplanene. Spørsmålet om eventuell endring av grunnmodell er med andre ord et spørsmål om hvorvidt vi skal endre til en byggeklossmodell eller beholde dagens modell i disiplinlagsutdanninger. For profesjonsutdanningene vil de ulike strategiene (del 2) være mer sentrale.

Dagens modell og byggeklossmodellen har store likheter, ettersom også dagens modell har program- og valgfag. Den store forskjellen er at byggeklossmodellen setter grenser for hvor mange studiepoeng som kan brukes til fordypning, og legger dermed aktivt opp til flerfaglighet. Begrensninger i omfang for det enkelte fagområde vil også gi en betydelig reduksjon i emneporteføljen. Varianter av byggeklossmodellen er pekt på av flere arbeidsgrupper, og vekker entusiasme i de møtearenaene hvor modellene har vært drøftet. Dette er en modell som i stor grad vil legge til rette for å tilby emnepakker til arbeidsliv som også kan bygges inn i en grad. Den største innvendingen er at modellen reduserer mulighetene for faglig fordypning ved at studentene også må velge emnepakker utover eget programfag. Dette ligger likevel tettere opp til det som er vanlig i internasjonale grader og hvordan kvalifikasjonsrammeverket er utformet. Betydningen av fler- og tverrfaglighet fremheves også i Utsynsmeldingen og fra kompetansebehovsutvalget.

Byggeklossmodellen har tre moduler: programfag (major), valgfag (minor) og fellesfag. Det må gis rammer for hvilket omfang hver modul skal ha. Jo større omfang av fordypning, jo mindre mulighet vil studenten ha til å sette sammen en flerfaglig kompetanse, og jo mindre effekt vil innføringen av modellen kunne ha med tanke på å redusere den totale emneporteføljen. Det er også et poeng at oppbyggingen må være relativt lik på tvers av fagområder for å kunne fungere som 'kompatible byggeklosser'. Anbefalingen fra styringsgruppen er 90 studiepoeng programfag, 60 studiepoeng valgfag og 30 studiepoeng fellesfag på bachelornivå. På masternivå anbefales det å legge opp til å kunne velge mellom to retninger: en analytisk og mer forskningsorientert grad med større masteroppgave, eller en bredere master med en mindre masteroppgave kombinert med et større fellesemne. Anbefalingen fra styringsgruppen er at hvert programfag på masternivå kan bestå av 70 studiepoeng i tillegg til masteroppgaven.

Anbefaling og høringsspørsmål

Anbefalingen fra styringsgruppen er at UiT innfører byggeklossmodellen som grunnmodell for disiplinfagene samt for sivilingeniørgradene, se kapittel 2.5 i vurderingsrapporten (vedlegg 1).

1. Fakultetene bes om å vurdere hvilke studietilbud som bør omfattes av byggeklossmodellen. Videre bes fakultetene om å vurdere hvordan byggeklossmodellen vil virke for det enkelte fagområde, enhet, institusjonsnivå og avtakerfeltet, herunder vurdere behov for ev. justeringer i foreslåtte rammer og føringer for 'byggeklossmodellen'.
 - a. Er det særlige tilfeller hvor rammene på 90 studiepoeng programfag og 60 studiepoeng valgfag på bachelornivå bør kunne fravikes?
 - b. Er det særlige tilfeller hvor rammene på inntil 70 studiepoeng programfag på masternivå bør kunne fravikes?
 - c. Er det noen fagområder hvor valg mellom to alternative masterfordypninger ikke vil være hensiktsmessig?
 - d. Hvilke fellesemner bør prioriteres på bachelor- og masternivå, og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?

Del 2: Hvilke strategier bør prioriteres innenfor hvilke program og fagområder?

Spørsmålet om hvilke strategier som bør prioriteres innenfor hvilke program og fagområder handler om i hvilken grad vi skal legge opp til samkjøring på tvers i organisasjonen og samarbeid i sektoren. I motsetning til spørsmålet om grunnmodeller berører det ikke de formelle rammene til organisering av utdanning. Strategiene kan brukes i alle modeller, også uten å gjøre endringer i grunnmodell. Det er også et poeng at dersom vi ikke gjør noen endringer i grunnmodell vil det fordre en mer offensiv bruk av strategier for å redusere den samlede ressursbruken.

Det er identifisert fem ulike strategier som alle anvendes i noen grad ved UiT i dag; Utvelgelse, sammenslåing, matrise, arbeidsdeling og tilpasning. Strategiene vil være mulig å kombinere og står ikke i konflikt med hverandre. Felles for de fem strategiene er at de representerer grep for å utnytte ressurser på en bedre måte, og kun indirekte berører det innholdsmessige. Strategiene er nærmere vurdert i vedlegg 1, men det gis en kort oppsummering av de fem i det følgende.

Utvelgelse handler kort og godt om å bestemme hvilke programmer som skal videreføres og hvilke som skal fases ut. Utvelgelse som strategi er godt kjent på UiT. I 2016 hadde UiT en prosess hvor det ble satt et sett av kriterier, og de som ikke oppfylte disse eller hadde en tilfredsstillende plan for hvordan de skulle nås innen en viss tid ble innstilt til å legges ned. Prosessen førte til mye godt utviklingsarbeid ved UiT der det ble lagt ned et stortilt arbeid for å utvikle utdanningskvalitet. For enkelte og særlig små fagområder ble prosessen likevel krevende, og for store deler av porteføljen ble det ikke gjort noen grep. Som det framgår av målsetningen med denne prosessen ønsker vi i større grad å legge til rette for en heterogen portefølje, og å gjøre grep i helheten av hvordan vi organiserer og gjennomfører våre utdanningstilbud. Dette bør likevel ikke være til hinder for at vi velger å fase ut program, for eksempel som over tid har rekruttert for få studenter, har uforholdsmessige store kostnader eller har annen kvalitetssvikt som det ikke har lyktes å rette opp. For programmer som omfattes av byggeklossmodellen kan det også vurderes om alle fagområder skal tilbys som programfag eller om noen kun skal tilbys som valgfag.

Sammenslåing er en lignende strategi som utvelgelse, men innebærer at flere programmer fases ut og heller gjenskapes som ett felles program. Sammenslåing som strategi er ikke ukjent ved UiT, men brukes i lite omfang. Det kan være en mer konstruktiv tilnærming enn å legge ned enkeltprogrammer fordi det ikke er noe som blir borte, samtidig som ressursene brukes mer hensiktsmessig og helheten kan bli bedre. Det er særlig relevant å vurdere sammenslåing av

emne- og/eller programmer som i stor grad konkurrerer om den samme studentgruppen, har store overlapp eller faglige likheter. Sammenslåing bør også vurderes der fagmiljøene knyttet til programmene er små, og der man gjennom sammenslåing kan bygge mer solide og helhetlige fagmiljøer.

Matrise innebærer at like fag eller fag innen samme område gis av samme fagmiljø. Ved UiT er matrise i stor grad tatt i bruk innen institutter som er på flere campus, for eksempel gjennom samkjøring av studieplaner i økonomi og administrasjon, sykepleie og lærerutdanning. Strategien er imidlertid i liten grad tatt i bruk mellom disiplin og profesjonsfag, og i liten grad mellom institutter og fakulteter. Unntaket her er lektorutdanningene og en rekke helseprofesjonsutdanninger. Ved å bruke denne strategien i større grad vil UiT bedre kunne utnytte fordelene i bredden i fagmiljøene.

Arbeidsdeling handler om gjensidig utveksling av hele eller deler av programmoduler, nasjonalt eller internasjonalt. Dette er en strategi som benyttes i noen grad, eksempelvis ved nasjonal deling av læringsressurser. Strategien kan være egnet for små fagområder, eller for fagområder hvor utdanninger gis etter nasjonale rammeplaner og derfor er like. Dette er en strategi som bør prioriteres uansett, men som i før liten grad er innenfor UiT sin kontroll. UiT kan derfor ikke belage seg på denne strategien alene.

Tilpasning handler om å gjøre muligheten for bruk uavhengig av tid og/eller sted mer tilgjengelig, for eksempel gjennom strategier for omvendt undervisning, felles grunnmoduler på tvers av studiesteder etc. Dette er en strategi som allerede brukes mye, særlig innen utdanningsprogrammer som gis på flere steder. Mer offensiv bruk av tilpasningsstrategier på flere fagområder og programmer vil bidra til at tiden på campus brukes mer hensiktsmessig til læringsfremmende aktiviteter, og vil over tid kunne være ressursbesparende fordi det tar ned behovet for skreddersøm og parallell instruerende undervisning. Et særlig behov som fremheves fra arbeids- og samfunnsliv er muligheten for å kunne studere på deltid.

Anbefaling og høringsspørsmål

Det vil være behov for å ta i bruk alle strategier i videreutviklingen og fornying av porteføljen ved UiT, men på ulike måter for ulike fagområder. Det vil derfor være behov for at fakultetene sammen og hver for seg gjør nærmere vurderinger, også i lys av vår geografiske distribusjon. Basert på styringsgruppen sine anbefalinger er det pekt på fire områder hvor det er særlig viktig at det gjøres grundige vurderinger. Se kapittel 3.6 i vurderingsrapporten (vedlegg 1).

1. Rektor ber fakultetene om å identifisere og vurdere hvilke fagområder hvor undervisning og fagansvar bør organiseres som matrise, ikke bare internt på eget fakultet, men også mellom fakulteter. Det skal gjøres en særlig vurdering av koblingen mellom profesjonsfag og disiplinfag, og sambruk av undervisningsressurser mellom disse.
2. Rektor ber fakultetene gjøre en særlig vurdering av hva som bør gjøres med emneområder og programmer som over tid har lav rekruttering, små fagmiljøer og/eller uforholdsmessig store driftskostnader. Vurderingene bør ta utgangspunkt i strategiene som er foreslått i rapporten. Effekt av å innføre byggeklossmodell bør også vurderes, samt en vurdering av hvorvidt fagområdet bør gis som programfag eller kun som valgfag/årshenhet. I vurderingene bes fakultetene også om å ta hensyn til det totale omfanget av emneområder og programmet i denne kategorien. Videre bør det også ta hensyn til om UiT har et særlig ansvar eller særlig forutsetninger for utvikling av fagområdet.
3. For engelskspråklige studietilbud ber rektor fakultetene vurdere hvilke konsekvenser innføringen av skolepenger har gitt for tilbudet og hvilke grep som bør tas for å sikre at studietilbudene er bærekraftig.

4. For øvrige studietilbud ber rektor fakultetene vurdere strategiene sammenslåing og arbeidsdeling, samt vurdere hvor det er særlige potensial for flere studenter/studiepoeng gjennom bedre tilpasning, for eksempel fleksibilisering, tilrettelegging for kombinasjon heltid og deltid og lignende. Vurderingen bør særlig fokusere på hva som skal til for å lykkes med dette.

Tabellen i vedlegg 2 kan brukes for tilbakemelding for det enkelte program.

Del 3: Gjennomgående endringer og anbefalinger

I styringsgruppen sin rapport er det pekt på at de foreslåtte endringene i modell og strategier vil ha konsekvenser for finansiering og utforming av de fagadministrative støttesystemene og tjenestene ved UiT. Det vises til kapittel 4 i vurderingsrapporten (vedlegg 1). De samme faktorene er også viktige forutsetninger for at fagmiljøene skal ha hensiktsmessige rammevilkår til å gjennomføre utdanningsopdraget.

Rektor ber fakultetene om å vurdere om det er øvrige forhold som berøres av endringer i porteføljen knyttet til læringsdesign, faglig utvikling og rammevilkår (se kapittel 4 i vurderingsrapporten vedlegg 1). Enhetene bes særlig om å gi tilbakemelding på hva som bør være hovedregel for organisering av semesteret.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
rektor

Saksansvarlig: Kathrine Tveiterås
Kontaktperson: Øyvind H. Mikalsen

Vedlegg

- 1 Vedlegg 1 Rapport styringsgruppe
- 2 Vedlegg 3 kartleggingsrapport fra fase 1
- 3 Vedlegg 2 Tabell med oversikt over alle studieprogram

Videreutvikling og fornyelse av studie- og emneporteføljen ved UiT Norges Arktiske Universitet

Høringsinnspill fra Handelshøgskolen – september 2023

Innledning

Handelshøgskolen har forståelse for at UiT må gjøre grep i forhold til det virkelighetsbildet som er beskrevet i rapporten fra styringsgruppa. Handelshøgskolen har i alle fusjonsprosesser som har vært gjennomført ved universitetet i løpet av siste femtenårsperiode vist stor vilje og evne til omstilling, blant annet gjennom aktiv bruk av de strategiene som rapporten tar til orde for (sammenslåing, utvelgelse, tilpasning osv). Med dette har vi lyktes med å bygge opp en portefølje av emner som brukes på tvers av studieprogram og fire campuser. Handelshøgskolens DNA og eksistensgrunnlag hviler på det å kunne tilby bachelor og master i økonomi og administrasjon i henhold til de nasjonale kravene som er vedtatt av Universitets- og høgskolerådet (UHR)-økonomi og administrasjon. Måten vi har bygd opp vårt emnetilbud og våre programmer på Handelshøgskolen, må derfor ses i sammenheng med et overordnet mål om å til enhver tid levere kvalitet, progresjon og kvantitet innenfor den økonomisk-administrative porteføljen i henhold til disse kravene. På en slik måte kan vi sammenlignes- og måle oss med andre handelshøgskoler.

Vår totale portefølje av programmer er basert på tett sammenfiltring og bruk av emner på tvers av programmer der det som er valgemner i noen program, er obligatoriske i andre, og der **krav til progresjon** er ivarettatt. Alle ordinære program er i sin natur også tverrfaglige. Vi har jobbet systematisk med **intern utnyttelse og synergier**, og vi har i flere omganger «tatt ned» antall emner, slik at vi i dag står med en relativt stram portefølje. Vårt utgangspunkt for denne høringsuttalelsen er derfor at den **«interne effektiviteten» som er etablert på tvers av fire campuser**, er faglig verdifull og kostnadseffektiv både for Handelshøgskolen og for UiT. Handelshøgskolen mener også at den interne organiseringen av emner bidrar til det høye studenttilfanget til Handelshøgskolen sine programmer og emner. *Handelshøgskolen ber derfor UiT om å være aktsom med å rokke ved undervisningsporteføljen ved Handelshøgskolen uten at det er gjort nøyere konsekvensanalyser, i dialog mellom Handelshøgskolen og UiT.*

Handelshøgskolen har i dag en portefølje med til sammen 17 program. I høringsuttalelsen vil kun de ordinære studieprogrammene bli kommentert (10 stk). Det vil si at årsstudier, samlingsbasert EVU master i ledelse, samlings- og nettbasert joint master øk/adm deltid, samt master i regnskap og revisjon (MRR) deltid holdes utenfor. Vi vil dog kommentere kort på forskriften som regulerer MRR.

Tabell med programmer som blir kommentert i høringsuttalelsen

Campus	Bachelor	Master
Tromsø	Bachelor øk/adm	Master øk/adm
	Bachelor Ledelse, innovasjon og marked (LIM)	Master LIM
	Bachelor Samfunnsøkonomi m datavitenskap	Master i samfunnsøkonomi med datavitenskap
Harstad	Bachelor øk/adm	

	Bachelor LIM	
Alta	Bachelor øk/adm NETT	
Narvik	Bachelor øk/adm	

Bakgrunn

Handelshøgskolen er i dag det største instituttet ved UiT målt i antall studenter. Høsten 2023 begynte hver fjerde student ved UiT på Handelshøgskolen, og instituttet har 3191 studenter fordelt på fire campuser. Rundt 3500 førstegangssøkere hadde Handelshøgskolen som første prioritet i 2023 (40 % av den totale søkermassen til UiT). Med dette gir Handelshøgskolen et viktig bidrag til universitetet sitt samfunnsoppdrag ved å utdanne studenter med kompetanse som landsdelen har bruk for. Det eksisterer et stort behov for høyt utdannede økonomer i Nord-Norge, både i offentlig forvaltning, bank/finans, og for videreutvikling av næringslivet i Nord-Norge, noe som dokumenteres gjennom rapport fra Menon Economics (2022), Norges Forskningsråds indikatorrapport (2021), revidert melding for bærekraftig næringsutvikling, Sattolas Sapmi (Sametinget 2022), samt fylkesplaner for Troms og Finnmark fylkeskommune.

Nasjonale rammer for bachelor øk/adm, master øk/adm (siviløkonom) og master i regnskap og revisjon (MRR)

Forutsetningen for en fortsatt god utvikling for en handelshøgskole ved UiT er at vi kan ivareta oppdraget om å tilby økonomisk-administrativ utdanning innenfor de nasjonale rammene knyttet til UHR-Økonomi og Administrasjon. Disse rammene foreskriver at en øk/adm grad skal være tverrfaglig sammensatt av de fem fagområdene som definerer de økonomisk-administrative fagene: bedriftsøkonomiske fag, administrative fag, samfunnsøkonomiske fag, metodefag, og etikk, samfunnsansvar og bærekraft. Rammene gitt av UHR-ØA angir minimumskrav/vilkår knyttet til gradstittel for bachelor øk/adm, master øk/adm, og MRR, med særlig fokus på at *fagene er relaterte* og at det er *tilstrekkelig progresjon* på de ulike nivåene. Av Handelshøgskolens 17 programmer, er 7 av dem regulert av disse rammene, og de legger derfor sterke premisser for den totale emneporteføljen ved Handelshøgskolen, for rekkefølgen på emner i ulike semestre for å sikre progresjonskriteriet, og for hvordan emner benyttes på tvers av flere program.

Bachelorgraden i øk/adm skal inneholde minst 120 stp innen øk/adm fag, og de resterende 60 stp skal gi tilbud til studentene om ytterligere fordypning i øk/adm fagområdene, eller i fagområder som kan gjøre kandidaten bedre rustet til å utføre øk/adm funksjoner i en organisasjon.

Kandidater som tar emnegruppe regnskapsfører på 3.år bachelor øk/adm (60 stp), og som fullfører bachelorgraden i øk/adm i henhold til minimumskrav fra UHR-ØA, vil oppfylle utdanningskravet til statsautorisert regnskapsfører i samsvar med regnskapsførerlov og -forskrift. Anbefalt plan til Bachelor i økonomi og administrasjon - spesialisering regnskapsfører vedtatt av UHR-Økonomi og administrasjon 22.06.2023 (erstatte tidligere plan fra 11.09.2019) beskriver innholdet i spesialisering regnskapsfører basert på lovkravet i regnskapsførerloven § 3-1 annet ledd som angir at «minst 60 studiepoeng innenfor emner som underbygger yrkesutøvelsen som regnskapsfører» kreves.

For opptak til master øk/adm (siviløkonom) kreves bachelor i øk/adm. Også her er det vilkår knyttet til fagsammensetning for at kandidatene skal kunne oppnå sidetittelen *siviløkonom*.

Tittelen er beskyttet ihht gradsforskriften av 2005 («Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler», FOR-2005-12-16-1574). I vilkår for bruk av tilleggsbetegnelsen (sidetittelen) siviløkonom, vedtatt av NRØA 06.06.16, og oppdatert etter vedtak i UHR-Økonomi og Administrasjon, 12.11.18, heter det blant annet at «En viktig forutsetning for tildeling av sidetittelen er imidlertid at utdanningen har korrekt fagsammensetning». Herunder kreves valgmuligheter innenfor disse fagområdene:

«Innenfor studieprogrammet skal en student ha mulighet til å velge spesialiseringsområder både innenfor økonomiske og innenfor administrative fag.

- *Økonomiske fag inkluderer fag innenfor bedriftsøkonomisk analyse (regnskap, økonomistyring, investering og finansiering) og samfunnsøkonomi.*
- *Administrative fag inkluderer strategi, organisasjon, ledelse og markedsføring.»*

Fagsammensetningen skal gi studentene både fordypning innen ett valgt spesialiseringsområde, samt bredde innenfor andre deler av det økonomisk/administrative fagområdet. ***Vilkårene tillater valgfrie emner på kun inntil 15 stp*** som kan ligge utenfor det øk/adm fagområdet. Det innebærer at det i tillegg til vilkår for både fordypning og bredde, også ligger et generelt vilkår om at de resterende emnene i mastergraden skal befinne seg innen det økonomisk/administrative fagområdet. Videre spesifiseres at masteroppgaven skal ha et omfang på 30 stp og skal skrives innen valgt fordypning.

Master i regnskap og revisjon (MRR), er profesjonsrettet med innhold regulert i lov (revisorloven) og forskrift til lov samt NOU 2017:15. Dette er avgjørende for om kandidatene kan søke statsautorisasjon som revisor etter studiet. Her går det frem av studieplanen at alle emnene er obligatoriske.

Oppsummerte hovedpoenger

Nedenfor har vi oppsummert de viktigste poengene som vi ønsker å få formidlet gjennom høringsuttalelsen. I fortsettelsen av dokumentet, gjennom å svare ut de konkrete spørsmålene i høringen, vil poengene bli utledet, forklart og begrunnet nærmere.

- 1) For å opprettholde søkertilgang til Handelshøgskolen ved UiT, kan vi ikke gjøre endringer gjennom tilpasninger til byggeklossmodellen som skaper tvil om hvorvidt vi innfrir kravene i UHR-ØA – heller ikke på en slik måte at studenter vurderer vårt tilbud som et B-alternativ sammenlignet med andre handelshøgskoler. Vi betrakter det som kritisk å kunne tilby et fullverdig studieprogram til våre studenter innenfor øk/adm fag basert på den spisskompetansen som vårt fagmiljø forvalter. Handelshøgskolen er samtidig positiv til at studentene skal få tilbud om emnepakker/valgfag fra andre fagmiljø. Handelshøgskolen må da vurdere om disse emnene er iht UHR-ØA krav.
- 2) Våre programmer er tett integrerte i den forstand at de samme emnene benyttes til å levere iht alle UHR-ØA krav i bachelor øk/adm (progresjon, mengde, innhold), samtidig som de benyttes til andre programmer som bachelor i ledelse, innovasjon og marked (LIM), og bachelor i samfunnsøkonomi med datavitenskap. De benyttes også til å tilby årsstudier i Ledelse, årsstudium i Bedriftsøkonomi, og årsstudium i Praktisk økonomi og ledelse. Det betyr at vi har en svært effektiv intern drift og utnyttelse av emneporteføljen, som også er kostnadseffektiv. Hvis LIM og Samfunnsøkonomi med datavitenskap skal inngå i byggeklossmodellen, mens øk/adm skal holdes utenfor, kommer Handelshøgskolen i en situasjon der den interne konsistensen og effektiviteten rokkes ved. *Dette vil medføre økt ressursbehov og økte kostnader både på øk/adm og på LIM.*

- 3) En øk/adm grad er per definisjon tverrfaglig sammensatt av fem fagdisipliner. Handelshøgskolen er dermed et tverrfaglig institutt der alle programmene – også de som faller utenfor UHR-ØA-rammeverket, som LIM og samfunnsøkonomi med datavitenskap, allerede er tverrfaglige. Fordi vi over mange år har jobbet med problemstillinger knyttet til tverrfaglige studieløp, har vi mye kunnskap om hva som kreves for å skape sammenheng slik at studenten klarer å nyttiggjøre seg den. Å innføre faglige «byggeklosser» fra andre fagmiljø vil kunne medføre at noe av den eksisterende tverrfagligheten i dagens program må tas bort (e.g. Markedsføring erstattes med rettsvitenskap/jus). Det vil i praksis innebære at programmet endrer status fra å være tverrfaglig til å bli et flerfaglig program, og der programmets navn ikke gir mening lenger. Vi vet lite om hvordan dette vil påvirke læringsutbytte og studenttilfang ved dette svært populære programmet.
- 4) Handelshøgskolen holder fast ved prinsippet om at alle studietilbud skal gi faglig fordypning innen sitt programfag. Dette er krevende å ivareta dette prinsippet i tverrfaglige program. Samtidig er det en forutsetning for at Handelshøgskolen sine tilbud skal være konkurransedyktig sammenlignet med andre handelshøgskoler.
- 5) Handelshøgskolen er et flercampus-institutt med programmer ved alle fire campus. Vi tilbyr for eksempel bachelor i øk/adm med identisk emneportefølje de to første årene i studieløpet, ved alle fire campus. Vi mener det må være et mål å ivareta et studietilbud med høy kvalitet ved alle campuser. Campusene utenfor Tromsø har sin funksjon de skal fylle med nærhet til næringslivet, med tilhørighet på stedet og ved at utdanningen skal tilbys på ulike steder. Dette ansvaret mener vi forplikter. Som et flercampus-institutt har vi et spesielt ansvar for å sørge for at det er et lokalt tilbud iht programmets læringsutbyttebeskrivelse.
- 6) Handelshøgskolen har som strategisk målsetning å jobbe for å bli internasjonalt akkreditert (AACSB) innen 2030. Et viktig kriterium i en slik prosess er at vi kan vise til innhold og kontroll over verdikjeden i en handelshøgskole.

Spørsmål 1: Skal UiT endre grunnmodell for utdanninger?

Med bakgrunn i det virkelighetsbildet som er beskrevet i rapporten fra styringsgruppa anerkjennes behovet for å endre grunnmodell for utdanninger ved UiT. Handelshøgskolen mener at byggeklossmodellen er utfordrende for instituttet. Dette med bakgrunn i sterke synergier mellom programmene, eksterne krav, samfunnsoppdraget, tverrfaglighet og konkurransesituasjon mot andre Handelshøgskoler på kjerneleveranser innenfor økonomisk-administrative utdanninger.

Tidligere erfaringer med byggeklossmodell

Byggeklossmodeller har vært utprøvd tidligere ved å kombinere Handelshøgskolens populære fagområder med naturvitenskap (Arktisk Naturbruk og Landbruk, International Fisheries Management), samfunnsvitenskap (Politikk, Filosofi og Økonomi), humaniora (Språk og Økonomi) og matematikk (Matematikk og Finans). Noen av disse programmene tiltrakk seg få søkere, mens andre var populære blant søkermassen. Erfaringen fra gjennomføringen av disse programmene er entydig – studentene savnet en tydelig kobling og integrering mellom fagene, og veldig få ble ferdig med programmet. Noen sluttet mens andre ble overført til et disiplinært studieprogram. Alle disse flerfaglige studieprogrammene er nå nedlagt. Selv om disse eksemplene kan framstå som anekdotiske, legger ikke styringsgruppas rapport fram andre dokumenterte funn eller analyser som kan overbevise i en annen retning.

Forholdet mellom tverrfaglighet og læringsutbytte

- **Grad av tverrfaglighet:** Hvis argumentet for byggeklossmodellen er at det etterspørres større tverrfaglighet i studieløpet, mener vi det bør avklares hva man legger i dette. Det er forskjell på at et program som ikke har noen tverrfaglige elementer i seg, skal etterstrebe å bli litt mer tverrfaglig, og på at et program som i utgangspunktet er tverrfaglig skal bli enda mer tverrfaglig. I det siste tilfellet risikerer man at studenten ikke vil forstå hva som er programmets kjerne. Satt på spissen (for å illustrere) kan man tenke seg at et tverrfaglig program som Ledelse, innovasjon og marked (LIM) - gitt at et år skal erstattes av andre emnepakker - kunne ende opp med å oppfattes som en bachelor i Ledelse, innovasjon og historie (hvis studenten for eksempel valgte emnepakker i historie). Dermed ville poenget med eksisterende tverrfaglige programmer falle bort. For oss blir det et paradoks å undergrave eksisterende populære tverrfaglige program, for å erstatte dem med andre. Undersøkelser vi har gjort blant våre studenter som i dag går på LIM (vi arrangerte eget møte for å høre deres synspunkter), tyder på at de er svært negative til en slik løsning (altså at antall emner i LIM tas ned til fordel for emnepakker fra andre fagfelt), og de sier at de da ikke ville søkt på LIM.
- **Tverrfaglighet ikke det samme som transversale ferdigheter:** I styringsgruppas rapport argumenteres det med at byggeklossmodellen vil imøtekomme arbeidslivets behov og etterspørsel etter mer tverrfaglighet hos studentene. I tillegg til at vi gjerne skulle sett dette dokumentert, er vi bekymret for at det som i rapporten framstilles som tverrfaglighet, heller dreier seg om etterspørsel etter ferdigheter i å se sammenhenger og å sette seg inn i komplekse saksområder. Dette vet vi er ferdigheter som framkommer som ønsker i en del undersøkelser. Imidlertid mener vi dette heller handler om transversale ferdigheter, enn det å sette sammen flerfaglige emneporteføljer. Ferdigheter som kommunikasjon, kritisk tenkning, samarbeid og kreativitet skal gjøre studentene i stand til å handtere komplekse og tverrfaglige problemstillinger, og det bør være en integrert del av hvert eneste emne som gis på UiT, uavhengig av emnepakker og fagområder. Fagmiljøene har allerede fått sterke føringer om å jobbe med progresjon i transversale ferdigheter, det som også i rapporten kalles for framtidskompetanser. For å få til progresjon både i ferdigheter og fag (at man ikke får den samme introforelesninga i for eksempel ledelse hvert semester), kreves et tett samarbeid i fagstaben der man jobber med å sammen bli enig om hvordan progresjonen skal reflekteres over semester, og hva man skal gjøre (for eksempel hva er kritisk tenkning på femte semester til forskjell fra første semester). Prosjekt vi har hatt for eksempel i LIM på dette illustrerer tydelig hvor krevende dette er å få til, men også at det er nødvendig.
- **Emnepakkers plassering i studieløpet:** I den forbindelse finner vi ikke oppbyggingen av bachelorgraden med emnepakker i tredje og fjerde semester som presentert i høringsdokumentet, hensiktsmessig for studentenes læringsmiljø. Vi mener det er uheldig å forlate det programmet studenten er tatt opp på etter ett år, for så å komme tilbake igjen på tredje året. All erfaring vi har med undervisning, tilsier at studentene vil ha glemt mye av det grunnlaget man har forsøkt å legge det første året, når de kommer tilbake etter ett år med helt andre fag, og mye av tiden på tredje året vil derfor gå med til repetisjon. Det er også stor sannsynlighet for at man etter bare ett år med programfag ender med å forlate programmet i løpet av andre studieår. Faren for fragmentering, og at selve programtanken med dette forsvinner, anser vi som stor. Hvis elementer fra byggeklossmodellen skal anvendes, *mener vi emnepakkene må komme i femte og sjette semester*, og det forutsettes at Handelshøgskolen kan beholde en emneportefølje som tillater oss å levere emnepakker på tvers av våre interne programmer, slik vi i realiteten gjør i dag.
- **Byggeklossmodellen og arbeidslivsrelevans:** En annen sterk føring på læringsutbyttet - forut for lansering av byggeklossmodellen - er at vi skal jobbe for å integrere praksis i

utdanningsløpet, og det skal bli et tydeligere fokus på arbeidslivsrelevans. Det skal også være en tettere dialog med næringslivet for å kunne skreddersy utdanningene ut fra behov «der ute». Det er uklart hvordan dette skal ivaretas gjennom byggeklossmodellen. Handelshøgskolen opplever det som en risiko at mangfoldet av studenter med ulike byggeklosser i studieløpet sitt, vil gjøre det vanskeligere å kommunisere hva som er den relevante praksisen for akkurat denne studenten, og hva vedkommende kan bruke sin utdanning til.

- **Byggeklossmodellen – tilbuds- eller etterspørselsstyrt:** Til slutt mener vi at byggeklossmodellen baserer seg på forutsetninger om hva tilbudssida kan tilby. Det er imidlertid ingen analyser av hva etterspørselssida, altså studentene, ønsker. Studentenes valgmønster er en forutsetning for å lykkes med foreslått modell. Handelshøgskolen etterlyser mer innsikt i hvordan studentene vil velge/bevege seg mot emnepakker innenfor fagdisipliner som nå sliter med lav rekruttering. I en slik analyse kan eksempelvis erfaringer fra UiO benyttes.

Vi er usikre på om byggeklossmodellen imøtekommer det som arbeidslivet etterspør av kunnskap og kompetanse. I sum frykter vi at modellen vil sette oss tilbake på de andre ambisjonene vi har for læringsutbyttet.

a) Er det særlige tilfeller hvor rammene på 90 studiepoeng programfag og 60 studiepoeng valgfag på bachelornivå bør kunne fravikes?

Handelshøgskolen holder fast ved prinsippet om at alle studietilbud skal gi faglig fordypning innen sitt programfag. Rammene på 90 stp for programfag i grunnmodell for bachelor mener vi derfor ikke er tilstrekkelig for å sikre faglig fordypning ut fra fagenes særegenhet. Disse rammene er heller ikke forenlig med de nasjonale kravene som ligger i UHR-ØA.

Bachelor øk/adm: Som nevnt mener vi at øk/adm bachelor ikke egner seg for byggeklossmodellen fordi den ikke lar seg forene med gradens krav til 120 studiepoeng programfag, samt ytterligere fordypning innenfor økonomisk administrative fag i de resterende 60 studiepoengene.

- De to første årene av bachelor øk/adm tilbyr 12 emner som er obligatoriske og like på tvers av fire campus – av disse 12 emnene er 7 fellesemner med LIM i Tromsø og Harstad, og 4 er fellesemner med Samfunnsøkonomi med datavitenskap (ex phil kommer i tillegg)
- Krav gitt i UHR-ØA vil virke ekskluderende på mange av de mulige emnepakkene UiT eventuelt tilbyr. Handelshøgskolen må ha mulighet til å vurdere emnepakker ift UHR-ØA krav
- Studenten kan risikere å stille svakere som student på et masterstudium ved både UiT og andre institusjoner (NHH, BI, etc)
- Byggeklossmodellen vil virke uhensiktsmessig med tanke på progresjon og den kronologiske oppbyggingen av graden
- UiT har ikke et tilstrekkelig utbredt nett-tilbud for våre studenter på bachelor øk/adm nett, m/tilpasset undervisnings- og vurderingsform
- Fellesemner som ikke leveres i en økonomikontekst kan være med på å svekke utbytte/relevansen
- Koordinering og samkjøring med andre fakultet kan bli kompliserende, samt at vi mister kontrollen med kvaliteten/metoden på det produktet (bachelorgraden) vi ønsker å levere.

- Innenfor rammene av oppbygningen i øk/adm bachelor, kan Handelshøgskolen ha mulighet til å tilby emnepakker til andre fagmiljø, med forbehold om kapasitet
- I den grad man skal definere inn emnepakker fra andre institutt, vil det være juridiske emner og emner innenfor organisasjonspsykologi (begge innenfor den administrative fagporteføljen) som vil være relevant, men da under forutsetning at de er tilpasset Handelshøgskolens behov.

Bachelorprogram i ledelse, innovasjon og marked (LIM): Ideen bak LIM er å gi studenter en integrert portefølje av administrative fag som gir en spesialkompetanse innen ledelse av omstillingsprosesser, innovasjon og markedsføring. Selv om fagene til sammen skaper en relativt bred profil, henger de tematisk sammen og bygger på hverandre vertikalt og horisontalt. Vi er avhengig av å opprettholde denne helheten og sammenhengen i programmet for å sikre 1) et solid fundament innen LIM fag og 2) en naturlig progresjon av kunnskap og ferdigheter. Om vi må bytte ut LIM emner med emner fra andre fagområder vil konseptet med en bachelor i administrative fag falle bort. Det mener vi vil være uheldig fordi dette oppleves som en relativt konkret og «matnyttig» utdanning, og mange går ut i jobb etter endt bachelor i LIM. LIM porteføljen er også tett integrert med bachelor øk/adm. Alle emnene i LIM er også obligatoriske emner og profileringsemner i bachelor øk/adm, og porteføljen bidrar dermed til å innfri kravene i UHR-ØA i forhold til både et progresjons- og et fordypningsløp.

LIM kan dessuten sammenlignes med bachelorprogram på et annet universitet med byggeklossmodellen, NTNU. Deres program i markedsføring, innovasjon og ledelse (MIL) legger opp til valgmuligheter på andre og tredje studieår, men alle valgmulighetene er innenfor økonomisk/administrative fag. Det vil føre til en konkurranseulempe dersom studenter ved UiT får færre kjernefag (dvs. økonomisk/administrative fag) i sin LIM bachelorgrad i forhold til det som NTNU tilbyr. Opprettelsen av MIL ved NTNU kan også tyde på at vårt konsept med LIM har blitt lagt merke til og plukket opp av andre handelshøgskoler (LIM har blitt gitt siden 2009), kanskje nettopp fordi man kan «makse ut» et alternativt program for de studentene som ønsker en mer administrativ enn en økonomisk/administrativ utdanning, samtidig som man er leverandør av den administrative porteføljen i øk/adm.

Nedenfor følger en tabell som, med utgangspunkt i bachelor LIM som gis i Tromsø og i Harstad, viser den interne integrasjonen mellom LIM og våre øk/adm program:

Semester	Campus Tromsø	Campus Harstad
1.	BED 1004 Markedsføring – gis også i øk/adm første sem BED 1009 Innovasjon – gis også i LIM Harstad BED 2029 Organisasjon og ledelse – gis også i øk/adm tredje sem	BED 1004 Markedsføring – gis også i øk/adm første sem BED 1009 Innovasjon – gis også i LIM Tromsø BED 2029 Organisasjon og ledelse – gis også i øk/adm tredje sem
2.	BED 2052 Merkevarerbygging – gis også i øk/adm Alta sjette sem som valgmenne BED 2053 Tjenstedesign FIL 0700 Ex Phil – gis også i øk/adm andre semester	BED 1002 Grunnleggende regnskap og analyse – gis også i øk/adm andre semester BED 1097 Global politisk økonomi FIL 0700 Ex Phil - gis også i øk/adm andre semester
3.	BED 1013 Bedriftsøkonomisk analyse – gis også i øk/adm første semester	BED 1013 Bedriftsøkonomisk analyse – gis også i øk/adm første semester

	BED 2012 Prosjektledelse – gis også i øk/adm Tromsø femte sem som valgemne BED 2054 Innovasjon i praksis – gis også i øk/adm Tromsø femte sem som valgemne	BED 2057 Arbeidsrett og arbeidsmiljø – gis også i øk/adm Harstad som valgemne BED 2058 Serviceledelse og innovasjon – gis også i øk/adm Harstad som valgemne
4.	BED 1002 Grunnleggende regnskap og analyse – gis også i øk/adm andre semester BED 2003 Foretaksstrategi – gis også i øk/adm fjerde semester BED 2046 Anvendt metode – gis også i LIM Harstad	BED 2003 Foretaksstrategi – gis også i øk/adm fjerde semester BED 2046 Anvendt metode – gis også i LIM Tromsø BED 2115 Forsyningsledelse og lean – gis også i øk/adm som valgemne Harstad og Narvik
	Av 12 emner som gis de to første årene på bachelor LIM Tromsø, er det 1 emne som er unik for LIM Tromsø (<i>skråstilt og uthevet</i>) 8 (merket rødt) som gis som obligatoriske emner inn i øk/adm 3 (merket grønn) som gis som valgemner inn i øk/adm enten Tromsø eller Alta	Av 12 emner som gis de to første årene på bachelor LIM Harstad, er det 1 emne som er unik for LIM Harstad (<i>skråstilt og uthevet</i>) 8 (merket rødt) som gis som obligatoriske emner inn i øk/adm 3 (merket grønn) som gis som valgemner inn i øk/adm enten Harstad og/eller Narvik
5.	BED 2112 HRM – gis også i øk/adm Tromsø og Harstad femte sem, og i LIM Harstad BED 2010 Forretningsjus og arbeidsrett (valgemne) – gis også i øk/adm Tromsø og Alta som valgemne BED 2022 NETT Årsregnskap og god regnskapsskikk (valgemne) – gis også i øk/adm Tromsø, Harstad og Alta som valgemne BED 2047 Forhandlinger (valgemne) BED 2063 Sustainable arctic tourism (valgemne) – gis også i øk/adm Tromsø som valgemne	BED 2112 HRM – gis også i øk/adm Tromsø og Harstad femte sem, og i LIM Tromsø PSY 2010 NETT Arbeids- og organisasjonspsykologi – gis også som valgemne øk/adm Alta BED 2210 Bacheloroppgave over to semester (valgemne) – gis også i øk/adm sjettem sem som valgemne, og i LIM Tromsø BED 2139 Bedriftsutvikling og intraprenørskap (valgemne 20 stp) – gis også som valgemne øk/adm Harstad BED 2125 Innkjøp – gis også som valgemne øk/adm Harstad og Narvik
6.	BED 2049 Digital markedsføring BED 2015 Entreprenørskap (valgemne) – gis også i øk/adm Tromsø som valgemne BED 2035 Competitive intelligence (valgemne) – gis også i øk/adm Tromsø som valgemne BED 2019 Driftsregnskap og budsjettering (valgemne) – gis også i	BED 2144 Social media marketing BED 2145 Consumer behaviour and active retailing – gis også som valgemne øk/adm i Harstad og Narvik BED 2019 Driftsregnskap og budsjettering (valgemne) – gis også i øk/adm fjerde sem, og valgemne LIM Tromsø

	øk/adm fjerde sem, og valgemne LIM Harstad BED 2209 Bacheloroppgave (valgemne) – gis også i øk/adm sjette sem som valgemne og i LIM Harstad	
	<p>Av 10 emner som gis tredje året på bachelor LIM Tromsø er det 2 emner som er unik for LIM Tromsø (skråstilt og uthevet)</p> <p>2 (merket rødt) som gis som obligatoriske emner inn i øk/adm</p> <p>6 (merket grønn) som gis som valgemner inn i øk/adm enten Tromsø, Alta og Harstad</p> <p>Det vil si at bachelor LIM Tromsø til sammen gir 3 unike emner</p>	<p>Av 8 emner som gis tredje året på bachelor LIM Harstad er det 1 emne som er unik for LIM Harstad (skråstilt og uthevet)</p> <p>2 (merket rødt) som gis som obligatoriske emner inn i øk/adm</p> <p>5 (merket grønn) som gis som valgemner inn i øk/adm enten Tromsø, Alta og Harstad</p> <p>Det vil si at bachelor LIM Harstad til sammen gir 2 unike emner</p>

Tabellen viser, gjennom fargekodene svart, rød og grønn, at av alle emnene som gis på bachelor LIM i henholdsvis Tromsø og Harstad, er det kun fem emner totalt (3 unike emner fra Tromsø og 2 unike emner fra Harstad) som kan regnes som unike for LIM i den forstand at de ikke benyttes som enten obligatoriske eller som valgemner inn i bachelor øk/adm. Verken rekkefølge eller innhold er tilfeldig sett i forhold til å også imøtekomme de kravene i øk/adm bachelor som ligger i UHR-ØA. Hvis LIM skal inngå i byggeklossmodellen, mens øk/adm skal holdes utenfor, kommer Handelshøgskolen i en situasjon der den interne konsistensen og effektiviteten røkkes ved. Det vil sannsynligvis føre til redusert effektivitet i form av økt ressursbehov og økte kostnader både på øk/adm og på LIM.

Vi ser at anvendelse av byggeklossmodellen for LIM programmet (med rammene om 90 stp programfag og 60 stp valgfag) vil medføre flere utfordringer av følgende grunner:

- Det vil føre til redusert effektivitet på Handelshøgskolen sett i forhold til integrasjonen med øk/adm. Konsekvensene vil behov for å opprette flere emner innenfor øk/adm fagfeltet, som igjen vil føre til økt ressursbehov og økte kostnader. Dette gjelder både på LIM og øk.adm programmene.
- Det er lite formålstjenlig for studentenes progresjon å måtte ta første års administrative emner når de er på andre eller tredje studieår
- Innenfor rammene av oppbygningen i LIM bachelor, kan Handelshøgskolen ha mulighet til å tilby emnepakker til andre fagmiljø, med forbehold om kapasitet
- Handelshøgskolens studenter kan benytte andre relevante emnepakker fra andre fagmiljø, hvis de er iht UHR-ØA krav.
- Det gir oss en potensiell konkurranseulempet sett ift andre programmer/institusjoner vi ønsker å sammenligne oss med, og vi mener det er en risiko for at LIM som et tverrfaglig program vil miste sin relevans og attraktivitet.

Bachelorprogram i samfunnsøkonomi med datavitenskap gir studenter flerfaglig kompetanse hvor flere fagområder er innflettet i hverandre slik at studenter bedre er i stand til å skjønne koblingene imellom. Bachelorprogrammet inneholder 90 studiepoeng med samfunnsøkonomi, 60 poeng med valgfag (matematikk, statistikk, datavitenskap og koding),

samt 30 studiepoeng i det som omtales som fellesfag (blant annet filosofi, bærekraft, formidling, kunstig intelligens og næringslivskontakt).

Samtidig som bachelorgraden i samfunnsøkonomi er et selvstendig program, leverer den noen emnepakker inn i bachelor øk/adm, i tråd med kriteriene i UHR-ØA. Det betyr at emnene nyttiggjøres inn i andre program, i tråd med intensjonen i byggeklossmodellen. De samfunnsøkonomiske fagene kan også tilbys som emnepakker til EVU-markedet. Vi ber om at programmet får lov til å fortsette slik som intensjonen har vært. Her er det også verdt å nevne at det i begynnelsen av fornyelsesprosessen ble gjort en kartlegging blant interessenter fra offentlig og privat arbeidsliv, samt daværende og tidligere studenter. Dette har dannet grunnlaget for programmet som er spisset inn mot å gi studenter kunnskap, ferdigheter og kompetanser som kan brukes i arbeidslivet. Programmet kombinerer flere fagområder, og lærer studenter koblingene mellom disse fagområdene. De fleste kurs kombinerer matematikk, statistikk, koding, datavitenskap og økonomisk analyse sømløst i undervisningen. Programmet er unikt i Norge.

Det er hensiktsmessig å sammenlikne bachelorprogrammene i samfunnsøkonomi ved to andre universiteter med byggeklossmodellen, UiO og NTNU. Begge program åpner for muligheten til å ta noen frie studiepoeng utenom samfunnsøkonomi (40 ved UiO og 60 ved NTNU). Det finnes imidlertid videregående samfunnsøkonomiemner ved NTNU på over 60 stp som studenter kan velge istedenfor å ta andre fagområder. Ved UiO finnes en 40-gruppe som heter Økonomisk analyse, og dette er en videregående emnegruppe samfunnsøkonomi som samfunnsøkonomistudenter anbefales å ta dersom de vil ha mulighet senere til å jobbe som samfunnsøkonom. Det vil føre til en konkurranseulempe dersom studenter ved UiT har for lite samfunnsøkonomi i sin bachelorgrad i forhold til det som UiO og NTNU tilbyr.

Vi mener at bachelor i samfunnsøkonomi med datafag bør holdes utenfor byggeklossmodellen med rammene om 90 stp programfag og 60 stp valgfag av følgende grunner:

- Det gir oss en klar konkurranseulempe sett ift andre programmer/institusjoner vi ønsker å sammenligne oss med.
- Programmet er allerede tverrfaglig, og det er derfor ikke ønskelig med flere byggeklosser i form av andre fag
- Det vil føre til redusert intern effektivitet på Handelshøgskolen sett i forhold til integrasjonen med øk/adm, der konsekvensene vil være økt ressursbehov og økte kostnader. Vi kan ikke se noen effektiviseringsgevinst når våre øk/adm studenter uansett må velge emnepakker innenfor dette fagfeltet
- Innenfor rammene av oppbygningen i graden kan Handelshøgskolen tilby emnepakker til andre fagmiljø
- Ønske om å opprettholde nåværende sammensetning i graden, da vi mener vi har truffet et behov i markedet, og at vi ligger i front på en integrasjon mellom samfunnsøkonomi og datavitenskap
- Dette utelukker ikke at Handelshøgskolens studenter kan benytte andre relevante emnepakker hvis det skulle passe

Foreløpig oppsummering:

På Handelshøgskolen, som er på fire campus, har vi jobbet planmessig over tid med samkjøring, koordinering, og tilpasning av emner og studier, og det er et arbeid som fortsatt pågår.

Gjennom denne måten å jobbe på driftes programmene allerede effektivt, der man over år har tatt ned antall emner og søkt å gjøre «stordriftsfordeler» av de emnene vi har. For eksempel kan nevnes at årsstudiene som Handelshøgskolen har i Narvik (PØL) og i Alta nettbasert (Årsstudium i Ledelse og årsstudium i Bedriftsøkonomi) utelukkende består av emner som utgår fra bachelorøk/adm, og som igjen er satt sammen av emner som leveres fra det bedriftsøkonomiske fagområdet, det samfunnsøkonomiske fagområdet og det administrative fagområdet, i tillegg til metodefagene. Handelshøgskolen har allerede langt færre fag og flere studenter per fag enn andre fakultet/institutt på UiT, det er gjort en stor jobb med å samkjøre fag og ressurser, og vi opplever at produksjonstaket er nådd med dagens ressurser.

b) Hvilke fellesemner bør prioriteres på bachelor- og masternivå og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?

Vår generelle tilnærming til fellesfag er å gi dem begrenset plass. Dette fordi vi mener programfordypningen bør stå i sentrum for studentenes studieløp. Vi mener at 30 stp fellesfag på bachelor og 40 stp fellesfag på master er for mye. Vi mener imidlertid at vi skal holde fast ved ex phil som et fellesfag. I den grad det skal tilbys andre fellesemner bør de ikke bli for generelle/generiske. I stedet bør de være så relevante for fagdisiplinen som mulig for å sikre et best mulig læringsutbytte for studenten. Vi er generelt skeptiske til generiske felleskurs i metode, matematikk, transversale ferdigheter, bærekraft osv, fordi de risikerer å bli overfladiske, lite treffsikre (studentene har ulike forutsetninger og skal bruke emnene ulikt i videre studier), og gjentakende (at studentene får høre mye av det samme på ulike felleskurs og mellom felleskurs og programkurs). Konsekvensen kan bli at man uansett må bruke lokale ressurser på å oversette fellesemnene til noe som gir mening inn i de enkelte studentenes studieprogram. Sett sammen med at det vil kreve mye ressurser til koordinering, er vi redd for at den ressursmessige vinninga går opp i spinninga. Det blir generelt utfordrende for studentene å skille analytisk mellom program, fellesfag og valgpakker, når valgpakker og fellesemner til sammen utgjør en like stor andel av bachelorgraden som programfagene. I den grad det skal gis fellesfag bør de altså være forankret i beslektede overordnede fagdisipliner og være relevant for programmet.

På masternivå mener vi at fellesfagene må vike noe plass til fordel for å utvide rammen for programfag (som nå foreslås til 70 stp), slik at fordypning kommer mer i fokus.

- Fellesfagene må holdes relevant for fagdisiplinen
- 30 stp fellesfag bachelor og 40 stp fellesfag master anses som for omfangsrikt
- I den grad det skal gis fellesemner forstått som «matriseemner» vil Handelshøgskolen kunne være en sentral bidragsyter innen emner knyttet til innovasjon/omstilling, ledelse, prosjektstyring, programmering, sirkulær økonomi, blant annet.

c) Er det særlige tilfeller hvor rammene på inntil 70 studiepoeng programfag på masternivå bør kunne fravikes?

Vi mener rammene på inntil 70 stp programfag må utvides og gjelde for alle våre masterprogram, fordi en master per definisjon skal innebære fordypning og spesialisering, og rammen på 70 studiepoeng programfag vil ikke kunne tilgodese dette all den tid våre programmer i utgangspunktet er tverrfaglige.

Når det gjelder master i øk/adm og master i revisjon og regnskap, har vi innledningsvis gjort rede for de nasjonale føringene som ligger til grunn for å kunne benytte henholdsvis sidetittelen siviløkonom og søke statsautorisasjon som revisor etter studiet. For master i øk/adm innebærer det at kun 15 stp kan ligge utenfor det øk/adm fagområdet, mens det for master i regnskap og revisjon innebærer kun obligatoriske emner innenfor fagfeltet. For begge gjelder at masteroppgaven kun skal ha 30 stp.

Master i LIM er som tidligere nevnt en relativ bred utdanning, satt sammen av tre forskjellige, dog relaterte disipliner. Mange studiesteder har rene masterutdanninger i ledelse, i innovasjon eller i markedsføring, så at vi kombinerer dem gjør at vi allerede har «effektivisert». I tillegg går bredden på bekostning av dybden og spesialisering som studenter på master-nivå ønsker. Vi vet vi mister studenter til andre studiesteder som tilbyr rene spesialiseringer innen innovasjon eller markedsføring. Dette henger også sammen med 10 studiepoengs strukturen vår, som gjør at vi kan tilby langt færre spesialiseringsfag enn våre konkurrenter (som bruker 7,5 studiepoeng). Et enda bredere program vil utvanne programmet ytterligere, og dermed gjøre oss mindre attraktive og mindre konkurransedyktige. Det vil også gjøre at vi ikke vil kunne tilby viktige emner til landsdelen, blant annet emner innen innovasjon og entreprenørskap. En begrensning på 70 studiepoeng programfag betyr at det ikke vil være rom for å tilby fordypning i de ulike faggreiningene av tverrfagligheten, for eksempel vil en master i LIM ikke kunne tilby fordypning i enten markedsføring eller ledelse og innovasjon, men i stedet kun tilby grunnkurs i de ulike fagdisiplinene. Vi mener derfor at fellesfagene i byggeklossmodellen må erstattes med mer fordypning i programfag.

For master i LIM sett i sammenheng med master i øk/adm gjelder akkurat samme type resonnement og argumentasjon om konsekvenser som det som ble gjort rede for i tilknytning til bachelor LIM. Master øk/adm krever tilbud om profilering/fordypning i administrative fag, samt at det kan vises til progresjon. Dette sikres gjennom obligatoriske emner og fordypningspakker som tilbys parallelt i øk/adm og LIM.

Master i samfunnsøkonomi med datavitenskap er bygget over samme lest som bachelorprogrammet, og inneholder matematikk, statistikk, koding og datavitenskap i tillegg til samfunnsøkonomi. Programmet gir nødvendig kompetanse for å kunne jobbe som samfunnsøkonom etter endt studie. For å oppnå dette integreres de ovennevnte fagområdene for å gjøre studenter trygg i hvordan man kombinerer tilnærminger fra ulike disipliner i teoretisk og anvendt samfunnsøkonomisk analyse.

Utdanningen i samfunnsøkonomi i Norge har tradisjonelt blitt tilbudt av de fire breddeuniversitetene, og her er det enighet om at en samfunnsøkonom må ha fem år med trening innenfor faget. Ved UiT har vi en 3+2 modell (bachelor og master), mens NTNU, UiO og UiB tilbyr en fem-årig integrert utdanning for samfunnsøkonome. I alle disse programmene studeres det kun samfunnsøkonomiske emner (verktøy og anvendelser). Modellen ved UiT tilsvarer denne utdanningen, men knytter bruk av verktøy i faget tettere opp mot anvendelsene. Det vil føre til en konkurranseulempe dersom samfunnsøkonomistudenter i Nord-Norge ikke tilbys de samme muligheter for faglig dybde som er ellers akseptert nasjonalt.

d) Er det noen fagområder hvor valg mellom to alternative masterfordypninger ikke vil være hensiktsmessig?

Som allerede nevnt, ligger det nasjonale føringene på at masteroppgave i øk/adm (for å få sidetittel siviløkonom) kun skal gis som 30 stp. Det samme gjelder masteroppgave i regnskap og revisjon. Ved Handelshøgskolen har vi derfor hittil ikke åpnet opp for 60 stp masteroppgave,

og vi kan vise til høy gjennomføringsprosent på normert tid med vår praksis med 30 stp masteroppgave. Med det høye antall studenter som vi har, ser vi primært på muligheter for å effektivisere skrivingen av masteroppgaven, da vi allerede er knapp på veiledningsressurser. For eksempel ønsker vi å teste ut en ordning der studentene må (med visse unntak) skrive sammen to og to. Et tilbud om 60 stp masteroppgave mener vi også vil kreve utvikling av nye «kurs»/seminarer gjennom året med oppgaveskriving, og det vil kreve ytterligere ressurser. Det fordi vi ikke har naturlige samlingspunkter rundt en lab, eller et tokt ol. som sørger for møtepunkter i prosjektet.

På den annen side har Handelshøgskolen utfordringer med å rekruttere til vitenskapelige stillinger, og det kunne derfor være interessant å pilotere en «forskerlinje» der utvalgte talenter får mulighet til å følge alternativ1 med mål om å rekruttere til stipendiatstillinger. Ulempen er at et slikt tilbud kun ville gjelde studenter på LIM og samfunnsøkonomi.

Konklusjonen er altså at vi primært ønsker å forfølge et masteroppgave-løp på 30 stp, men der vi åpner for muligheten for å pilotere et prosjekt på 60 stp med formål om økt rekruttering til PhD.

Spørsmål 2: Hvilke strategier bør prioriteres innenfor hvilke program og fagområder?

Handelshøgskolen jobber kontinuerlig med å tilpasse bemanning og emnetilbud ved instituttet i forhold til endrede og fremtidsrettede kompetansebehov. Handelshøgskolen anerkjenner behovet for effektivisering, og har gjort flere tiltak i programporteføljen for å redusere driftskostnader ved fakultetet. I forbindelse med Budsjett 2023 ble det av fakultetsledelsen trukket fram tre konkrete tiltak på fakultetet med potensial for betydelig kostnadsreduksjon. Ett av dem var rettet mot Handelshøgskolen, og innebar at Bachelor øk.adm Narvik (180 studiepoeng) skulle avvikles. Handelshøgskolen tok signalene fra fakultetet på alvor, og har allerede iverksatt tiltaket, med virkning fra H2024. På grunn av en presset ressursituasjon har Handelshøgskolen også, på eget initiativ, foreslått å fryse opptak til studieprogrammet Prosjektledelse NETT for 24/25 (30 stp), det samme gjelder programmet Økt konkurransekraft gjennom grønn omstilling NETT (30 stp). Begge tiltakene vil ha virkning fra H2024. Vi har også besluttet at det nettbaserte programmet Strategisk prosjektarbeid: bærekraft gjennom samskaping (30 stp), som har blitt godkjent for oppstart vår 2025, likevel ikke skal starte som eget program, men at de planlagte emnene og ressursene skal inngå som profilering i revidert joint master Harstad/Narvik (nett-/samlingsbasert deltid). Disse fire tiltakene er eksempler på aktiv bruk av strategien *utvelgelse*.

Sammenslåing/arbeidsdeling benyttes i den forstand at vi nyttiggjør oss samme emneportefølje inn i mange ulike programmer (ref beskrevet ovenfor). For eksempel viser en oversikt over våre fire bachelorprogrammer i øk/adm og to bachelorprogrammer i LIM, at det kun er fem emner til sammen i de to LIM programmene vi har i henholdsvis Tromsø og Harstad som ikke brukes aktivt inn i de fire andre øk/adm programmene; og da har vi ikke tatt med at emnene også brukes inn i årsstudiene våre. Vi planlegger også et samarbeid i Narvik mellom Handelshøgskolen og IVT for å se på mulighetene for å kombinere ingeniør- og økonomifag. Når det gjelder spørsmålet om *matrise*, vises det til punktet ovenfor om kriterier for å lykkes med fellesfag. Også her har vi erfaringer vi kan vise til, for eksempel da matematikk og statistikk ble levert av NT-FAK. Utfordringene ble som beskrevet ovenfor. Til sist kommer det faktum at Handelshøgskolen sannsynligvis er det instituttet som i størst grad kan vise til bruk av strategien *tilpasning* gjennom vårt utstrakte tilbud i fleksibiliserte studier der vi kombinerer nettundervisning, samlingsbasert undervisning, og ordinær campusundervisning, og der vi også

har ulike løp for progresjon. For å illustrere hvor sammenvevd og kompleks vår nettundervisning er, kan vi ta som eksempel *emnegruppen regnskapsfører* som tilbys på tredje året i øk/adm bachelor. Det er en knippe med seks emner der alle er obligatoriske for å oppfylle utdanningskravet til autorisert regnskapsfører. Alle de seks emnene gis kun på nett, uavhengig av om du er bachelorstudent tatt opp i Tromsø, Harstad, Narvik eller Alta. I tillegg inngår disse emnene som dels obligatoriske, dels valgfrie på andre profileringer i øk/adm bachelor. Det vil altså si at alle våre bachelorstudenter i økt/adm med stor sannsynlighet vil ta emner også på nett selv om de ikke er tatt opp på et nettbasert program. På denne måten søker vi kontinuerlig etter nye tilpasninger i vår studieprogramportefølje.

Som en konsekvens av denne måten å jobbe på, er Handelshøgskolen allerede godt tilrettelagt for å kunne tilby emnepakker inn i andre program utenfor eget institutt. For eksempel kan NETT-studiene vi leverer fra Alta være en del av løsningen UiT søker, der både årsstudiet i Bed.øk. og i Ledelse utgjør ferdige emnepakker pr semester som kan tilbys uten forkunnskaper. Videre tilbys allerede våre obligatoriske emner på bacheloren i øk/adm som enkeltemner. For eksempel er det på vårt nettemne BED 2029 Organisasjon og ledelse, registrert studenter fra over 40 ulike studieprogram ved UiT. Vi kan dermed levere til byggeklossmodellen uten å nødvendigvis være en del av den.

Advanced marketing er et engelskspråklig program som tilbys over ett semester ved Handelshøgskolen i Harstad. Dette programmet er også valgbart for studenter fra andre program ved samme campus. Dette kan inngå som en del av et ettårig engelskspråklig tilbud, ved at andre bygger en emnepakke som kan passe inn/supplere de fag som Handelshøgskolen har, og som kan virke attraktivt for internasjonale studenter. Dette kan skje i samarbeid med andre institutt eller fakultet (ved samme eller andre campus). Dette vil i så måte også ivareta satsingen på internasjonalt samarbeid og utveksling.

Vi undersøker også nå muligheten for at campus Narvik kan utvikle emnepakker basert på bedriftsøkonomiske fag, som leveres inn i de andre studieretningene ved campus Narvik.

Kursene på bachelorstudiets første år i samfunnsøkonomi med datavitenskap kan tilbys til studenter utenfor vårt program slik at de også kan lære seg hvordan man kombinerer koding, datavitenskap og økonomisk analyse (dvs som valgfag for andre program). Selv om kursene inneholder koding og en del formell analyse krever vi ingen spesielle kunnskaper i matematikk for å søke studiet. Da kan våre førsteårskurs være egnet for flere studentgrupper. Vi kommer også til å utvikle kursmoduler som anvender ulike kodespråk på praktiske empiriske problemstillinger. Målgruppen her vil være EVU-markedet. Og slik kan vi også ta utdrag av vår emneportefølje innenfor økonomiske og administrative fag ved campusene i Harstad og Tromsø og lage emnepakker som tilbys utenfor eget institutt. Utfordringen vil være å tilby emnepakker som ikke rokker ved progresjonskriterier innenfor øk/adm graden. Forøvrig mener vi det må være opp til fagmiljøene å bestemme hvilke emnepakker studentene bør velge mellom.

Når det gjelder programmene ved Handelshøgskolen er ikke utfordringen at de rekrutterer for få studenter. Den er heller motsatt. Vi tror at en omlegging til emnepakker på tvers av institutter og fakulteter vil føre til at vår portefølje vil bli enda mer etterspurt enn det den allerede er, og vi etterlyser derfor også et fokus på et øvre tak på antall studenter som kan tas opp utover de som er tatt opp på program. Effektivisering kan bli kontraproduktivt hvis studenttallet blir for stort.

Spørsmål 3: Gjennomgående endringer og anbefalinger

I denne delen har vi samlet en knippe generelle tematikker som vi mener det er viktig å få løftet fram.

- 1) **Ansvar for studentenes tilhørighet og helhetlige utdanningsløp:** Med byggeklossstilnærmingen er det en fare for pulverisering av ansvar hva gjelder studentenes totale læringsutbytte, og kvalitet for studentenes helhetlige utdanningsløp. I dag ligger dette til studieprogramleder, men hvis 60 + 30 studiepoeng tas utenfor «eier» av programmet, og mange skifter program underveis, kan dette gå på bekostning av studentenes opplevelse av tilhørighet og helhetlig utdanningsløp. Hvilke studieprogramledere skal studentene henvende seg til på ulike tidspunkt gjennom studieløpet? Der de er tatt opp på studieprogram, eller ved instituttet der de studerer på nåværende tidspunkt (der de har valgfag)? Vi vet fra ulike undersøkelser som for eksempel Studiebarometeret, at studentene etterspør tettere oppfølging, mer tilbakemelding og medvirkning og at det i større grad enn hva som er tilfelle nå kan vises til hva «man kan bli» med den enkelte utdanning og hva som utgjør arbeidslivsrelevansen. Det vil kreve betydelige ressurser å sørge for at dette ikke blir en utfordring.
- 2) **Studentens psykososiale arbeidsmiljø:** Gjennom SHOT-undersøkelsen (studentenes helse- og trivselsundersøkelse) har vi også fått kunnskap om studentenes psykiske helse, og betydningen av det psykososiale miljøet. Det å skape rammebetingelser der studenten føler psykologisk trygghet, er noe som løftes fram som en forventning på lærested og de ansatte. Vil dette bli enklere å imøtekomme gjennom byggeklossmodellen? Litt karikert kan man spørre: Hvor skal studenten inviteres på fest – der man er tatt opp på program eller der man tar en emnepakke? Hvor er studentens tilhørighet det andre året i studieløpet?
- 3) **Koordinering og administrering:** Det må påregnes betydelige ekstra ressurser, både administrativt og faglig, for å bygge opp strukturer som gjør studieløpet så sømløst som mulig for studenten, og der studenten får dekket sitt behov for veiledning om karrierevalg og relevansen av sine ulike valgmuligheter. Vi frykter at arbeidsbelastningen for fagansatte vil flyttes fra undervisning til koordinering. Samtidig som det dermed ikke frigjøres ressurser, vil det oppstå arbeidsoppgaver som man må finne gode rutiner for å registrere i timeregistreringsskjema. Det er allerede en utfordring å finne gode standarder for beregning av tid opp mot klassifisering av ulike typer oppgaver. Vi ser også for oss at det vil måtte etableres et internt opptakskontor, for å behandle søknader fra studenter som ønsker å bytte studieprogram etter andre året. Her må det lages rutiner for opptak av studenter til populære valgfagspakker. I dette ligger det også en bekymring for at byggeklossmodellen blir ei «bakdør» for å komme inn på program med høye opptakskrav.
- 4) **Organisering av undervisning gjennom semesteret:** Vi ønsker primært at emner kjøres som parallelle løp gjennom semesteret og ikke i bolker. Begrunnelsen er dels faglig i forhold til modning og refleksjon over tid, og dels administrativ i forhold til å få logistikken til å gå opp.

Tabell – oversikt over Handelshøgskolens program

Studieprogram	Bør studietilbudet benytte byggeklossmodell, samt evt tilpasninger av	Strategier og andre planer for programmet	Merknader

	modellen for programmet		
B-LEDINMA Ledelse, innovasjon og marked - bachelor	Nei	Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer. Arbeidsdeling, tilpasning, sammenslåing	Benytter allerede prinsippet om tverrfaglighet, både internt i programmet og ved at det hentes emner fra andre program på Handelshøgskolen. Flercampus-samordning. Unngå konkurranseulempe/ kompatibilitet med andre sammenlignbare program/institusjon Samfunnsoppdrag
B-ØKADM Økonomi og administrasjon - bachelor	Nei	Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer.	Benytter allerede prinsippet om tverrfaglighet Samme kommentarer som ovenfor, men i tillegg UHR-ØA
B-SAMFOK Samfunnsøkonomi med datavitenskap - bachelor	Nei	Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer. Tilbud til EVU-markedet	Hvert emne sammensatt av flere fag, som gir en gjennomgående integrert tverrfaglighet. Nasjonale normer Unngå konkurranseulempe/ kompatibilitet med andre sammenlignbare program/institusjon Samfunnsoppdrag
M-LEDINMA Ledelse, innovasjon og marked - master	Nei	Bruker strategien sammenslåing for å nyttiggjøre samme emneportefølje i de ulike programmene	Konkurranseulempe både internt og eksternt hvis LIM blir eneste program ved Handelshøgskolen

		<p>som gis internt ved Handelshøgskolen. Emnepakker kan gjøre tilgjengelig for andre programmer.</p> <p>Vi er positiv til en øvre grense på max 120 stp programfag i masterløpet og til innføring av et fellesemne</p>	som åpnes for byggeklossmodellen
M-ØKADM Økonomi og administrasjon, siviløkonom - master	Nei		<p>Åpnes for kun 15 stp utenfor det øk/adm fagområdet</p> <p>Krav om 30 stp masteroppgave</p> <p>Krav om to profileringer; en i adm fag og en i øk fag</p> <p>Styres av vilkår for bruk av tilleggsbetegnelsen siviløkonom, vedtatt av UHR-ØA</p>
M-REGRE Regnskap og revisjon - master	Nei		Regulert i lov (revisorloven) og forskrift til lov samt NOU 2017:15.
M-SAMFOK Samfunnsøkonomi - master	Nei	<p>Bruker strategien sammenslåing for å nyttiggjøre samme emneportefølje i de ulike programmene som gis internt ved Handelshøgskolen</p> <p>Vi er positiv til en øvre grense på max 120 stp programfag i masterløpet og til innføring av et fellesemne</p>	Sammenlignbare institusjoner tilbyr 120 stp samfunnsøkonomi
MALED Ledelse - erfaringsbasert master	Nei	Egner seg ikke for byggeklossmodellen fordi den er samlingsbasert og desentralisert som et 3-årig løp	Ikke relevant

--	--	--	--

Høringsinnspill fra Norges fiskeri høgskole (NFH)

Innledning: Norges fiskerihøgskole (NFH, BFE-fakultetet) har en studieportefølje som aktivt bidrar til å rekruttere og bevare relevant kompetanse i landsdelen og svarer godt på universitetets samfunnsoppdrag. Havbruk har vokst til å bli en betydelig næring i Norge og er i dag vår nest største eksportnæring. Næringa er viktig for sysselsetting, utvikling og bosetting i Nord-Norge og det er god grunn å tro at disse næringene vil få enda større betydning i framtiden. Både fiskehelsebiologer og fiskerikandidater har en viktig rolle i sin profesjonsutøvelse ved å bidra til bærekraftig drift og bedre fiskevelferd. Bioteknologiprogrammene samarbeider tett med bioteknologiske regionale og nasjonale aktører i regionen, slik som industriklyngen Biotech-North, og de uteksaminerte kandidatene er sterkt etterspurt i arbeidsmarkedet.

Oversikt av studieprogram porteføljen og student tall: NFH forvalter og drifter seks studieprogram. Det er bachelor (BSc) og master (MSc) i fiskeri og havbruks vitenskap (FHV), BSc i Bioteknologi og MSc i Marin Bioteknologi samt et femårig profesjonsstudium i Akvamedisin som resulterer i en mastergrad. I tillegg forvalter NFH en engelskspråklig, erfarings basert MSc i Ocean Leadership. Ocean Leadership er et nytt program der første kull hadde oppstart høsten 2022.

Per i dag har NFH totalt 410 studenter. Bachelorprogrammet og master programmet i FHV tok høsten 2023 opp hhv. 54 og 35 nye studenter. Høsten 2023 hadde Akvamedisinstudier det høyeste antallet studenter til nå med opptak av 26 nye studenter. Både BSc i FHV og akvamedisinstudiet opererer i dag på eller nær full studentkapasitet når det gjelder infrastruktur i form av undervisnings areal, laboratorier og felt-undervisning. Disse studietilbudene har dermed en begrenset kapasitet til å kunne ta inn nye studentgrupper, for eksempel i form av valgemenner/emnepakke innen ny modell. Bioteknologi programmene ved NFH har i dag 39 studenter på bachelor programmet og 29 på master i Marin Bioteknologi. BSc programmet tok høsten 2022 og 2023 opp henholdsvis 15 og 12 nye studenter, mens MSc programmet tok opp 15 og 8 nye studenter i samme tidsrom. For bioteknologiprogrammene er det en kapasitet for økt studentopptak, samt etterspørsel etter slik kompetanse og kandidater i marine næringer.

*Del 1. Fakultetene bes om å vurdere **hvilke studietilbud som bør omfattes av byggeklossmodellen**. Videre bes fakultetene om å vurdere **hvordan byggeklossmodellen vil virke for det enkelte fagområde, enhet, institusjonsnivå og avtakerfeltet**, herunder vurdere behov for ev. justeringer i foreslåtte rammer og føringer for 'byggeklossmodellen'.*

Generell vurdering hvordan byggeklossen vil virke som ny grunnmodell for NFH: En klar ulempe med byggeklossmodellen, slik den presenteres med en Bachelor-grad med en 90+60+30 stp. emnefordeling på programfag, valgfag og fellesfag, **er at muligheten til økt bredde og flerfaglighet skjer på bekostning av faglig dybde**. Dette kan resultere i uteksaminerte kandidater som er dårligere rustet til å gå videre ut i arbeidslivet (alternativt master grad). NFH må ivareta en emneportefølje som bevarer og utvikler våre spesifikke utdanningsprofiler og særtrekk som i dag har høye søkertall. Vi må også forsikre oss om at vi fortsetter å utdanne kandidater som er konkurransedyktige i arbeidslivet. En utdanningsmodell som det er foreslått i rapporten, der 50% av de totale studiepoengene inkluderer andre fagområder enn det studenten opprinnelig søkte seg til, kan føre til at våre studieprogram blir mindre attraktive. Målet med tverrfaglighet er å oppnå koblinger på tvers av fag der kjerneelementer og kompetansemål knyttes sammen i felles tema. For å realisere dette målet må en unngå at kombinasjoner av valgfag og fellesfag gir overvekt av innføringsemner uten progresjon, læringsutvikling og sammenheng. For NFH er det essensielt å tilby en balansert studieportefølje som

legger til rette før at studenten skal se sammenhengen og forstå **koblinger mellom ulike fagområder**. For å oppnå dette kreves det at det opprettholdes en tilstrekkelig grad av **faglig fordypning**. Generelt er rammen på **90 stp. såkalte programfag for knapp**. For å sikre en **dyp nok fagkompetanse** bør vi kunne tilby ett minimum av **100 - 110 stp programfag**. Forslagsvis kan dette dekkes via en reduksjon av antall studiepoeng dedikert til fellesfag og valgfag.

Oppbygning av BSc-program med valgfag/emnepakker i tredje og fjerde semester er ikke gunstig for våre studenter og er generelt sett ikke det som er best egnet for å fremme studentenes læringsmiljø. Ved oppdeling av studentkullet allerede ett år etter studiestart øker risikoen for frafall både på grunn av redusert identitet/tilhørighetsfølelse og fordi studentene må bruke tid på andre fag enn det de opprinnelig søkte seg til. Det er en risiko at mye av det grunnleggende kunnskaper studentene har tilegnet seg gjennom de første årets programfag blir glemt under et helt år med valgfag. Dette kan gi redusert progresjon og kan lede til at det en god del tid går med til repetisjon. For å unngå dette, samt lege bedre til rette for utveksling til andre universitet er vår anbefaling at valgfag/emnepakke legges i 5. og 6. semester.

Den foreslåtte byggeklossmodellen oppleves som at den i liten grad tar hensyn til studentenes læringsmiljø. Tillitsvalgte studenter ved instituttet ble spurt om sine synspunkt på innføring av ny modell under et innspills møte 18. september 2023, og det var unison enighet om at **studentene i stor grad ønsket å ta emner relevant for det de hadde valgt å studere**. De var også bekymret for studiemiljøet. Såkalt kullfølelse er viktig for trivselen og henger i stor grad sammen med personlig læringsutbytte og akademiske prestasjoner. Særlig de første semestrene er viktig i denne sammenhengen, og studentene trenger tid sammen for å bli kjent og få en trygg sosial ramme de trives i. Dersom man splittes opp allerede i 3. semester, er det risk at frafallsraten går opp. En betydelig innsats på NFH har blitt, og blir lagt ned, for å øke trivselen i form av f.eks. mentorordninger og oppbygd av introduksjonsemne som møter studentene i sitt første semester og gir en god felles start. I sum ser vi at dette har medvirket til lavt frafall. Videre ville nok en byggekloss modell i mindre grad vært attraktivt for studenter som har jobbet noen år i næringen. Positive aspekter som identifiseres i en potensiell byggekloss modell er at den kan legge til rette for å skapa sosiale og profesjonelt nettverk utenfor program rammer. En relevant utfordring er at studenter i stor grad mangler den oversikten som gjør dem i stand til å designe sitt eget studieforløp på en måte som gjør at de kan konkurrere på arbeidsmarkedet. Dermed kan det forventas at byggeklossmodellen kommer å føre til økt belastning på studiekonsulent/studie administrasjonen.

NFH vurdere at følgene studieprogram (med visse justeringer i grunnmodellen for Bachelor programmene i tanke), kan struktureres i samsvar med en byggeklossmodell:

- **MSc i FHV:** Per i dag er programmet allerede i stor grad basert på en byggeklossmodell, og det vil ikke medføre store endringer med ny foreslått modell.
- **BSc i Bioteknologi:** Oppbyggingen av programmer i dag er delvis lik en byggeklossoppbygging med stort bruk av emner fra andre fakulteter og undervisning i emner der studenter fra andre programmer deltar. En skikkelig utfordring med innføring av byggeklossmodellen blir hvor programmet skall forholde sig til dagens forkunnskapskrav.
- **MSc i Marin Bioteknologi:** Programmet er per i dag oppbygget kring et semester (30 stp.) av det som tilsvarer programfag, fulgt av et semester med 30 stp. valgfag/utveksling og en 60 stp. masteroppgave. Programmet kan struktureres i samsvar med det foreslåtte byggeklossmodellen.

NFH vurdere at følgene studieprogram ikke bør omfattas av byggeklossmodellen:

- **MSc i Akvamedisin:** Akvamedisin er et 5-årig integrert profesjonsstudium og bør dermed ikke omfattes av endring i grunnmodell. Fullført studium i akvamedisin gir lovregulert rett til yrkestittelen "Fiskehelsebiolog". Autorisasjon (rettigheter til å rekvirere reseptpliktige legemidler) tildeles av mattilsynet. For å beholde både lovregulert yrkestittel og autorisasjon må studieprogrammet som helhet beholdes og dermed vil de ulike foreslåtte strategiene være mer sentrale før att oppnå effektivisering av studiet
- **Erfaringsbasert MSc i Ocean Leadership:** Målgruppe, undervisningsformer og kjernemål med programmet, hvilket er å skape og styrke nettverk og samarbeidspotensial mellom leder som jobber på tvers av ulike havsektorer gjør kombinert at det ikke er godt egnet for tilpasning til den foreslåtte byggekloss modellen.
- **BSc i FHV:** Programmet, som har gode søkertall, er nylig revidert og utformet etter forskningsbaserte prinsipper og i nært samarbeid med næringen. FHV er allerede en byggeklossmodell, med tverrfaglig integrasjon mellom fagene som gjør at en full åpning med mulighet for emnepakker utenfra ikke vil gi et tilsvarende tilbud. Dette vil bidra til økt flerfaglighet (dvs flere fag kan inngå), men redusere tverrfagligheten. Vi har forståelse for at UiT/BFE må effektivisere driften, men anbefaler at ytterligere grep for BSc i FHV tas gjennom bruk av de ulike strategiene hvilken vill være mer sentrale før att oppnå effektivisering på dette studieprogram.

See utfyllende begrunnelse for de individuelle programmene nedenfor;

MSc i Akvamedisin: Akvamedisin er ett profesjonsstudium som kvalifiserer kandidater til offentlig autorisasjon som fiskehelsebiologer med en lovregulert reseptrett i Norge, som innebærer en rett til å rekvirere reseptpliktige legemidler til fisk i oppdrett. Denne autorisasjonen tildeles av mattilsynet etter søknad fra de ferdig uteksaminerte kandidaten. Akvamedisinstudiet har, til forskjell fra veterinære utdanninger utelukkende spesialisering på akvakultur-dyr først og fremst fisk. Studieprogrammet har i dag 25 studieplasser per årstrinn og har sett en stadig økning i antall 1. prioritetsøkere fra i gjennomsnitt 10 pr år i perioden 2010 til 2014 til over 40 fra 2018 og 51 i 2021. Spørreundersøkelser viser at alle får jobb etter endt utdanning, og en rekke av dem i Nord-Norge. Programmet har våren 2023 gjennomgått en periodisk evaluering utført av en ekstern komité. Arbeidet med innføring av endringer i studieprogrammet som følge av evalueringen er ikke gjennomført og forventes til prosessen med fornyelse av studie- og emneportefølje er mere avklart. Som en profesjonsutdanning er det åpenbart at det er begrensede muligheter for å tilpasse byggeklossmodellen til dette programmet. Totalt utgjør 200 stp. i emneporteføljen (av totalt 240 stp.) enten obligatoriske eller anbefalte forkunnskapskrav hvilket ikke gir ikke rom for å sette av 30 + 60 stp. for fellesfag + valgfag (jfr. Byggeklossmodellen) i løpet av de 3 første årene. Dermed vil **de ulike strategiene være mer sentrale før å oppnå effektivisering**. Det bør noteres at hele 23 av 25 emner i akvamedisinprogrammet kan i dag tas som enkeltemner, forutsatt at studentene har nødvendige forkunnskaper og at det er kapasitet i forhold til lab/felt-undervisning. Seks av emnene har engelsk-språklig undervisning. **Noen emner i Akvamedisinprogrammet vil kunne tilbys som valgfag i andre studieprogram forutsatt at kandidatene oppfyller krav til forkunnskaper og det er ledig plass på emnet.**

Erfaringsbasert MSc i Ocean Leadership: Målgruppen for programmet er etablerere eller nye ledere som jobber med marine eller maritime spørsmål og aspekter for statlige myndigheter, industri eller sivile samfunnsorganisasjoner. Programmet er et deltids studium som gis på engelsk og er oppbygd kring samlingsbasert og digital undervisning over tre år, og vil av denne grunn måtte holdes utenfor

byggekløssmodellen. Det er imidlertid viktig å merke seg at **Ocean Leadership er et tverrfaglig program i linje med kjerneverdier som ligger til grunn for den foreslåtte byggekløssmodellen.** Programmet er et flaggskip for å fremme UiTs strategi mot 2030 (Eallju-Drivkraft i Nord), og spesielt knyttet til å håndtere bærekraft og de store samfunnsutfordringene. Det tverrfakultære staben kan fungere som svært relevante ressurspersoner for å bygge de fagtyper som foreslås som fellesfag. Programmet har utviklet nettbaserte moduler om emner som kan være relevante for et bredere sett med studenter og gjøres tilgjengelige som undervisningsressurser. Med tilleggsstøtte kan Ocean Leadership programmet videreutvikles til former som kan tilbys som valgfag med en betydelig nettbasert læringskomponent.

BSc i FHV: BSc programmet i FHV har gode søkertall med flere søkere enn plasser og studiet resulterer i en bred utdanning med sikte på jobb i norsk- og internasjonalt fiskeri og havbruksnæring. En god del av studentene avslutter etter BA-grad og går ut i jobb. Det er også mulig å gå videre med en toårig mastergrad. I samarbeide med representanter fra næring og forvaltning gjennomgikk FHV en stor revidering i 2016-2018 og en ny studieplan med økt tverrfaglighet som møter samfunnsoppdraget vårt har vart gjeldende siden 2018. To viktige poeng i revideringen var a) starte med å definere læringsutbyttet (LUB) for deretter å foreslå emner som kunne bidra til å oppfylle læringsutbyttet, b) med utgangspunkt i LUB, skape en indre sammenheng i et til dels fragmentert studieprogram sydd sammen av emner designet for andre program. Hensikten var å lage et opplegg som fremmet samarbeid og sammenheng innad i semestre. Dermed er **studieprogrammet, som er utformet etter forskningsbaserte prinsipper og i nært samarbeid med næringen, allerede tverrfaglig. Dersom byggekløss modellen fører til ytterligere reduksjon i faglig ferdypning vil det være uheldig.** Innføring av byggekløssmodellen vil få store konsekvenser for programmet slik det er innrettet i dag. Det er ikke nødvendigvis fordi studentene må utforske innholdet i andre programmer, for en emnepakke innen eksempelvis økonomi eller biologi ville isolert sett kunne ha økt dybden hos våre studenter. Problemet er at noe må ut fra dagens program, og det er vanskelig fordi man i dag har et enhetlig program. De tillitsvalgte studentene ved programmet ble spurt om sine synspunkt på innføring av ny modell under et innspills møte 18. sept 2023, og det var unison enighet om at programmet var tverrfaglig nok (særlig de tre tverrfaglige emnene i 3., 4. og 5. semester ble trukket frem som verdifulle), og mange ville ha søkt seg til Nord universitet dersom de måtte ha tatt 60 stp. valgfag fra andre programmer. Flere tiltak som fører til økt sambruk av undervisningsressurser har allerede blitt implementerende, hvilket har resultert i frigjøring av ressurser hos NFH med marginalt ekstra ressursbruk hos NT-fakultetet. Vi har forståelse for at UiT/BFE må effektivisere driften, men anbefaler at ytterligere grep før BSc i FHV tas **gjennom bruk av de ulike strategiene hvilken vil være mer sentrale før att oppnå effektivisering på dette studieprogram.**

Er det særlige tilfeller hvor rammene på inntil 70 studiepoeng programfag på masternivå bør kunne fravikes?

Master i Fiskeri- og havbruksvitenskap er allerede i stor grad basert på en byggekløssmodell, og det vil ikke medføre store endringer med ny foreslått modell. Man bør likevel ikke lukke muligheten for utveksling som masterstudent, noe som kan bli konsekvensen av å spesifisere inntil 70 studiepoeng som programfag. For FHV har det har noterts en økt etterspørsel etter mulighet til å kombinere masterløpet med jobb. Det vil antakelig være strategisk klokt å arbeide for å gjøre masterstudiet mer fleksibelt med hensyn til mulighet for å kombinere jobb og studie.

Er det noen fagområder hvor valg mellom to alternative masterferdypninger ikke vil være hensiktsmessig?

NFH er positiv til att studentene skal kunne velge mellom en 30 eller 60 stp. masteroppgave. Alternativet er allerede tilgjengelig ved masterprogrammet i FHV samt eksisterer som alternative (men som i realiteten sjelden blir brukt) på Akvamedisin studiet. Her ser vi muligheter att valg mellom to alternative masterfordypninger med fordel kan utvidas. Felles emnene/alternative emnene (30 stp.) i 3. semester i alternative 2 bør utvidas til att gjøre det mulig før ytterligere fag spesialisering, praksis og utveksling i tillegg til metode fag og emnene som gi kompetanse og ferdigheter på tvers av fagområder. Det bør noteres att på områder som krever forskningsbasert, eksperimentelt arbeid av et visst omfang, vil en masteroppgave over ett semester, ikke være tilstrekkelig for både eksperimentelt arbeid og å skrive rapporten.

Hvilke fellesemner bør prioriteres på bachelor- og masternivå, og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?

En viktig avklaring er hvorvidt fellesemner på bachelor-nivå kan inkludere innføringsemner i realfag, hvilket er relevant for alla våre studieprogram. Eksempel på to sådan emnene kan vara Introduksjon til kjemi og kjemisk biologi (KJE-1001) og brukerkurs i matematikk (MAT-0001).

Dersom det skall tilbys 30 stp. fellesfag som ikke inkluderer innføringsemner i realfag vurdere NFH att det foreslåtte 30 stp. i fellesfag er for omfangsrikt ett mer fordelaktig omfang før våre program vil var 20 stp. Aktuelle felles emnene som NFH vurderer bør prioriteres er: entreprenørskap, prosjektledelse og samarbeid, bærekraft or store samfunnsutfordringer. Med fordel kan disse kurser utformas og tilbys som microfag med 2,5 eller 5 stp. omfang.

Angående hvordan det faglige ansvaret bør ivaretas bør man eventuelt etterstrebe en jevn fordeling av disse over alle fakultetene beroende på innhold og fags innretning av spesifikke fellesemnene. Her vil nok innføringen av ny økonomistyringsmodell også påvirke avgjørelsen.

Del 2

1. Rektor ber fakultetene om å identifisere og vurdere hvilke fagområder hvor undervisning og fagansvar bør organiseres som matrise, ikke bare internt på eget fakultet, men også mellom fakulteter. Det skal gjøres en særlig vurdering av koblingen mellom profesjonsfag og disiplinifag, og sambruk av undervisningsressurser mellom disse.

Matrise-strategien er i bruk i stor grad på alla studieprogrammene, både ved bruk av emner internt ved BFE og ved bruk av emner gitt av andre fakultet. Som ett eksempel er BSc i Bioteknologi, FHV og Akvamedisin er alla er bruker av 1000-grads emnene fra NT-fakultetet (Brukerkurs i matematikk og introduksjon i kjemi). **Generelt ser vi att metodefag og innføringsemner i realfag godt kan organiseres som matrise og det er aktuelt å både samarbeide internt på fakultetet og med andre fakulteter som NT-fakultetet.** Likevel må man være oppmerksom på utfordringene med å undervise ulike studentgrupper samtidig, både når det gjelder faglig vinkling, ulike forkunnskapsnivåer og ivaretagelse av studiemiljø. **Konkrete emner og samarbeid omhandles ikke i dette høringsvaret, men vi forutsetter att emnene i en matrise modell forvaltas i med god klientorientering og forskjellige studentgrupper i tanke.**

Vad gjelder kobling mellom profesjonsfag og disiplinifag, og sambruk av undervisningsressurser mellom disse så er dette relevant i det att matrise modellen brukes i stor grad av akvamedisinprogrammet, både ved bruk av obligatoriske emner (både i programmet og med hensyn til forkunnskaps krav) på andre fakultet (NT og Helsefak) og internt vid BFE (AMB). Dermed er akvamedisinprogrammet direkte

avhengig av at gitte emner ved disse fakulteter og institutt opprettholdes i et omfang tilsvarende slik de er i dag. **Vår bekymring er at innføring av byggeklossmodellen i disiplinfag vil gi store endringer i emneporteføljen som dermed vil påvirke den faglige sammensetninga i programmet.** Helheten i programmet er grunnlaget for tildeling av autorisasjon (fra Mattilsynet) som fiskehelsebiolog og større endringer vil kunne påvirke denne negativt.

2. Rektor ber fakultetene gjøre en særlig vurdering av hva som bør gjøres med emneområder og programmer som over **tid har lav rekruttering, små fagmiljøer og/eller uforholdsmessig store driftskostnader.** Vurderingene bør ta utgangspunkt i strategiene som er foreslått i rapporten. Effekt av å innføre byggeklossmodell bør også vurderes, samt en vurdering av hvorvidt fagområdet bør gis som programfag eller kun som valgfag/årsenhet. I vurderingene bes fakultetene også om å ta hensyn til det totale omfanget av emneområder og programmet i denne kategorien. Videre bør det også ta hensyn til om UiT har et særlig ansvar eller særlig forutsetninger for utvikling av fagområdet.

Ikke relevant

3. For **engelskspråklige studietilbud** ber rektor fakultetene vurdere hvilke konsekvenser innføringen av skolepenger har gitt for tilbudet og hvilke grep som bør tas for å sikre at studietilbudene er bærekraftig.

Ikke relevant

4. For øvrige studietilbud ber rektor fakultetene vurdere strategiene **sammenslåing og arbeidsdeling**, samt vurdere hvor det er særlige potensial for flere studenter/studiepoeng gjennom bedre tilpasning, for eksempel **fleksibilisering, tilrettelegging for kombinasjon heltid og deltid og lignende.** Vurderingen bør særlig fokusere på hva som skal til for å lykkes med dette.

For **BSc FHV** er det gode muligheter for å effektivisere i form av **sammenslåing av emner**, alternativt åpne for at flere studentgrupper kan følge samme emne – så lenge man tar hensyn til ulike forkunnskaper, progresjonskrav og studiemiljø. **Totalt 30 stp. gis i dag som spesifiserte emner for FHV, disse har potensial for samkjøring.** Kombineres med lignende emner ved fakultetet, gjør det mulig å opprettholde relevansen til eget fagfelt. Man tenke seg enkeltmoduler som er rettet mot ulike studentgrupper/programmer, eller f.eks. 7,5 stp. felles undervisning og 2,5 stp. spesifikk undervisning. **Samarbeid nasjonalt med arbeidsdeling** som strategi er også vurdert som mulig, og Nord universitet eller NTNU Ålesund identifiseres som naturlige steder å begynne. Å sende våre egne studenter til andre institusjoner kan altså være mulig, men det betyr at vi må ta imot et tilsvarende antall. For flere emner er det i dag bygningstekniske utfordringer (plass i auditorium, undervisningsrom og laboratorier) som gjør at vi ikke kan ta imot flere studenter. Flere studenter medfører også mer arbeidsbelastning i form av oppfølging, tilbakemeldinger og eksamen. Man må i så fall se for seg å styrke undervisningsstaben for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud. Det må her føyes til at hvilken som helst vitenskapelig ansatt kan ikke ta over/undervise i et hvilket som helst emne. **Fjernundervisning** er et alternativ, men erfaringene fra koronatiden tyder på at læringsutbyttet ikke er optimalt på digitale flater. Det forutsettes her at aktuelle emner bygger på våre grunnleggende emner, og studieprogrammene må derfor koordineres med hverandre på tvers av institusjoner. Et kontrollsystem må også opprettes slik

at man ikke risikerer at en institusjon foretar en endring i sine emner som får store konsekvenser for øvrige brukere.

For **Akvamedisin** vurderes det at **arbeidsdeling/samarbeid med UiB kan være mulig i tilfeller hvor det er svært vanskelig å rekruttere nødvendig fagkompetanse til UiT**. Samtidig er det viktig å opprettholde en sammensatt fagkompetanse innen akvamedisin ved begge institusjonene. Dette er viktig for å kunne ha et kollegialt lokalt faglig nettverk, der nærliggende emner/fagområder vil være grunnlag for internt samarbeid og arbeidsdeling (emner, prosjekter og masteroppgaver), samt at man vil stå sterkere som felleskap ved et eventuelt NOKUT-besøk. En utarming av fagmiljøet vil også være faretruende for studieprogrammet i sin helhet. Vi anser det som særdeles **viktig at det er et lokalt fagmiljø som føler ansvar og eierskap for et studieprogram** – og ikke bare enkeltpersoner. Totalt 19 av 25 emner i studieprogrammet har laboratorie- eller felt-undervisning eller ekskursjoner, som krever fysisk tilstedeværelse. Vi anser det som utfordrende om noen av disse emnene skulle deles mellom UiT og UiB. En annen utfordring er “hvem skal eie og ha ansvaret” for emnet? I akvamedisinprogrammet tilegnes mye av læringsutbyttet gjennom praktisk læring i laboratoriet eller i felt. Dette gjør digital undervisning utfordrende med hensyn på fleksibilisering

Høringsinnspill fra Institutt for Arktisk og Marin Biologi (AMB), bachelor- og masterprogrammet i biologi

Bakgrunn

Biologi er en tematisk svært bred fagdisiplin. Deler av tematikken og tverrfaglighetene innen biologifagene er ivaretatt i utdanninger ved andre institutt og fakulteter ved UiT (f.eks. Biomedisin, Bioteknologi og Fiskehelse). Biologiutdanningen ved AMB skal i stor grad ivareta den resterende bredden i disiplinen med en tematisk og geografisk forankring nord og Arktis. Forsknings- og undervisningskompetansen ved instituttet gir et viktig bidrag til universitetet sitt samfunnsoppdrag ved å utdanne studenter med kompetanse på nordnorske, arktiske og polare problemstillinger for kommunal til statlig forvaltning og spesialister til forsknings- og instituttsektoren. Dette ligger også sentralt innunder UiT og BFE sine strategier. Vi står i dag midt i den største biodiversitetskrisen noensinne med tap av biologisk mangfold og medfølgende store globale samfunnsøkonomiske konsekvenser. Det er stort behov for kunnskap om biologiske systemer for tilbakeføring av natur, noe det satses tungt på videre. I den vedtatte "*Nature Restoration Law*" står det at EU (og Norge) skal ha en forskningsbasert utvikling av tiltak som bevarer biodiversitet. EU har allerede vedtatt at det skal mobiliseres flere milliarder euro for å oppnå dette¹. AMB må ivareta en tematisk bred portefølje for å svare på samfunnsoppdraget og rekruttere aktuell kompetanse til landsdelen. Samtidig skal våre forskningsgrupper være verdensledende som leverandører av ny biologisk kunnskap om nordområdene. Biologiutdanningen ved AMB består i dag av en norskspråklig **Bachelor i Biologi** (ca 130 studenter totalt) og en engelskspråklig **Master in Biology** (ca 90 studenter totalt). Bachelor i biologi tok høsten 2021, 2022 og 2023 opp 36, 24 og 21 nye studenter, men flere av programmets emner inngår også som obligatoriske emner i andre studieprogram ved UiT (lektorutdanningen, medisinsk biologi, bioteknologi og akvamedisin). Bachelorprogrammet har dermed mange studenter (240 fordelt på 11 emner i 2021) i tillegg til programmets egne. Biologiutdanningen er også meget populær blant innreisende utvekslingsstudenter og AMB mottar 10% av alle innreisende studenter ved UiT (79 studenter i 2021 og 57 i 2022, på tross av covid).

Bachelor i biologi

1) Er det særlige tilfeller hvor rammene på 90 studiepoeng programfag og 60 studiepoeng valgfag på bachelornivå bør kunne fravikes?

AMB tilbyr i dag 195 studiepoeng (stp) biologiemner på bachelornivå. Emneporteføljen som inngår i bachelorprogrammet i biologi kan slankes. Vi mener imidlertid at kravet om rammen på 90 stp programfag bør fravikes noe slik at vi sikrer en dyp nok kompetanse i biologifagene. Eventuelt gjenbruk av studiepoeng i emnepakker som tilbys mellom institutter og fakulteter i beslektede fagdisipliner fremstår meget uavklart, kan påvirke studentenes valgmuligheter betraktelig og kan dermed begrense mulighetene for å slanke emneporteføljen. **AMB bør tilby et minimum av 100-110 studiepoeng til egne programstudenter for å kunne svare på samfunnsoppdraget som fastsatt i de gjeldende strategiplanene til UiT og BFE, global biodiversitetskrise og for å beholde studiets arktiske profil/identitet.** For å levere på dette oppdraget og for å ivareta rekruttering til studiet anses det som

¹ [LIFE Call for proposals 2023](#) – Anne Burrill, oral presentation at #EULife23 Info Days

nødvendig å tilby en 3. emnepakke. Dette er en tematisk fordypningspakke i arktisk og polar biologi som tilbys på engelsk og som er rettet spesielt mot innreisende utvekslingsstudenter og interne biofagstudenter ved UiT. Den arktiske profilen på vårt studieprogram og forskning er svært viktig for rekruttering av program- og utvekslingsstudenter. Biologer fra AMB i begge disse studentgruppene med en fordypning i denne fagkompetansen har vært en viktig rekrutteringsplattform til offentlig forvaltning, instituttsektor og næringsliv i nordområdene. Denne kompetansen skal vi fortsette å levere, og sammen med emnepakke 1 og 2 rettet mot å tilby studenter en tverrfaglig kompetanse mener vi at kan bidra positivt til at UiT utdanner kandidater til et bredere behov i arbeids- og næringslivet.

Oppbyggingen av BSc programmet med emnepakke 1 og 2 i tredje og fjerde semester som presentert i høringsdokumentet (Fig. 1) er ikke optimal for BSc programmet i biologi og studentenes læringsmiljø. Utveksling av studenter til andre bio-/realfagsprogram ved andre universitet i 3. eller 4. semester vil i liten grad være mulig med kun 50 stp programfag/realfag da mange eksterne studietilbud, inkludert UNIS og universitet i utlandet, krever 60 eller 90 stp biologi/realfag for opptak på deres studier. Vi mener i tillegg at det å bryte opp studentkull i et helt år allerede etter det første studieåret vil ha svært negative effekter for studiemiljøet gjennom redusert tilhørighetsfølelse/identitet.

Fig. 1. Forslag fra høringsdokumentet. For bachelor anbefaler styringsgruppen 90 stp program-, 60 stp valg- og 30 stp fellesfag.

AMB har sett på alternativ oppbygning av sitt bachelorprogram i biologi. I den foreslåtte løsningen vil være kompatible med en byggeklossmodell ved at den legger til rette for at våre studenter kan ta emnepakker innen andre fag – samt at andre programstudenter kan ta emnepakker i biologi. Vi fraråder at FIL-0700, eller tilsvarende fellesfag, legges til 1. semester grunnet de høye kravene til realfagstudiepoeng ved utveksling til andre universitet. Forkunnskapskrav på disse emnene må være likt for programstudenter og andre studenter. Å inkludere fellesfag i samme semestre som valgfrie emnepakker tilbys vil gi store ressurskrevende koordinerings- og studieadministrative utfordringer både innad og mellom studieprogram.

Foreslått oppbygning av bachelorprogrammet i biologi (Figur 2): Fellesfag legges til 3 og 4. semester. Programfagene tas i de første 4 semestrene av studiet og studentene tar andre emnepakker i 5. og 6. semester. Det legges også til rette for utveksling for programstudentene til andre universitet med ønske om særskilt tilrettelegging for utveksling til UNIS. En tematisk arktisk og polar emnepakke 3 bør tilbys for

å ivareta relevant faglig tilbud og rekruttering av innreisende studenter samt det nødvendige biologiske kompetansebehovet etterspurt i deler av arbeidslivet i nordområdene. Emnepakken er valgfri og tilbys i 5.- eller 6. semester. Lilla farge indikerer programfag som tilbys med forankring og delt undervisningsansvar fra andre bio-/realfagsprogrammer (eks. fra institutt for medisinsk biologi, statistikk og kjemi). Disse synergiene mener vi gir biologiutdanningen det nødvendige handlingsrommet til å tilby fordypningsfag mot slutten av bachelor og videre i masterprogrammet.

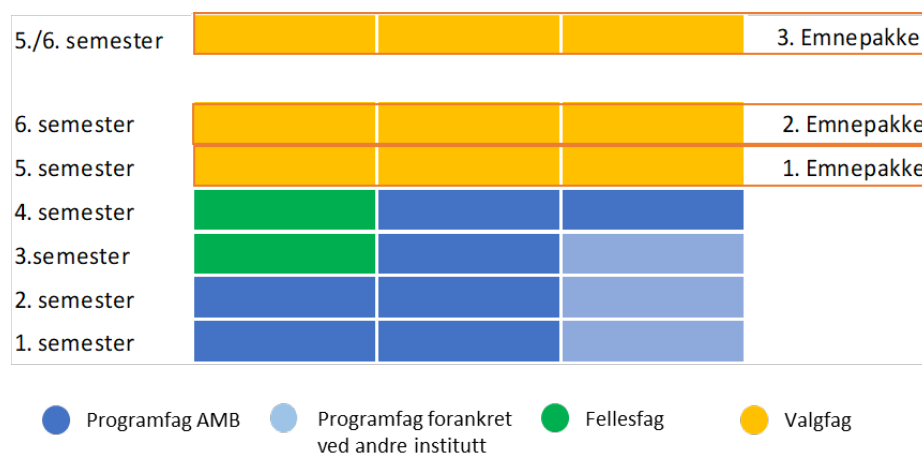

Fig. 2. Foreslått oppbygging av bachelorprogrammet i biologi med fellesfag som f. eks FIL-0700 i 3. og 4. semester. Utveksling til UNIS, andre universitet eller valg av emnepakker fra andre studieprogram ved UiT samt emnepakke3 legges til semester 5 og 6. Lyseblått indikerer programfag forankret på andre studieprogram innen bio- og realfag.

2) Hvilke fellesemner bør prioriteres på bachelornivå, og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?

Det vil være hensiktsmessig at AMB er involvert i felleskurs der bærekraft/biologisk mangfold/grønn bioteknologi og studiedesign/metode inngår som komponenter i emnet. Evt strategiske midler for omstilling kan bli nødvendig for utvikling av undervisningen til slike emner.

AMB vurderer foreslått antall studiepoeng i fellesfag (30 stp) til å være for omfangsrikt på bachelornivå. Et mer hensiktsmessig omfang, innenfor vårt studieprogram, vil være 20 stp, der 10 stp av disse vil være felles for beslektede disiplinfag (f.eks. realfag eller life sciences).

Dersom det skal tilbys 30 stp i fellesfag må fellesemnene være så relevante for fagdisiplinen som mulig og bør ikke fremstå som generiske «21. århundre ferdighetskurs». Fellesfagene kan derfor være mer hensiktsmessige og mindre ressurskrevende hvis de blir forankret i beslektede overordnede fagdisipliner, f.eks. et kurs i Innovasjon i naturvitenskap. For biologiprogrammene vil det være hensiktsmessig at undervising i fellesemnene ikke faller til de mest hektiske tidspunktene for feltundervisning i programfagene (august/september og april/mai).

AMB vil også understreke viktigheten av at lektorstudentene med spesialisering i biologi er godt ivaretatt i en ny revisjon av studieprogrammene i biologi. Bachelorprogrammet i biologi gjennomgikk evaluering og revisjon i 2016-2018 og det reviderte studieprogrammet trådte i kraft høsten 2019. Dette resulterte til utfordringer i forhold å ivareta ansvar og forpliktelser overfor lektorstudentene med biologi

som spesialisering. Det er viktig at lektorutdanningen integreres godt i en ny undervisningsmodell slik at dagens behov som krever særtilpassinger og utvikling av parallelle emner unngås ved innføring av ny modell.

Master in Biology

1) Er det særlige tilfeller hvor rammene på inntil 70 studiepoeng programfag på masternivå bør kunne fravikes?

Mastergraden i biologi er det eneste mastergradsprogrammet som tilbys ved Institutt for arktisk og marin biologi (AMB). Den er en forskningsbasert utdanning der studentene deltar aktivt i den forskning som foregår i forskningsgruppene ved AMB. Forskningsgruppene ved AMB er svært aktive og også suksessfulle i konkurransen om forskningsmidler, e.g. i 2023 har AMB blitt tildelt 3 FRIPRO prosjekter fra NFR og 2 EU prosjekter/arbeidspakker. Den store forskningsaktiviteten som masterprogrammet i biologi er knyttet opp mot er sannsynligvis en hovedgrunn til at masterprogrammet i biologi er et av UiT sine mest populære masterprogram med hensyn til antall søkere per studieplass (288 søkere til 50 studieplasser i 2023). Dette har medført at masterprogrammet i biologi også er det programmet på UiT med flest antall internasjonale studenter som betaler skolepenger (5 av 48 H23). Høye søknadstall tyder på høy relevans og at programmet er fremtidsrettet.

Biologi er et bredt fag der underdisiplinene krever svært forskjellig bakgrunnskunnskap og metodiske tilnærminger. I masterprogrammet i biologi ved UiT har vi 7 faglige spesialiseringer. Hver spesialisering har 1-2 obligatorisk fag for å møte kravet om læringsutbytte fra Kunnskapsdepartementet og for å sikre at studentene har den bakgrunnskunnskap som trengs for å kunne gjennomføre en masteroppgave i et aktivt forskningsmiljø som er i forskningsfronten.

Den store avstanden mellom spesialiseringene i behov for teoretisk og metodisk bakgrunnskunnskap gjør at **AMB mener det ikke vil la seg gjøre å gjennomføre forskningsbaserte mastergrader, på samme måte som i dag, ved en reduksjon i kurstilbudet til 70 studiepoeng programfag.** I dag tilbys 288 stp i biologiemner i masterprogrammet i biologi. **AMB mener at et realistisk anslag på det kurstilbud som trengs for å opprettholde masterprogrammet i biologi med 7 spesialiseringsretninger er 120 studiepoeng.** Dette vil gjøre det mulig å dekke de metodiske og faglige kunnskapsbehovene. Det ses også på som viktig for å sikre rekrutteringer av dyktige studenter og ikke minst forskertalenter til AMB i bakgrunn av den disiplinbredden AMB forvalter.

2) Er det noen fagområder hvor valg mellom to alternative masterfordypninger ikke vil være hensiktsmessig

AMB er positiv til at studentene skal kunne velge en av de to alternative masterfordypningene som er foreslått dvs en 30 eller 60 stp mastergradsoppgave. Vi mener at det bør åpnes for at fellesemnene i 3. semester kan inneholde ytterligere spesialisering i biologi, gjennom kurs beregnet på de andre mastergradsspesialiseringene. Det bør også åpnes for fleksibilitet med hensyn til når masteroppgaven og fellesemnene tas (3. eller 4. semester) da dette vil gi studentene større muligheter for å reise ut og studere på andre universitet, inkludert Erasmus utveksling, samt øke muligheten for å kunne velge relevante emner ved UNIS.

3) *Hvilke fellesemner bør prioriteres på masternivå, og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?*

Aktuelle fellesemner for studenter på vårt mastergradsprogram er slik vi ser det emner som dekker feltene:

- **Bærekraftig forvaltning**– emne som dekker bærekraft, ressurs og miljøforvaltning med faglig ansvar AMB.
- **Kurs i forsøksdyrlære/-etikk** – dette er *lovpålagt* for de masterstudenter som i sin oppgave skal gjennomføre forsøk med dyr. Det teoretiske grunnkurset bør ideelt sett organiseres på tvers fakulteter/universitetene for alle som driver med forsøksdyr (jfr. CAREiN), men spesialiseringen på arter og metodikk kan kreve spesialiserte kurs. Praktisk trening må fortsatt gjennomføres ved de aktuelle forskningsgruppene som har relevant aktivitet.
- **Biostatistikk og studiedesign** – Kurs med moduloppbygging som kan ledes av AMB eller Institutt for Matematikk og Statistikk, med bidrag fra begge institutt.
- **Molekylære og analytiske metoder** – Emne som kan ha modul oppbygging og inkludere undervisere fra ulike forskningsgrupper/institutt/fakultet. **Akademiske fedigheter** – Emnet kan ha moduloppbygging der AMB tilbyr deler av underviningen.

Avsluttende bemerkninger til arbeidet med fornyelse av studie- og emneporteføljen

AMB har forhøyet ansvar for at for at UiT skal nå sine mål om 25% eksternfinansiert, økonomi og har blitt spesielt pekt på som et institutt som bør ha som mål med en 35% eksternfinansiering. Denne målsettingen sammenfaller i tid med fornyelsen av studie- og emneporteføljen og disse to prosessene kan derfor ikke ses uavhengig av hverandre. Det bes om at det holdes en god dialog mellom alle nivåer slik at disse to bestillingene kan harmonere så godt som mulig med hverandre.

Fellesfagene bør huse UiT og fagområdene sin identitet så de ikke blir for generiske. Det vil derfor være viktig at tematikk forankres i nordområdene, både innen samfunns- og realfagene. For AMB er det viktig at innholdet vi leverer har en arktisk profil både innen terrestrisk og marin tematikk.

Fagmiljøene må få tilstrekkelig med tid til å sette sammen nye fag og modifisere eksisterende i arbeidet med ny studiemodell. Alle enheter må få tilstrekkelig tid til å implementere en ny modell, mtp at et revidert program er forventet å være klart mer enn ett år før oppstart. Det er en stor bekymring over mangelen på tid som vil medføre en betydelig reduksjon i kvalitet på programmene og emner, både i form, koordinering og kursinnhold.

Tabell – oversikt over AMB sine studieprogram.

Studieprogram	Bør studietilbudet benytte byggeklossmodell, samt evt tilpasninger av modellen for programmet	Strategier og andre planer for programmet	Merknader
B-BIO Biologi - bachelor	<p>Ja</p> <p>Tilpasninger: Dispensasjon fra 90 studiepoeng. Ber om å få tilby 110 stp programfag ved AMB.</p> <p>Emnepakker tilbys i 5. og 6. semester.</p> <p>AMB tilbyr tre emnepakker.</p> <p>Det bør tilbys 20 stp fellesfag og ikke 30.</p>	<p>3. emnepakke på engelsk og tilpasset utvekslings- og programfagsstudenter.</p> <p>Fellesfag tilbys i 3. og 4. semester</p> <p>Ca. 30 stp programfag kan gis i samhandling med andre studieprogram med forankring på andre institutt.</p> <p>Lektorutdanningen må ivaretas og inkluderes i arbeidet med ny studiemodell.</p>	<p>Med disse tilpasningene kan AMB redusere sin emneportefølje i bachelor programmet fra 195 til 110 stp. Det er viktig å presisere at bachelor biologi allerede ble «slanket» i forrige revisjon (2017). Gjenstående foreslått studietilbud vurderes som et absolutt minimum for å kunne ivareta AMB sine strategiske forpliktelser til UiT og BFE samt vårt samfunnsoppdrag.</p>
M-BIO Biology - master	<p>Ja</p> <p>Tilpasninger: Dispensasjon fra 70 stp for å tilby 120 stp programfag ved AMB.</p> <p>De syv tematiske retningene planlegges opprettholdt i bakgrunn av disiplinbredden ved AMB.</p> <p>ytterligere fordypning i biologi.</p>	<p>De valgfrie emnene i 3. semester bør kunne tas som programfag og ytterligere fordypning i biologi.</p>	<p>Med disse estimatene kutter AMB fra 288 til 120 stp.</p> <p>Mange av masteremnene tilbys i dag som speilemner inn til PhD-utdanningen. I denne høringen har vi ikke vurdert behovet i PhD-utdanningen.</p> <p>Masterstudiet er spesielt populært og vi må sikre en fortsatt god fortsatt rekruttering av talenter.</p>

Høring - fornyelse av studie- og emneporteføljen

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

Innledning

Fakultetet vurderer at det er behov for en omstilling av UiT sin studieportefølje og stiller seg bak UiTs forslag om retningsvalg og endring til nye grunnmodeller. Fakultetet har imidlertid en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille i henhold til nye grunnmodeller ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. BFE har identifisert noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger som fakultetet anbefaler behandles grundigere før en omstilling vedtas og implementeres. Særlig vektlegges uklarheter rundt utslag i studentrekruttering, avklaringer i arbeidslivets kompetansebehov og ivaretagelse av studentenes læringsmiljø. Fakultetet mener at rammene i grunnmodellene må justeres for å gi mer fleksibilitet og mulighet til faglig spissing og fordypning.

BFEs institutter har utviklet sine emne- og studietilbudsporteføljer over tid for å ivareta sine faglige ansvarsområder, og i tråd med de styringssignaler som til enhver tid har vært gjeldende ved UiT inkludert flere fusjonsprosesser. Fakultetets studietilbud har ulike rekrutterings- og studentgrunnlag, og selv om hele vår portefølje rekrutterer godt er vår portefølje innen økonomiske og administrative fagfelt i en særstilling med totalt 3200 studenter som tilsvarer 25% av UiTs totale studentmasse og 40% av UiTs søkermasse av 1. prioritetsstudenter i 2023. Fakultetet ønsker å løfte fram i sitt høringssvar utfordringer omstillingsprosessen kan gi i ytterligere økning av studenter på fagfelt som allerede har nådd sin kapasitetsgrense. Instituttene har derfor noe ulike forutsetninger for en omstillingsprosess, med konsekvenser at noen deler av fakultetets portefølje vil måtte gjøre større endringer enn andre.

Omstilling av UiTs studieportefølje vil gi BFE mulighet til å oppnå en bedre balanse mellom fakultetets portefølje og forventet trangere økonomisituasjon, og samtidig gi rammevilkår som gjør at BFE kan ivareta alle våre samfunnsoppdrag ut fra et helhetsperspektiv. Herunder skjerpede målsetninger om økt eksternfinansiert aktivitet ved UiT og differensiering av denne ned på fakultets- og instituttnivå.

Omstilling til nye grunnmodeller har en geografisk- og campusdimensjon som særlig må ivaretas. Fakultetet har studietilbud tilknyttet fire campus, og UiT har varierende faglig aktivitet tilhørende campusene. BFE legger til grunn at UiT i omstilling av porteføljen utvikler sine studietilbudet ved alle campus, og at fagligmiljøene gis like mulighet til utvikling uavhengig av campustilhørighet. For å nå UiTs strategiske mål innen utdanning anbefaler BFE at campusenes særegenhet ivaretas.

Innledningsvis i høringssvaret beskrives fakultetets høringsprosess, fakultetsstyrets behandling og styringssignaler, dekanens overordnede vurdering, og tilbakemeldinger fra tillitsvalgte studenter og Studentutvalget ved BFE. Instituttene innspill er vedlagt fakultetets høringssvar, og gir en god oversikt og innsikt i ulike forutsetninger og vurderinger for hvert enkelt studietilbud.

Høringsprosess ved BFE

Fakultetet har hatt fokus på informasjon, forankring og medvirkning i høringsprosessen. I tillegg til fakultetets overordnede aktiviteter i henhold til tidslinje, nedsatte dekanen en prosjektgruppe med delegert ansvar for å drive og koordinere den fakultetsvise prosessen med prodekan utdanning som leder, nestlederne med ansvar for undervisning ved de tre instituttene, leder og nestleder for faggruppe utdanning i fakultetsadministrasjonen og sekretær fra dekanens stab. Prosjektgruppa har hatt løpende arbeidsmøter og rapportering til ledergruppa på fakultetet som har vært fungerende styringsgruppe.

Instituttene har gjennomført lokale høringsprosesser med fokus på informasjon og ansattes mulighet til å medvirke i høringen. Det er gjennomført fysiske høringsaktiviteter ved alle campuser i tillegg til digitale aktiviteter. Faggruppe utdanning i fakultetsadministrasjonen har gjennomført dialogmøter med tillitsvalgte studenter, og studentutvalget ved BFE har levert et eget høringssvar som er integrert i fakultetets felles høringsuttalelse. Faggruppe utdanning har også gitt innspill med fokus på studieadministrative støttesystemer.

Tidslinje for fakultetets høringsprosess

- 16. August: Fakultets- og instituttledelse deltar på informasjonsmøte med prorektor for utdanning
- 17. August: Intern høringsprosess behandles i utvidet ledermøte på BFE
- 22. August: Digitalt allmøte for alle ansatte ved fakultetet
- 23.-25. August: Instituttvise møter med alle gruppe- og programledere
- 28. August: Diskusjon og gruppearbeid på fakultetets ledersamling
- 14. September: Gjennomgang av foreløpige høringsinnspill i fakultetets ledergruppe
- 14. September: Styremøte ved BFE - Skriftlig orienteringssak supplert med muntlig oppsummering av foreløpige høringsinnspill
- 15. September: Digitalt allmøte for alle ansatte med gjennomgang av styresaker og foreløpig oppsummering av innspill og prosess omstilling av emne- og studieporteføljen
- 22. September. Intern høringsfrist for instituttene
- 25.-29. September: Dialog på tvers av institutter og fakulteter
- 4. Oktober: Revidert og endelig høringssvar legges frem for styret
- 11. Oktober: Styremøte ved BFE – Vedtakssak av fakultetets høringssvar

Fakultetsstyret ved BFE sine styringssignaler

Styret ved BFE har behandlet høringssvaret fra fakultetet i to omganger, i styremøte 14. september som orienteringssak med invitasjon til å fremme overordnede styringssignaler, og i ekstraordinært styremøte 11. oktober som vedtakssak av det endelige høringssvaret.

I styremøte 14. september fremkom følgende styringssignaler fra fakultetsstyret ved BFE; styret ser at det er noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger ved en så stor omstillingsprosess av emne- og studieporteføljen, men at det også gir rom for nye muligheter for utvikling av fakultetets portefølje.

Det er viktig at BFE ivaretar sitt ansvar for å utdanne kandidater med faglig tyngde og kvalitet også i fremtiden. Styret identifiserte risikoer knyttet til om det er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til hvordan omstillingsprosessen vil slå ut i studentrekruttering til en byggeklossmodell, og til om det er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om en så stor dreining mot faglig bredde, på bekostning av faglig dybde i modellen, svarer til arbeidslivets faktiske behov i Nord-Norge. Det løftes også frem to momenter som de siste årene har vært jobbet mye med å styrke i høyere utdanning, studentenes utvikling av transversale ferdigheter og god arbeidslivsrelevans i studietilbudene, ikke er tilstrekkelig adressert i modellen som foreslås.

I mulighetsrommet som åpner seg ser styret at en omstilling til færre emner ved fakultetet kan gi mulighet for å utvikle høyere kvalitet i porteføljen med mer konsentrert ressursbruk. Omstillingen gir også fakultetet mulighet til å utvikle nye tilbud hvor fag kan gis i nye kontekster og bli tilgjengelig for nye målgrupper, og gis mer i samsvar med det fremtidsansvaret som pekes på som bakgrunn for omstillingen. Videre vises det til at fakultetet kan ha et konkurransefortrinn gjennom lang og bred erfaring i å gi tverrfaglige tilbud, og dermed også kjenner til utfordringene som ligger her, og til hvilke løsninger som må til for å gi slike tilbud av høy kvalitet.

Styret håper at omstilling av et så betydelig omfang vil gi organisatoriske endringer ved UiT innenfor administrative og økonomiske system, som støtter samarbeid på tvers i institusjonen for gode faglige synergier, og at mer samhandling på tvers av fagområder ved UiT kan gi bedre overordnet sammenheng mellom fagfelt. Fra studentrepresentantene sin side fremmes det som positivt med økt tilgang til flere emner og fagfelt, økt faglig og sosial kontakt med studenter fra andre fagområder, og at omstillingen kan føre til en kvalitetsheving i porteføljen. Styret ber om tydeligere mål og tidslinje fra UiT sentralt videre i omstillingsprosessen.

I ekstraordinært styremøte 11. oktober vedtok fakultetsstyret ved BFE:

«Fakultetsstyret godkjenner fakultetets høringssvar for fornyelse av studie- og emneporteføljen ved UiT med de endringer som framkom i møtet.»

Dekanens overordnede vurderinger

UiT og BFE står ovenfor store utfordringer som vanskelig kan løses uten at det gjøres omfattende grep. En omlegging til en modell slik det er beskrevet i høringsdokumentet er en stor mulighet for fakultetet til å gjøre endringer i vår emne- og programportefølje. Innenfor noen fagområder vil omleggingen sette oss bedre i stand til å kunne fylle vårt samfunnsoppdrag innenfor de rammene som UiT har gitt oss. På andre fagområder vil omleggingen lede til økt ressursbehov.

For at UiT som helhet, og vi som fakultet skal kunne ta ut de gevinstene som ligger i en slik radikal omlegging, er det svært viktig at så stor del av vår portefølje som mulig inngår i omleggingen. Det er mer eller mindre gitt at profesjonsutdanninger skjermes fra en omlegging, på samme måte som det er en forventning om at alle rene disiplinutdanninger skal inngå. Utfordringene ligger ikke i å identifisere de åpenbare kandidatene blant profesjons- og disiplinutdanningene som skal / ikke skal inngå, men å definere alle de programmene som allerede i dag er tverrfaglige og som befinner seg i en gråsoner midt imellom. Her er det viktig at fakultetet tenker langs to linjer samtidig: 1) Jo flere programmer som er med på omleggingen, jo bedre vil resultatet fra et UiT-perspektiv være, og jo større sannsynlighet vil det være for at en omlegging gjør UiT til et mer attraktivt sted å studere. 2) Også for de utdanningene der vi til slutt ender opp med å si at en omlegging ikke er tilrådelig, er det viktig at vi ser muligheten for å tilby valgemenner som inngår i en fleksibel programportefølje der studenter kan velge inntil 60 ECTS valgemenner. De alle fleste studietilbudene vi har på BFE vil utgjøre attraktive valgemenner / emnepakker for programstudenter fra andre fakulteter. En omlegging involverer derfor alle, ikke bare de fagene / instituttene som legges om til en ny grunnleggende modell.

Et siste moment som er viktig, og der BFE har et særskilt ansvar på UiT, er å ivareta campus-strukturen. En omlegging til en ny modell vil kreve en stor grad av fleksibilisering og at vi endrer vårt syn på hva en campus-student er. Både innføring av en ny modell og en mer utstrakt bruk av strategier slik de er beskrevet i høringsdokumentet, gjør at vi i større grad enn i dag må se på løsninger der

studenter er tatt som studenter på UiT Norges arktiske universitet, og der en migrering mellom campus er mer sømløst og tilrettelagt enn i dag. Som fakultet er BFE til stede på alle fire campus, og har i denne sammenhengen et særskilt ansvar vi må ivareta på egne og fellesskapets vegne.

Studentenes tilbakemeldinger

Det er gjennomført møter med studentene på campus Tromsø og campus Harstad, med studenter tilhørende alle våre tre institutt. De fleste studieprogram på bachelor- og mastergradsnivå var representert på møtene. Studentene fikk presentert modellene for framtidig organisering av programmene, etterpå ble det gjennomført dialogmøter med utgangspunkt i høringsbrevets problemstillinger.

Studentene uttrykte stor skepsis til modellene som UiT foreslår. Spesielt var studentene skeptiske til om programmene vil få for lite dybde, med følgende spissformulering: «Alt for mye bredde, ikke nok høyde i gradene».

Om en går videre med modellen, var det klart at studentene ønsket valget til siste del av studiet (bachelorgraden). Som et positivt element ble det trukket fram at det siste året er hensiktsmessig som tid for utveksling.

Studentene som holder til på campus utenfor Tromsø, var klare på at når studentene har valgt program på en campus utenfor Tromsø, var det ikke aktuelt å bytte campus for å ta emnepakker ved andre campus, eller ta nettpakker. De ville ta alle deler av programmet der de var tatt opp. I tillegg var de opptatt av at de måtte få de samme mulighetene når det gjaldt fellesemner.

Når det gjelder fellesfag var studentene positiv til å få inn fellesemner som øker kompetansen innenfor emner som er basert på ferdigheter og kompetanse som kan brukes i deres faglige arbeid når de skal ut i jobb. Når det gjelder fellesemner var også studentene klare på at forslaget med 30 studiepoeng fellesemner er for mye, og det i for stor grad går utover den faglige dybden til programmene. I tillegg ble det påpekt at en ønsket en faglig relevans i fellesemnene.

Studentene ga mange innspill til relevante fellesemner eksempelvis; prosjektledelse, statistikk og coding, liv og karriere/jobbkompetanse, kreativitet og innovasjon, teknologi, klimavitenskap, introduksjon til 'ecology and sustainability', etisk ansvar, psykologi, juss og internasjonal juss, GIS, akademisk skriving (mindre fag bare ment for å gi litt erfaring), og fornybar energi.

Studentene var i utgangspunktet positiv til mastergradsmodellen med 60 studiepoeng (som en forskerlinje), men dette forutsatte at en i noen grad kunne fordype seg på bachelorgradsnivået. Ellers når det gjelder master gikk det klart frem at det i modellen med 30 studiepoengs mastergradsoppgave, var alt for mye fellesemner. Studentene mente det burde være maks 10 studiepoeng fellesemner på mastergraden uavhengig av om mastergraden er på 60 eller 30 studiepoeng. Studentene var også bekymret for å stille dårligere i konkurranse om en phd.

Studentenes erfaringer med næringslivet er at de ikke vil ansette studenter som har for mye bredde i graden sin. Deres erfaringer tilsa at næringslivet gjerne vil ha kandidater med mere «skills», men at en ved å ha for mye bredde opplevde en å bli utkonkurrert på arbeidsmarkedet.

Studentene gav klar tilbakemelding på at en endring hvor en fikk mindre spesialisering vil gjøre studier mindre attraktiv når en skal velge studiested. Dette gjelder spesielt de programmene på BFE fakultetet som allerede er tverrfaglig, men også innenfor for eksempel biologi, kom det frem at søkerne ville valgt andre studiesteder om muligheten for å fordype seg blir så begrenset som modellen skisserer. Spissformulert: «Ville blitt skremt av dette systemet når de sammenligner med hva de andre universitetene tilbyr».

Det ble også fremhevet at det er en stor fare for mye større frafall på studiene om en ikke kan bruke lengre tid på å få en fellesskapsfølelse og skape et godt studiemiljø. Studentene fryktet at denne strukturen vil gå utover det psykososiale miljøet og at en ville få utfordringer med å drive de faglige studentorganisasjonene med den modellen som skisseres. Studentene mente også at modellen i stor grad la opp til et løp som ikke hjelper til med å løse de utfordringene som er kommet frem i SHoT-undersøkelsen og studiebarometeret.

Studentene mente også at noen fagområder vil bli veldig populære når studenter fra hele universitetet skal velge emner utenfor sitt fagområde. Dette vil føre til at en vil kunne få svært store klasser innenfor de populære fagområdene, noe som igjen vil føre til hver student bare «blir en i massen». En vil dermed miste UiTs fordel med kort vei mellom student og faglærer.

Studentutvalget (SU) ved BFE har også levert et eget høringsinnspill til fakultetet.

SU uttrykker en kollektiv skepsis til forslaget om å endre måten utdanningsforløpene er strukturert på. De overordnede målene med å tilpasse seg langsiktige kompetansebehov og strammere budsjetter er forståelige, det er flere bekymringer som SU mener er viktige å adressere fra sitt studentperspektiv.

En hovedbekymring er at den foreslåtte byggeklossmodellen kan begrense studentenes muligheter for faglig fordypning. Med dette forslaget ser det ut til at studentene for eksempel ville ha mistet muligheten til å ta de mer arktiske rettede valgmennene, noe som universitetet som helhet vil ta skade av. For eksempel innenfor biologi, og dette bekymrer studentene sterkt. Spesielt på masternivå er de internasjonale søkertallene til biologi på UiT bemerkelsesverdig store. De tror at faglig fordypning er en viktig del av universitetsopplevelsen, som forbereder kandidatene til mer spesifikke karrieremuligheter.

SU er også skeptiske til kravet om å ta hele 60 studiepoeng valgfag fra andre studieprogrammer. Selv om fleksibilitet er viktig, må vi hindre at for mange fag blir for generelle. Det er viktig å sørge for at valgfagene som tilbys, er relevante og gir merverdi, slik at studentene ikke opplever det som en pålagt byrde i stedet for en mulighet til å utforske andre områder.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan den nye modellen vil påvirke studiemiljøet, er SU bekymret for at innføringen av valgfag i tredje og fjerde semester på bachelorgraden kan føre til at kulltilhørigheten forsvinner. Dette kan bety at den sterke samhørigheten og fellesskapsfølelsen som er utviklet sammen med medstudenter i løpet av de første to årene av studiene går tapt. Å opprettholde et positivt og støttende studiemiljø er avgjørende for studentenes trivsel og suksess.

Alt i alt forstår SU behovet for å tilpasse seg endringer, men uttrykker håp om at universitetet vil ta hensyn til studentenes bekymringer og forsikre om at deres utdannelsesopplevelser fortsatt vil bli

verdsatt og beskyttet. De håper at en eventuell endring i utdanningsmodellen vil bli nøye gjennomtenkt for å sikre at deres muligheter for faglig utforskning og faglig fordypning blir ivaretatt, samtidig som universitetets bredde og kvalitet opprettholdes. Samtidig oppfordrer de til en åpen dialog og tett samarbeid mellom universitetsledelsen, fakultetsledere og studentrepresentanter for å finne de beste løsningene som ivaretar både universitetets overordnede mål og studentenes behov.

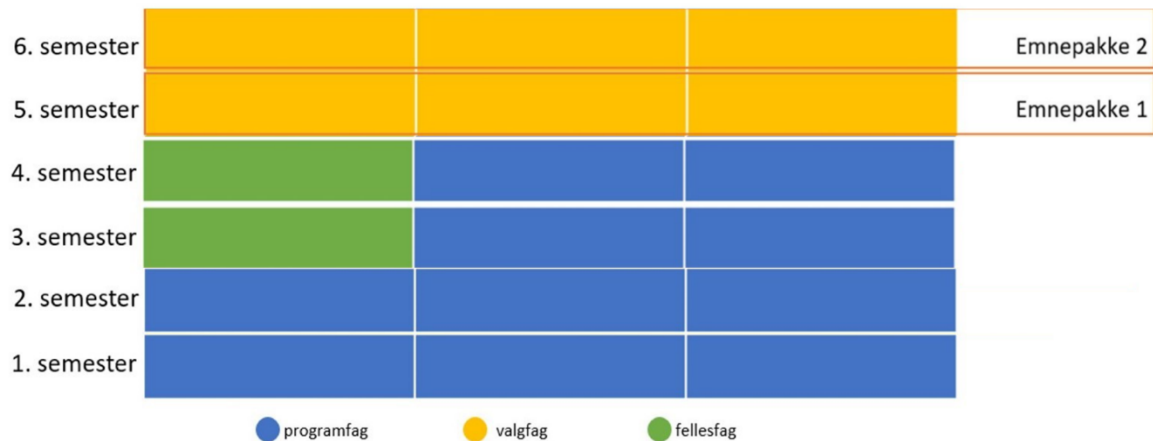
Del 1: Skal UiT endre grunnmodell for utdanninger?

Fakultetet vurderer at det er behov for en omstilling av UiT sin studieportefølje og stiller seg bak UiTs forslag om retningsvalg og endring til nye grunnmodeller. BFE har identifisert noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger knyttet til studentrekruttering og arbeidslivsrelevans som fakultetet mener bør behandles grundigere før en omstilling vedtas og implementeres. Særlig er det kommet innspill fra samtlige høringsaktiviteter at studentenes læringsmiljø må ivaretas i en omlegging. Fakultetet mener at rammene i grunnmodellene må justeres for å gi mer fleksibilitet og mulighet til faglig spissing og fordypning.

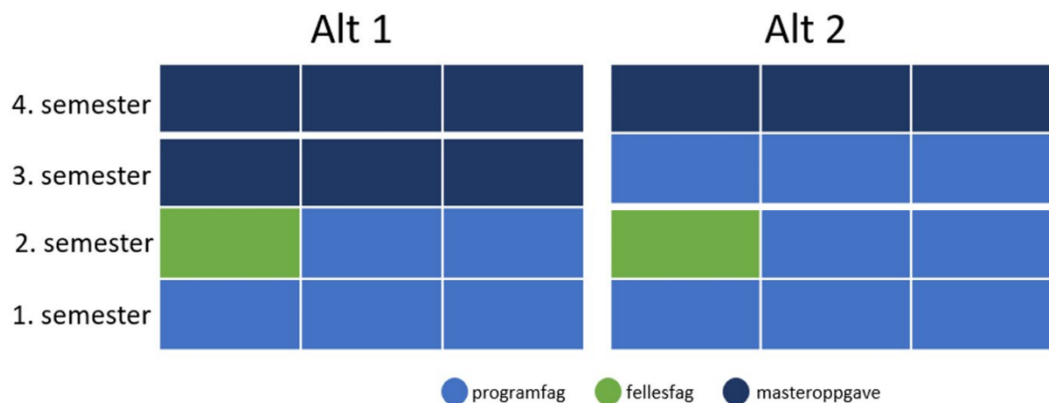
Det er i høringsinnspillene kommet forslag til justering av grunnmodellene både på rekkefølge og omfang av program – valg- og fellesfag. Innspillene er basert på utfordringer vi identifiserer opp mot ivaretagelse av studentenes faglige progresjon, spissing og fordypning i programfag, ivaretagelse av studentenes læringsmiljø, studentutveksling, og ivaretagelse og utvikling av utdanningstilbud av høy kvalitet ved alle campuser.

Overordnet anbefaler BFE at nye grunnmodeller ikke implementeres uten at rammene i disse justeres. Fakultetet anbefaler at følgende forslag tas til etterretning i videre arbeid med grunnmodellene for bachelor og master. Se figur 1 og figur 2 for fakultetets forslag til endrede grunnmodeller for bachelor og master.

- I grunnmodell for bachelor
 - Flytte semestrene med emnepakker valgfag fra 3. og 4. semester til 5. og 6. semester
 - Endring i omfang av programfag til innenfor et spenn av 100 - 110 studiepoeng
 - En reduksjon av omfang fellesfag til et spenn på 10 - 20 studiepoeng, hvorav 10 studiepoeng av disse er Ex.phil
 - Fellesfag må gis på en form som sikrer integrasjon og relevans for studentens programfag
- I grunnmodellene for master
 - Endring i portefølje programfag fra fagmiljø til et spenn på 70 - 120 studiepoeng (begge alternativ)
 - Fellesfag 3. semester benyttes til faglig fordypning. (Alternativ 2)
 - Åpne opp for fleksibel rekkefølge av semester 3 og 4, henholdsvis rekkefølge for fellesfag og masteroppgave (Alternativ 2)
- For alle grunnmodeller:
 - Allerede tverrfaglige tilbud i porteføljen for både bachelor og master må sikres tilstrekkelig faglig fordypning i programfag

Figur 1. BFEs forslag til endret grunnmodell bachelor med justerte rammer for omfang programfag, omfang av fellesfag, og endret plassering av valgfag og fellesfag. Valgfag er flyttet fra 3. og 4. semester til 5. og 6. semester. Fellesfag er redusert til maksimalt 20 studiepoeng og gis i 3. og 4. semester. Eksempel med program med 100 studiepoeng programfag og 20 studiepoeng fellesfag. Ved økning programfag til 110 studiepoeng reduseres fellesfag til kun 10 studiepoeng som gis enten i semester 3. eller 4.

Figur 2. BFEs forslag til endret grunnmodell master alternativ 1 og 2 med justerte rammer for omfang programfag og fellesfag for alternativ 2. Grunnmodell alternativ 2 er justert med økning i omfang programfag til 80 studiepoeng, og omfang av fellesfag reduseres til 10 studiepoeng lik alternativ 1. I tillegg anbefaler fakultetet fleksibilitet i rekkefølge på 3. og 4. semester alternativ 2 for å gi mulighet til utveksling i både vår- og høstsemester.

Fakultetet viser til vedlagte innspill fra instituttene for detaljerte begrunnelser per studietilbud.

Faglig fordypning og tverrfaglig studietilbud

BFE holder fast ved prinsipp at alle studietilbud skal gi faglig fordypning innen sitt programfag, og mener at den opprinnelige 50-50 % fordeling mellom programfag og andre fagfelt i grunnmodell bachelor er for skjev balanse med hensyn på å ivareta programfag og fordypning. Videre for foreslått grunnmodell master ser fakultetet at det er enda viktigere enn på bachelor å ivareta faglig spissing og fordypning mot kompetansebehovet i arbeids- og næringsliv, og at fordypning sees helhetlig med forskerutdanningene hvor kandidater skal kunne kvalifisere seg for PhD-stillinger nasjonalt og internasjonalt. UiT har en høy andel utenlandske søkere til utlyste PhD-stillinger, og det er ønskelig at

UiTs egne masterkandidater også for fremtiden skal være konkurransedyktige for forskerutdanning. Bredde i rekruttering til UiTs forskerutdanninger er viktig opp mot et mangfoldig avtakerfelt som inkluderer vitenskapelige stillinger og utvikling av norsk og nordisk fagspråk i forskning og utdanning i academia, administrative stillinger, og behov for generell kjennskap til norsk nærings- og samfunnsliv for et arbeidsliv både i og utenfor academia nasjonalt.

I rammene for programfag i grunnmodell for bachelor anbefaler fakultetet at omfang programfag endres til mer fleksibel ramme innenfor et spenn på 100 - 110 studiepoeng for å sikre tilstrekkelig faglig fordypning ut fra fagenes særegenhet. Totalomfanget av valgfag og fellesfag blir da blir noe redusert til spenn på 70 - 80 studiepoeng, hvorav det er fellesfag som reduserer sitt omfang. Se figur 1 for eksempel. Det kan være andre studietilbud ved UiT som vurderer 90 studiepoeng programfag og 30 studiepoeng fellesfag som hensiktsmessig, men BFE ønsker kun å benytte justerte rammer. I grunnmodell for master anbefales det tilsvarende fleksibilitet i ramme for portefølje av programfag fra fagmiljø til innenfor et spenn på 70 - 120 studiepoeng for å sikre fordypning i brede fagfelt. BFE ønsker å legge seg på øvre del av endret ramme. Det bør avklares for de studietilbudene hvor bacheloroppgave er relevant, om dette bør være tilbud gjennom en emnepakke på semester 5 eller 6 i justert modell, eller bør være del av programfag i semester 4.

For grunnmodell master alternativ 2 vurderes det som viktig å bevare muligheten til fordypning på masternivå ved at fellesfag 3. semester benyttes til faglig fordypning innen programfag. Et alternativ er at faglig fordypning i fellesfag kan gis av nærliggende fagfelt som komplementerer fordypning til programfaget, eller knyttet til overordnet fagfelt og benyttes på tvers i institusjonen (eksempelvis forsøksdyrlære og etikk, bærekraftig forvaltning, biostatistikk og studiedesign mm). Se figur 2. BFE har en rekke speilemner mellom master og phd-nivå som også påvirker fakultetets emneportefølje for master. Fakultetet mener at UiT fremdeles vil kunne ta ut gevinst i bedre ressursutnyttelse i sin totale emneportefølje, og samtidig sikre at våre kandidater har den faglige fordypningen som trengs.

De foreslåtte nye grunnmodellene representerer omstilling til flerfaglige studietilbud, hvor UiTs faglige bredde utnyttes bedre på tvers av institusjonen. Fakultetet ønsker å gjøre oppmerksom på at flerfaglighet og tverrfaglighet er to ulike oppbygninger av studietilbud. For tverrfaglige tilbud er integrasjon og progresjon mellom fagene sterkt vektlagte pedagogiske og didaktiske prinsipper. Hvis fakultetets tverrfaglige studietilbud skal omstilles til ny grunnmodell bachelor, vurderer fakultetet at tilbudene må bygges helt om på en slik måte at de fremstår flerfaglig og ikke tverrfaglig. Det vil være en ny type tilbud hvor integrasjonen mellom fagene, relevans og egenarten til tilbudene er borte. BFE har tverrfaglige studietilbud hvor ny grunnmodell med overgang til flerfaglighet i liten grad er kompatibel, og en omstilling derfor ikke anbefales. Det er også kommet innspill på at omstilling for tverrfaglige tilbud ikke anbefales på ut fra ivaretagelse av faglig dybde opp mot antall fag som er hensiktsmessig å integrere i en grad. Fakultetet ser behov for at omstillingen også gir rom for utvikling av de tverrfaglige studietilbudene.

Plassering og omfang av valgemner og fellesfag i grunnmodellene, og konsekvenser for studentutveksling

BFE mener at valgfag må flyttes fra 3. og 4. semester i forslag høringsdokument til 5. og 6. semester i grunnmodell for bachelor. Samtlige av interne høringsinnspill fra instituttene, studenter og studieadministrasjonen har gitt tilbakemelding på at dette er en nødvendig justering i grunnmodellen. Det vurderes som svært uheldig at studentene får ett års opphold fra eget programfag og eget studentkull allerede 2. studieår. Fordelene med en slik justering er at studentene har mulighet til å

bedre utvikle faglige progresjon og identitet innen eget programfag. Studentene vil også da ha muligheten til bedre å utvikle relasjoner innen eget kull og bygge sterkere psykososiale læringsmiljø. Fakultetet frykter at hvis modellen ikke korrigeres på dette området vil det føre til økt frafall. Ulempen med en slik justering er at fleksibiliteten til å bytte programfag i et bachelorløp da forsvinner ut av modellen. Fakultetet vektlegger i en slik avveining at studentenes læringsmiljø og faglig progresjon er viktigst å ivareta. Studenter som allerede har 30 eller 60 studiepoeng fra tidligere studier vil likevel innenfor en justert modell kunne søke innpass av disse som valgfag i større grad enn i dagens modell, og slik effektivisere studieløpene for denne studentgruppen og bedre ressursbruk av emneporteføljen ved UiT.

En annen utfordring i grunnmodellene er konsekvensene disse vil ha for studentutveksling. Gjensidige utvekslingsavtaler er en premiss for at våre studenter skal kunne reise på utveksling, og også en viktig premiss for EUGLOH samarbeidet. Utfordringene i grunnmodell bachelor hvis valgfag ligger i 3. eller 4. semester, og med ett fellesfag er i 1. semester, er at modellen ikke gir rom for kravene om 60 eller 90 studiepoeng programfag/fordypning ved utveksling, inkludert studieopphold ved UNIS. Det er også en utfordring i modellen å ivareta behovene til innreisende studenter som i stor grad ønsker mer avanserte emner på bachelornivå. Dette kan løses med å utvikle attraktive engelskspråklige emnepakker både innenfor og på tvers av fagfelt og fagmiljø ved UiT. I grunnmodell for master alternativ 2 anbefaler fakultetet at det åpnes opp for fleksibilitet semester 3 og 4, henholdsvis fellesfag og 30 studiepoengs masteroppgave, som øker mulighetene for utveksling for studentene til både vår- og høstsemester. Det er også kommet inn innspill at med økende trend av studenter som studerer ved siden av arbeid, vil kunne være behov for å bygge inn ytterligere fleksibilitet i progresjon i modell for master.

Fakultetet anbefaler en reduksjon av omfang fellesfag i grunnmodell bachelor til spenn på 10-20 studiepoeng, hvorav disse ved flytting av valgemenner til 5. og 6. semester nå blir på 3. og 4. semester. 10 studiepoeng av fellesfag anbefales benyttes til Ex.phil for alle studenter. Fellesfag 1. semester endres da til programfag ut fra behov om faglig fordypning og studentutveksling.

Studentenes valgfrihet og anbefalinger for valgfag og fellesfag

BFE mener at fagmiljøene i programfag bør kunne gi anbefalinger til studentene på emnepakker og valgfag. Studentene bør likevel stå fritt til å velge både i og utenfor disse anbefalingene, og at anbefalingene dermed kun er veiledende. En student vil da kunne bli anbefalt et begrenset antall valgfag eller emnepakker, eller anbefalinger om fritt å sette sammen disse basert på interesse.

Det er uavklart for fakultetet hvordan studentenes preferanser innen emnepakker og valgfag totalt vil slå ut på tvers av UiT. Handelshøgskolen har mye erfaring med at studenter ved andre studieprogram tar emner ved instituttet, enten som enkeltemner eller som valgfag i sine respektive studieprogram. Det forventes at denne trenden vil øke, og at fagområder med mange studenter kan oppleve en ytterligere økning i studentmassen. Det etterlyses mekanismer eller fleksibilitet på institusjonsnivå som ivaretar kapasitets- og ressursbehov knyttet til denne problemstillingen. Fakultetet kommenterer videre på denne problemstillingen i Del 3 av høringsvaret.

Porteføljeutvikling ved alle campuser

Fakultetet har ansvar for å utvikle studieporteføljen ved alle våre campuser. Endring til nye grunnmodeller forventes å slå ulikt ut på campusene, ut fra at UiT sin faglige aktivitet varierer lokalt.

Fakultetet ser at for porteføljen innen campustilbud vil det kunne oppstå utfordringer knyttet til studentenes tilgang på relevante emnepakker i valgfag og fellesfag ved egen campus. BFE har ikke studietilbud utenfor campus Tromsø som anbefales omstilles til nye grunnmodeller, men vil kunne bidra med emnepakker inn til porteføljen av valgfag fra alle fagmiljø uavhengig av arbeidssted. Emnepakker vil kunne være fysiske undervisningstilbud som tilbys på tvers av campus og fordre student- og/eller ansattmobilitet, eller fleksible tilbud som nett- samlings- eller hybride løsninger. Det er viktig at alle campusstudenter har mulighet til et godt faglig tilbud, mulighet til å ta del i et levende campusliv og i trygge læringsmiljø hvor de utvikler seg faglig og sosialt. Fakultetet anbefaler at campusdimensjonen for både faglig tilgang og studentenes velferd utredes grundigere før en omstilling implementeres, og at campusenes særegenhet legges vekt på i en slik utredning. For BFE er det viktig at fagmiljøene ved fakultetets campus gis like vilkår for videre utvikling ved UiT.

Fakultetet har fått tilbakemelding i høringsprosessen om bekymringer fra studenter tilhørende camper utenfor campus Tromsø, angående om lokale tilbud vil forsvinne og at valgmulighetene reduseres til nettilbud eller sentraliserte tilbud ved campus Tromsø. Det etterspørres informasjon om hvilke veivalg UiT ser for denne problemstillingen, og at slik informasjon formidles til alle ansatte og studenter for å dempe uro. Tilbakemelding fra tillitsvalgte studenter er at det er viktig å ha tilgang på å gjennomføre hele sitt studieløp ved campus en tilhører. Samt at tilgang på fellesemner er like gode uavhengig av campustilhørighet.

Andre kommentarer til grunnmodellene:

De nye grunnmodellene vurderes i interne høringsrunde til å gi utfordringer opp mot studentenes faglige modning og progresjon i eget programfag, og i utvikling av transversale og annen ferdighetstrening. I dag ivaretas disse i større grad som helhetlige aspektene innenfor en programstruktur. I en overgang til nye grunnmodell vil det være krevende for studentene å se fagene i tilstrekkelig sammenheng, og å finne gode løsninger for å veilede og koordinere mellom ulike fagfelt på tvers av UiT. Fakultetets tidligere erfaringer i studietilbud med liknende strukturer som foreslått grunnmodell er at dette er krevende for både studenter og fagmiljø, og at disse har vært preget av høyt frafall. Fakultetet mener UiT bør være oppmerksom på kombinasjon av valgfag og fellesfag i forslag i høringsdokument vil kunne gi en overvekt av introduksjonsemner uten faglig progresjon og sammenheng. For emnepakker innen naturvitenskapelige fag påpekes det at forkunnskapsnivå og fordypning i opptakskrav må forvaltes.

I høringsprosessen er det kommet frem at det vil være mulig og ønskelig å gi tilbud innen valg- eller fellesfag også fra studietilbud som av ulike grunner må holdes utenfor grunnmodellene. Slike eksempler kan være fra både campustilbud som innen økonomi og administrasjon eller fra samlingsbaserte tilbud innen ledelse, profesjonsstudium akvamedisin med mer.

For enkelte deler av fakultetets portefølje innen økonomiske og administrative fag er sambruk av emner på tvers av studietilbud så utbredt, at en omstilling til grunnmodeller vurderes vil føre til økt ressursbruk totalt i egne fagmiljø. Eksempel på sambruk av store deler av emneporteføljen er mellom studietilbudene bachelor i økonomi og administrasjon og bachelor i ledelse, innovasjon og marked.

Studietilbud i BFE sin portefølje som ikke passer til nye grunnmodeller

Fakultetet har en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille i henhold til nye grunnmodeller ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. BFE kan ikke gjøre endringer til grunnmodeller

for studietilbud hvor det kan stilles tvil om UiT oppfyller nasjonale krav og retningslinjer. Fakultetet ønsker derfor å holde følgende studietilbud utenfor omstilling til nye grunnmodeller og heller benytte strategiene for disse:

- Bachelor i økonomi og administrasjon (campus og nettbaserte tilbud) - Nasjonale retningslinjer til sammensetning av innhold i grad
- Master i økonomi og administrasjon - Nasjonale retningslinjer til sammensetning av innhold i grad
- Master i revisjon og regnskap - Nasjonale krav til sammensetning av innhold hjemlet i lovverk knyttet til autorisasjon for revisorer
- Bachelor i ledelse, innovasjon og marked - Tverrfaglig studietilbud med høy grad av integrasjon mellom fag og andre studieprogram.
- Bachelor i samfunnsøkonomi med datavitenskap - Tverrfaglig studietilbud med høy grad av integrasjon mellom fag og andre studieprogram.
- Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap- Tverrfaglig studietilbud med høy grad av integrasjon mellom fag
- Integrert master i akvamedisin – Profesjonsstudium med krav til sammensetning av innhold i studietilbud i henhold til yrkestittel *Fiskehelsebiolog* og autorisasjonskrav for reseptrett
- Erfaringsbasert master i Ocean leadership - Samlingsbasert tilbud og redusert progresjon med hensyn på målgruppe
- Erfaringsbasert master i ledelse – Samlingsbasert tilbud med redusert progresjon med hensyn på målgruppe
- Erfaringsbasert master i Strategisk ledelse og økonomi – Samlingsbasert tilbud med redusert progresjon med hensyn på målgruppe

1a Er det særlige tilfeller hvor rammene på 90 studiepoeng programfag og 60 studiepoeng valgfag på bachelornivå bør kunne fravikes?

Viser til overordnet anbefalinger fra fakultetet om justering av rammene i grunnmodell bachelor til spenn på 100 - 110 studiepoeng. En justering vil gjøre det mulig for studietilbudene beskrevet under til å endre grunnmodell og samtidig ivareta fagenes særegenhet og profil knyttet til fagmiljøenes egne forskningsaktiviteter.

Bachelor og master i biologi ivaretar i dag både den disiplinfaglige bredden innen fagfeltet biologi og en tematisk og geografisk profil forankring i nord og Arktis. For å ivareta begge aspekter vurderes det som utfordrende å redusere andel programfag til innenfor ramme på 90 studiepoeng for bachelor, men overkommelig med noen justeringer som tillater 100 - 110 studiepoeng programfag. Ut fra behov om tilbud til innreisende studenter og mulighet til fordypning ønskes det å gis en tematisk engelskspråklig emnepakke innen arktisk og polar biologi. Sambruk av emner innenfor biologi med andre studietilbud, både som bruker og tilbyder av emner må avklares. Fagmiljøet vurderer at ca 30 studiepoeng programfag kan tilbys med forankring og delt undervisningsansvar fra andre bio- eller realfagsprogrammer. Fagmiljøet innenfor biologi disiplin fag må ivareta behovene til lektor i realfag trinn 8-13 hvor emner inngår som både fag 1 og 2, og per i dag gis innen en matrisemodell. Ved omstilling til ny grunnmodell er det viktig at lektorstudentene ivaretas og at det ikke bygges opp to parallelle tilbud til studenter på lektor- og disiplinprogram.

Bachelor i bioteknologi er per i dag delvis lik ny grunnmodell med stor grad av sambruk av emner på tvers av UiT. Forkunnskapskrav knyttet til realfag må ivaretas og administreres ved tilbud av emnepakker inn i en valgfagsportefølje.

1b Er det særlige tilfeller hvor rammene på inntil 70 studiepoeng programfag på masternivå bør kunne fravikes?

Vi viser til overordnet anbefalinger fra fakultetet om justering av rammene i grunnmodell master til spenn på 70 - 120 studiepoeng for å ivareta brede fagfelt og fagenes særegenhet, hvorav fakultetet ønsker å benytte seg av øvre del av spenn. Fellesfag reduseres til kun 10 studiepoeng i grunnmodell for både alternativ 1 og 2. Under disse forutsetninger kan følgende studietilbudene omstilles til ny grunnmodell.

Fakultetets engelskspråklige master i biologi har i dag 7 spesialiseringer som er tett knyttet til forskningsaktiviteten til fagmiljøet, og rekrutterer godt internasjonalt også etter innføring av skolepenger for studenter utenfor EU/EØS. Hvis dagens tematiske bredde og forskningsbaserte tilbud skal ivaretas som i dag, vurderes det som ikke gjennomførbart å redusere til innenfor en ramme på 70 studiepoeng programfag, men kan gjennomføres med en justering ned til 120 studiepoeng.

Master i ledelse, innovasjon og marked kan ikke omstille seg til ny grunnmodell (Alt 1 og Alt 2) slik den er presentert i rapport fra styringsgruppa og i høringsbrevet, men er mulig å ta del i omstilling ved endret modell utdypet av fakultetet i endrede rammer i grunnmodeller. Justering av programfag til 120 studiepoeng som tak i emneportefølje fra fagmiljøet og reduksjon av fellesfag til 10 studiepoeng er mulig å gjennomføre.

Master i samfunnsøkonomi kan ikke omstille seg til ny grunnmodell (Alt 1 og Alt 2) slik den er presentert rapport fra styringsgruppa og i høringsbrevet, men er mulig å ta del i omstilling ved endret modell utdypet av fakultetet i endrede rammer i grunnmodeller. Justering av programfag til 120 studiepoeng som tak i emneportefølje fra fagmiljøet og reduksjon av fellesfag til 10 studiepoeng er mulig å gjennomføre.

Master in marine biotechnology er i hovedsak strukturert i henhold til alternativ 1 ny grunnmodell for master og vil ikke kreve store endringer ved overgang til ny grunnmodell.

Master i fiskeri- og havbruksvitenskap er allerede bygget opp i henhold til nye grunnmodeller, og det vil ikke medføre store endringer ved en omstilling.

1c Er det noen fagområder hvor valg mellom to alternative masterfordypninger ikke vil være hensiktsmessig?

BFE ser mulighetene tilgang til to alternativer av masterfordypning gir, og mener at hovedregelen er at det tilbys to alternativer for våre mastertilbud. Innspill fra instituttene er varierende, og speiler til en viss grad fagets tradisjon. Det er allerede mulig å velge ulike størrelse på masteroppgaver ved flere av fakultetets mastertilbud, selv om det i stor grad er overvekt av valgpreferanse blant studentene på de ulike tilbudene (både mot 30- og mot 60- studiepoengsoppgaver). Fordelene fakultetet ser ved å tilby to varianter er å gi et mer arbeidslivsrettet tilbud ved 30 studiepoengsoppgave, og styrke rekruttering til forskerutdanningene våre ved å tilgjengeliggjøre større oppgaver på 60 studiepoeng. Det er noen aspekter som må ivaretas ved å innføre tilgang til de to alternative grunnmodellene for at dette skal gi

reell valgfrihet for studentene. De mest åpenbare er endring i hvilke oppgavetyper som tilbys og anbefales av fagmiljøene, og veiledningskapasiteten i et fagmiljø. Særlig gjelder dette studietilbud med høye studenttall hvor fagmiljøets samlede dimensjonering ikke er tilpasset økning i veiledning på større oppgaver. For fagfelt med forskningsbaserte og eksperimentelle oppgaver av et visst omfang vurderes 30- studiepoengsoppgaver som for små. Ved mastertilbud der det ansees som mest hensiktsmessig å hovedsakelig gi 30-studiepoengsoppgave, vurderes det som interessant å pilotere 60-poengsoppgaver som en “forskerlinje” og muligens øke rekruttering til forskerutdanninger for fagfelt med lav rekruttering.

1d Hvilke fellesemner bør prioriteres på bachelor- og masternivå, og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?

Som vist til i fakultetets oversikt til justering av rammene i grunnmodellene anbefaler fakultetet at fellesfag reduseres i omfang, og at fellesfag må ha relevans for studentenes eget programfag. Fakultetet har bred erfaring med tverr- og flerfaglige studietilbud, og erfarer at det er krevende for studenter å selv integrere tilbud på ulike fagfelt, eller fra generiske tilbud, til eget programfag. Fakultetet mener relevans kan sikres ved tilpasninger i struktur og/eller innhold i fellesfag slik at de ikke blir for generiske.

Mulige strukturer som kan sikre relevans er at deler eller moduler av fellesfag gis som innføring til emnet til alle UiTs studenter, og at andre deler enten er tilpasset overordnet fagfelt, eksempelvis økonomi og administrasjon eller naturvitenskaplige fag, eller gis i lokal kontekst ved enhetene opp mot eget programfag. For slike strukturer må eierskap, organisering og arbeidsdeling avklares mellom enhetene. Andre strukturer kan være at studenter bygger opp sitt eget fellesfag, eksempelvis ved å velge 5 av 10 tilgjengelige 2-studiepoengsmoduler eksempelvis innen informasjonskompetanse og/eller transversale ferdigheter. Fellesemner av mindre omfang enn 10 studiepoeng etterspørres.

Det er enighet i innspill fra instituttene at Ex.phil ønskes som ett av fellesfagene, men med revidering som sikrer relevans og integrasjon mot studentenes programfag. Fakultetet ser ikke behov for at Ex.phil legges som fellesfag i 1. semester, ut fra at studentenes forutsetning for å integrere vitenskapsfilosofi med eget programfag vurderes som bedre senere i studieløpet. Ved justering av rekkefølge år 2 og 3 i grunnmodell bachelor vil Ex.phil tas i semester 3. eller 4. Det er ønskelig at Ex.phil blir tilgjengelig i både vår- og høstsemesteret. Andre tematiske fellesfag det er gitt innspill på er gjennomgående innen innovasjon og entreprenørskap, bærekraft, ferdighetstreninger definert innenfor transversale ferdigheter, informasjonskompetanse/digitalisering, samarbeid, prosjektledelse og andre ledelsesfag. Det bør vurderes hvilke typer fellesfag som fungerer best tidlig og senere i studieløp, og med hensyn på modning hva som passer best på bachelor- eller masternivå.

Studentene ønsker i sine innspill til innhold i fellesemner et tilbud som er faglig og tematisk bredere. Hvorav enkelte av de faglige ønskene vil forvente blir tilgjengelig gjennom emnepakker i valgfag (psykologi, jus, teknologi, statistikk og koding mm). Andre vil passe innen Ex.phil (etikk) eller innovasjons og entreprenørskapsemner (kreativitet og innovasjon), tilbud innen bærekraft (klimavitenskap, fornybar energi, økologi og bærekraft), eller knyttet til karriere/jobbkompetanse (prosjektledelse, GIS) og ferdighetstrening (akademisk skriving.)

Det er behov for avklaringer om støttefag som introduksjonsemner i kjemi og matematikk vil være del av fellesemner innen naturvitenskapelige fagfelt, eller del av programfag i grunnmodell for bachelor.

I grunnmodell master alternativ 2 anbefales det at 3. semester med fellesfag endres til faglig fordypning innen programfag. Eksempel på innspill på faglig fordypning innen fellesfag for biolog med høy faglig relevans er bærekraft og miljøforvaltning, forsøksdyrlære og etikk, biostatistikk og molekylære og analytiske metoder for miljøstudier.

Organisering av fellesfag må ivareta at studenter som har mye felt og toktundervisning, ofte konsentrert i april-mai og august-september, har like godt utbytte av disse som andre studentgrupper.

Fellesemner må ha en klar organisatorisk eier som forvalter disse, eksempelvis slik IFF forvalter Ex.phil i dag. Det er ulike modeller en kan se for seg for det faglige ansvaret, hvis faglig ansvar legges til ett fagmiljø er det en utfordring å ivareta relevansen for den enkeltes students fagfelt tilstrekkelig godt, og tilbudet kan bli for generisk til at studentene klarer å integrere det i kontekst av egen faglig utvikling. Ved fellesfag hvor fagmiljø tilhørende ulike enheter bidrar, kan dette kreve mer administrasjon å følge opp for å få til sømløse løsninger som krever god koordinasjon og utstrakt informasjonsflyt mellom enhetene. Dette vil kunne gjelde administrasjon knyttet til eksamensavvikling og arbeidskrav, timeplanlegging og innpasningssaker. Andre innspill har vært å spre ansvar for ulike fellesfag ut på fakultetene for distribuert eierskap. Enhetene som får ansvar for opprettelse og drift av fellesfag må ivaretas i ny budsjettmodell.

Del 2: Hvilke strategier bør prioriteres innenfor hvilke program og fagområder?

Som vist til i introduksjon og Del 1 i vårt høringssvar har BFE en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. Fakultetet mener at UiT ikke bør endre i studietilbud med nasjonale krav og retningslinjer hvis det kan stilles tvil om tilbudene oppfyller disse. Bruk av strategiene som beskrives i høringsdokumentet er velkjente og er benyttet aktivt i fakultetets forvaltning av egen portefølje. Fakultetet ønsker derfor å bruke strategiene videre for delene av vår portefølje som ikke er egnet til nye grunnmodeller, og der det fremdeles er et potensiale å hente ut ytterligere gevinster.

I innspill fra instituttene kommer det klart frem at det er ønskelig å fortsette å forsterke de strategiene som allerede er velfungerende, særlig når det gjelder matrise og arbeidsdeling på tvers av UiT. Og i de delene av porteføljen vår hvor dette har vært mindre velfungerende bør tidligere erfaringer vektlegges i videre utvikling, eksempelvis hvor arbeidsdeling/matrise har resultert i for generisk undervisning og manglende relevans opp mot programfag. På enkelte fagområder er strategiene allerede benyttet i en så stor grad i effektivisering av undervisningsressurser og sambruk, at det vurderes som lite å hente i ytterligere bruk av strategier. Her ønsker fakultetet å løfte frem Handelshøgskolens arbeid over tid med strategisk utvikling av porteføljen for økonomiske og administrative fag, hvor samtlige strategier er brukt for å effektivisere undervisningsressurser og samtidig utvikle studietilbudenes kvalitet. I utnyttelse av strategiene har Handelshøgskolen sambruk av emner mellom fleksible- og

campusprogram, på tvers av profesjons- og disiplinprogram, og ansatte og undervisningsressurser brukes på tvers av campustilhørighet. Biologi- og fiskerifagene har også utstrakt bruk av strategiene matrise og arbeidsdeling, men her er det i større grad på tvers av institutt og fakulteter.

1. Fagområder som egner seg for matrise-organisering

Fra BFE er det ønskelig å utvikle arbeidsdeling i matrise i de delene av biologi- bioteknologi og fiskerifag i porteføljen hvor dette er velfungerende i dag. Særlig gjelder dette ansvarsdeling av undervisning av introduksjonsemner innen naturvitenskaplige fag, som emner i matematikk, kjemi og biologi. Det er også erfaringer ved fakultetet fra økonomiske og administrative fag hvor bruk av matrise innen matematikk og statistikk ikke har vært vellykket, og for disse fagfeltene anbefales ikke bruk av matrise. Overordnet må matrisetilbudene som gis på tvers av UiT være tilstrekkelig tilpasset og ivareta relevans opp mot studentenes programfag.

Fagmiljø ved BFE kan være små, og en ytterligere smalere forskningsportefølje innen hvert fagfelt som konsekvens av færre stillinger etter omstillingen, vil gi et økende behov for velfungerende arbeidsdeling på tvers av UiT. BFE har erfaringer i dagens organisering at når fagmiljø har identifisert behov for og formidlet ønsker om konkrete faglige element fra andre fakultet (hele eller deler av emner), der det viser seg at det andre fakultetet ikke har kapasitet eller faglig interesse av å tilby det som etterspørres. Fakultetet ønsker å løfte frem denne problemstillingen slik at omstillingen kan bidra til utvikling av insentiver, faglig og administrative systemer for økt samarbeid og arbeidsdeling på tvers av institutt- og fakultetsgrenser. Omstillingen vil også utfordre UiT på organisatorisk tilhørighet til fagmiljø hvis arbeidsdeling og matrise skal implementeres i større grad.

Matriseorganisering gir også økt avstand fra fagmiljøets egen aktivitet og preferanser innen programfag. Forutsetning for at økt grad av matrise-organisering er at undervisningen er tilstrekkelig klientorientert og ivaretar forskjellige studentgrupper. En bekymring fra enkelte fagmiljø er at dagens tilbud som gis gjennom matrise endres på en slik måte at det endrer innhold i emner og får konsekvenser for studietilbud med nasjonalt krav og retningslinjer som er avhengig av tilbudene som eksempelvis støttefag. God kommunikasjon og avklaringer ved omlegging av dagens matrisetilbud mot alle brukergrupper er viktig.

Det er også kommet innspill på interesse og mulighet på å gi tilbud innen emnepakker valgfag og/eller fellesfag sammen med andre enheter på UiT som nevnt i Del 1. Utfordringer opp mot hvordan utvikle tilbud og undervisning som ivaretar relevans, forkunnskapsnivå og ivaretagelse av studie- og læringsmiljø for heterogene studentgrupper bør adresseres i støttetilbud i læringsdesign. Videre aktualiserer økt bruk av matrise og arbeidsdeling internt ved UiT spørsmål angående ledelse og eierskap til studietilbud. Begge disse problemstillingene kommenteres nærmere i del 3.

Fakultetet har sambruk av undervisningsressurser og emner på tvers av studietilbud i profesjons- og disiplinlag, både innen vår portefølje av økonomiske og administrative fag og innen fiskeri- og biologifag. Handelshøgskolen har i kartlegging funnet at det kun er fem emner (fordelt på to campus) som er unike for Bachelor i ledelse, innovasjon og marked, hvor resterende er sambruk av emneportefølje med Bachelor i økonomi og administrasjon. Det benyttes også matrise med sambruk av emner mellom profesjonstilbudet akvamedisin tilhørende NFH og AMB internt på BFE, men også på emner ved NT-fak og Helsefak. Sambruket er av en slik omfang at hvis emnene fra andre institutt

og fakultet tilhørende disiplinprogram omstilles til ny grunnmodell bachelor, og endrer sitt innhold, må det avklares at dette ikke påvirker de nasjonale kravene Akvamedisin må oppfylle for yrkestittel Fiskehelsebiolog og autorisasjon for reseptrett. Det er sambruk av emner på tvers av institutt og fakultetsgrenser også for disiplinarytilbudene i biologi og bioteknologi, og AMB gir innspill på at det kan gis 30 studiepoeng innen programfag inn i Bachelor biologi fra fagmiljø ved andre institutt. Emner gitt av fagmiljø ved AMB sambrukes mellom disiplinprogrammene i biologi og profesjonstilbud lektor i realfag trinn 8-13 for studenter som velger biologi som fag 1 eller 2. Tilbudet til lektorstudiet må ivaretas omstilling av disiplinarytilbud biologi til nye grunnmodeller.

Andre fag ved BFE som kan egne seg for matrise er ledelsesfag og tilbud innen programmering for praktiske empiriske problemstillinger som er tilpasset studenter uten realfaglig fordypning, begge ved Handelshøgskolen. Fakultetet ser også at det er hensiktsmessig at det gjøres vurderinger opp mot fagområdene juridiske fag og psykologi for arbeidsdeling innen matrise internt på UiT.

2. Hva kan gjøres for emneområder med lav rekruttering, små fagmiljø og/eller uforholdsmessig store driftskostnader

BFE har gjennomgående hatt dynamisk tilnærming til egen programportefølje og programutvikling, og har benyttet de årlige gjennomgangene av studieprogramporteføljen til en kritisk vurdering av de utdanninger som fakultetet skal tilby, med hensyn til kapasitet, rekruttering og fagmiljø. Program som har opplevd svikt i studentrekrutteringen er i flere tilfeller faset ut, og program blir revidert og oppdatert i samsvar med funn i evalueringer og undersøkelser.

Biologi-utdanninger med innslag av tokt, laboratorie- og feltvirksomhet vil nødvendigvis medføre spesifikke fagrelaterte kostnader. Fakultetet har en bevisst holdning til dette, og vurderer nøye kostnadene ved undervisningen opp mot studentenes faglige utbytte. For å beholde og ivareta våre naturlige fortrinn, er det viktig for universitetet å ivareta naturvitenskapelig utdanning rettet mot Arktis, med de kostnader som følger.

Når det gjelder programmene ved Handelshøgskolen er ikke utfordringen at de rekrutterer for få studenter. Den er heller motsatt. Ved campus Narvik planlegges et samarbeid mellom Handelshøgskolen og IVT for å se på mulighetene for å kombinere ingeniør- og økonomifag, hvor fakultetet tidligere har hatt utfordringer opp mot rekruttering.

3. Engelskspråklige studietilbud og konsekvenser av innføring av skolepenger

For engelskspråklige studietilbud ber rektor fakultetene vurdere hvilke konsekvenser innføringen av skolepenger har gitt for tilbudet og hvilke grep som bør tas for å sikre at studietilbudene er bærekraftig.

Effekten av å innføre skolepenger for studenter som kommer fra utenfor EU/EØS er begrenset ved BFE. Fakultetet har tre studieprogrammer som er engelskspråklige, og som dermed blir påvirket av innføringen av skolepenger. Dette er 'Experience-based master in ocean leadership', 'Master in marin bioteknologi' og 'Master in biology'.

I 2022 var det til sammen 5 studenter fra området utenfor EU/EØS, og etter innføringen er det fortsatt 5 studenter utenfor EU/EØS som har takket ja til studieplass og betalt studieavgiften. Ved en reduksjon i antall søkere fra utenfor EU/EØS har en fortsatt nok søkere til å kunne fylle studieplassene på disse programmene.

4.Vurderinger av strategiene sammenslåing, arbeidsdeling, og tilpasning for for økning i studenttall eller studiepoengproduksjon

Fakultetet har følgende vurderinger for øvrige strategier (for mer detaljerte beskrivelser se instituttens vedlagte høringsinnspill).

Sammenslåing

BFE har i løpende forvaltning av egen studieportefølje benyttet både sammenslåing og utvelgelse (nedlegging) av studietilbud. For Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap er det muligheter for effektivisering ved sammenslåing av emner eller åpne opp emner for flere studentgrupper på omfang 30 studiepoeng.

Arbeidsdeling

For Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap er Nord universitet og NTNU campus Ålesund interessante samarbeidspartnere for strategi nasjonal arbeidsdeling. Dette fordrer at det sikres forutsigbarhet i faglig innhold over tid, og forpliktete avtaler og kapasitet i både infrastruktur og fagmiljø er tilstrekkelig for å ivareta økt studentmasse. Forkunnskapsnivå og krav til emner i sambruk må avklares og koordineres mellom institusjonene. Integreert master Akvamedisin har også vurdert strategi nasjonal arbeidsdeling opp mot UiB på fagområder som har vist seg å være utfordrende å rekruttere vitenskapelig ansatte til. Her er det avveininger opp mot fordeler og ulemper i å opprettholde et robust, sammensatt og lokalt forankret fagmiljø opp mot forskriftskrav, og mulighetene nasjonal arbeidsdeling gir. Utfordringer for økt arbeidsdeling innen akvamedisin er omfanget av laboratorie- og feltundervisning som krever fysisk tilstedeværelse er svært høyt, og som krever økt grad av tilrettelegging for studentmobilitet mellom institusjonene. Eier- og ansvarsforhold til sambruk må også tydelig avklares mellom institusjonene.

Tilpasning og fleksibilisering

BFE har utviklet porteføljen over tid til også ivareta behovet for fleksible studieløp. Disse inkluderer rene nettbaserte årsstudier og bachelor innen økonomi og administrasjon, samlingsbaserte erfaringsbaserte tilbud innen master ledelse til ulike målgrupper (både ved Handelshøgskolen og NFH), sambruk av nettbasert emneportefølje på tvers av nett- og campustilbud ved Handelshøgskolen (eksempelvis innen emneportefølje i regnskapsfører).

Det vurderes at det er ytterligere potensiale for fleksibilisering i fakultetets portefølje innen EVU-tilbud ved fagmiljø for samfunnsøkonomi med datavitenskap ved Handelshøgskolen. Det vurderes også potensiale å fleksibilisere studieløpet i Master i fiskeri- og havbruksvitenskap opp mot økt etterspørsel fra studenter som ønsker å kombinere studier og jobb.

Økning i studenttall eller studiepoengproduksjon

Fakultetets tilbud innen økonomiske og administrative fag vurderes som størst potensiale til å øke studenttall og studiepoengproduksjon. Handelshøgskolen som forvalter denne delen av UiTs portefølje har potensiale i økt produksjon, men vurderes ut fra faglig kapasitet til i svært begrenset grad kunne utnytte dette potensiale uten betydelige tilføre ressurser og endring av læringsdesign tilpasset enda større studentgrupper enn det vi har i dag per emne. Fakultetet og instituttet selv vurderer at dagens studenttall ved Handelshøgskolen på 3200 studenter utfordrer alle deler av studentoppfølging, fra fagmiljøets dimensjonering og undervisningskapasitet, til sensuravvikling, romkapasitet og studentoppfølging i administrativ linje.

Innen fakultetets portefølje i fiskeri- og biologifag er det noe mindre potensiale for økning i studenttall, både ut fra begrensninger i infrastruktur tilknyttet laboratorie- felt- og toktundervisning, og mindre rekrutteringsgrunnlag for studietilbud med krav om realfagsfordypning. Fakultetet er likevel åpen for å fleksibilisere emnepakker innen disse fagfeltene for å øke studenttall og studiepoengproduksjon.

Del 3: Gjennomgående endringer og anbefalinger

I denne delen ønsker fakultetet kort å løfte frem øvrige forhold som må ivaretas i en omstillingsprosess. De største utfordringene som vi ser må løses er ivaretagelse av:

- Studentenes læringsmiljø, og faglige og sosiale tilhørighet
- Kvalitetssikring, utvikling, helhet og eierskap i studietilbud
- Konsekvenser for studentrekruttering og arbeidslivsrelevans
- Studieadministrative utfordringer
- Begrensende infrastruktur og kapasitet
- Utdanningsfaglig kompetanseutvikling, støttestrukturer og læringsdesign
- Implementeringsfase
- Semesterorganisering

Studentenes læringsmiljø, og faglige og sosiale tilhørighet

Det viktigste aspektet fakultetet ønsker å løfte frem av øvrige forhold i omstillingsprosessen er ivaretagelse av studentenes faglige progresjon, utvikling av faglig identitet og tilhørighet, og tilrettelegging for trygge læringsmiljø og sosial tilhørighet. Ved omlegging til nye grunnmodeller må organisering i og rundt studietilbud legges til rette for at studenter har mulighet til å utvikle seg, og skape gode og trygge faglige og sosiale tilhørigheter til andre. Dette gjelder særlig forslag til ny grunnmodell bachelor, men også fagområder som vurderes vil kunne få et svært høyt studenttall. Når det gjelder studentenes psykososiale læringsmiljø har samtlige av høringsinnspillet løftet frem ansvaret UiT har for læringsmiljø, og at omstilling av emne- og studieporteføljen ikke kan gå på bekostning av ivaretagelse av studentenes helse og trivsel. Kunnskap på dette området gjør at fakultetet frykter negative konsekvenser for studentvelferd og økt frafall.

For å bygge gode studentmiljø og et levende studentdemokrati rekrutteres studenter til ulike roller ved siden av egne studier, både i studentenes egen regi i linjeforeninger og valg av kulltillitsvalgt og i institutt og fakultetsregi til studentassistenter, faddere, mentorer og ulike adhoc-komiteer, utvalg og styrer. Disse studentene rekrutteres oftest fra år 2 eller 3 i studieløp på bachelor. Det er bekymring

rundt utvikling og vedlikehold av sosial tilhørighet innenfor kull og studieprogram ved lang periode med opphold midt i bachelor. Valgfag og fellesfag med høyt studenttall kan utfordre studentenes utvikling av faglige og sosiale relasjoner i studentkullene. Fakultetet erfarer at det allerede er utfordrende å rekruttere kulltillitsvalgte på store program og på nettstudier.

BFE anbefaler at UiT benytter seg av kunnskapsgrunnlag fra ulike studentundersøkelser som blant annet SHoT med tilleggsundersøkelser, Studiebarometeret, og deltakelse i *Nasjonalt kompetansenettverk for studenters suksess i høyere utdanning (NFYE)* i en omstillingsprosess.

Kvalitetssikring, utvikling, helhet og eierskap i studietilbud

Kvalitetsreformen innenfor høyere utdanning, med innføringen av nye bachelor og mastergrader, vektla etablering av enhetlige og faglig integrerte program. Senere har vi utviklet læringsutbyttebeskrivelser for emner og program, slik at søkerne vet hva de skal ha av kunnskaper, kompetanse og ferdigheter etter fullført utdanningsløp. Den foreslåtte byggeklossmodellen kan føre til oppløsning av den stramme program-strukturen vi har, med noen konsekvenser som må adresseres.

Den foreslåtte byggeklossmodellen endrer programorganiseringen slik vi har hatt som prinsipp ved UiT de siste 20 år. Overordnet har programmet tilhørt ett fagmiljø, hatt en studieprogramledelse, og studentene har tilhørt ett slik organisert studieprogram gjennom sin studietid. Ansvar for faglig utvikling og faglig eierskap har derved hatt en klar forankring.

I dagens programstruktur og kvalitetssystem med tydelige definerte roller, særlig studieprogramleders rolle, er ansvar for helhetlig kvalitet definert. Ved en omstilling til grunnmodeller hvor studentene på bachelor tar 50% av studiet utenfor fagmiljøet til programfaget, slik anbefaling fra styringsgruppe skisserer, utfordrer det og begrenser det hvordan studieprogramlederne kan utøve sin rolle når rammene rundt valgfag og fellesfag forvaltes utenfor faglig linje og enhet de selv tilhører. Studietilbud skal også oppfylle krav til læringsutbyttebeskrivelser i henhold til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og innspill fra fagmiljøene uttrykker bekymring hvordan dette skal ivaretas hensiktsmessig innen ny modell og mer sambruk av emner på tvers av UiT. Et annet aspekt er hvordan og om fagmiljø tilhørende programfag kan ivareta behov for utvikling i andre deler av porteføljen ved UiT som er viktig for tilbudenes utvikling. Fagmiljøets eierskap til studietilbud innen eget programfag må ivaretas og ikke fragmenteres, hvor fakultetet har erfaringer på utfordringer blant annet opp mot lektor realfag trinn 8-13.

Fakultetet ønsker å peke på at uavhengig av hvordan UiT velger å organisere sin emne- og studieportefølje er det viktig at studentene fra sitt perspektiv opplever at studietilbudene gir en faglig, sosial og organisatorisk helhet. Samt at UiT utvikler sitt kvalitetssystem slik at det ivaretar rollefordelinger i en omstilt portefølje.

Vi ser imidlertid potensiale for nye faglige synergier ved at fagmiljø kommer i nye eller tettere kontakt på tvers av UiT.

Konsekvenser for studentrekruttering og arbeidslivsrelevans

Fakultetet ønsker å uttrykke sin bekymring for at det ikke er klart fremlagt eller vektlagt i arbeidet med omstillingsprosessen hvordan omstilling til faglige bredere studietilbud på bekostning av faglig

spissing og dybde vil slå ut både når det gjelder studentrekruttering og arbeidslivsrelevans. Fakultetet anbefaler UiT å samle og eventuelt supplere tilgjengelig kunnskapsgrunnlag på disse to områdene for å sikre at en omstilling ikke får negative konsekvenser som det kunne og burde vært tatt høyde for i forkant. Det er kommet innspill på usikkerhet på hvordan UiT sine studietilbud vil konkurrere med andre nasjonale institusjoner i søkeres preferanser hvis UiT skiller seg fra det som kan fremstå som mer velkjente, tryggere, og veletablerte faglige normer for programstrukturer. Søkere må også være ivaretatt opp mot studentmobilitet mellom institusjoner, eksempelvis ved bytte av institusjon mellom bachelor og master, slik at de konkurrerer om studieplasser på lik linje med studenter fra andre institusjoner.

Studentene er veldig tydelig i sin tilbakemelding på at omstillingen slik den fremstår gir utrygghet i om de ville valgt UiT som studieinstitusjon ved en omstilt portefølje. De uttrykker klare bekymringer for reduserte muligheter til faglig fordypning og spissing. Studentene gir også tilbakemeldinger på at de er utrygge på om kompetansen de ville fått i omstilte grunnmodeller ville gitt et utdanningsløp som etterspørres og er konkurransedyktig i arbeidslivet.

Innspill fra instituttene løfter frem at dagens portefølje er utviklet over tid til å svare ut arbeidslivets behov, og kjenner seg ikke igjen i at det er flerfaglig kompetanse som etterspørres, men riktig kompetanse på ferdigheter, fagsammensetning og fordypning.

Studieadministrative utfordringer

Effektiv forvaltning og administrasjon av våre utdanninger forutsetter velutviklede studieadministrative system og kompetente ansatte. Den foreslåtte byggeklossmodellen vil nødvendigvis medføre nye og endrede oppgaver innenfor studieadministrasjon. Økt kompleksitet og større omfang innenfor flere felt som berører timeplanlegging, rombooking, eksamensavvikling (spesielt hvis sekvensiell semesterorganisering innføres samlet eller for deler av program), et økt antall innpassingssaker for valgfag og fellesfag og behov for avklaringer på hvor ansvar for faglig vurdering av innpassing skal ligge, veiledning og administrasjon rundt bytte av programfag i studieløp, og forventet økt pågang av studenter som tar doble grader.

Forslagene i modellene er ikke klare på hvem sitt ansvar det skal være å sikre at studentene får en hensiktsmessig sammensetning av sine grader, og foretar relevante fagvalg og kombinasjoner av emner. Skal slike avgjørelser overlates fullt ut til studentene, eller programansvarlige pålegges et ansvar. Fakultetet mener at studentene må sikres god og hensiktsmessig veiledning i valg, herunder også hvilke konsekvenser dette gir for kompetanse etter endt studie. For at studentene skal kunne gjøre gode individuelle valg må ansatte som skal gi slik veiledning ha god kunnskap og oversikt over hvilke og hva de ulike tilbudene består av på tvers av UiTs portefølje av valg- og fellesfag. Veiledning må organiseres og opplæring må gis til ansatte som skal ha ansvar for dette slik at studentene får tilgang til veiledning av høy kvalitet. Fakultetet ser behov for utvikling av felles system og rutiner for å veilede og fagmiljøers anbefaling av studentenes valg gjennom utdanningsløpet.

Uavklarte spørsmål i omstillingen fra et studieadministrativt perspektiv er; hvordan skal vi håndtere ønskene om skifte av program etter første studieår i ny modell, og må det opprettes et internt opptakskontor for å ta seg av oppgaven? Likeledes hvordan adgangen til populære valgfagspakker skal administreres. Byggeklossmodellen kan bli en 'bakdør' for å komme inn på program med høye opptakskrav.

Systemutvikling vil bli viktig hvis bedre ressursutnyttelse på faglig side ikke skal motvirkes av økt studieadministrasjon.

Begrensende infrastruktur og kapasitet

En del av fakultetets nåværende portefølje består av studietilbud som krever infrastruktur i form av laboratorie-, felt- og toktundervisning. Disse studietilbudene har en begrensning i kapasitet og kostnader til fritt kunne bli tilbudt til nye studentgrupper innen grunnmodellene. For de fleste type tilbud vil det være behov for enten å holdes utenfor felles valgfag-portefølje eller ha sterk grad av adgangsregulering. For enkelte tilbud med ledig kapasitet kan det tilbys emnepakker forutsatt at forkunnskapsnivå er tilstrekkelig.

En økning av større studentgrupper på enkelte fagfelt fra dagens nivå vil kunne være krevende ressursmessig både faglig og administrativt. På emner innen økonomi og administrasjon som allerede i dag har høye studenttall, må det tilføres ressurser for økt dimensjonering av fagmiljø for å håndtere ytterligere økning i undervisning, studentoppfølging, sensurarbeid mm. Dette er emner som allerede benyttes av flere studietilbud og faglig dimensjonering ikke vurderes tilstrekkelig for å håndtere ytterligere økning uten tiltak. Det er forventet at det er denne type valgemner som vil bli populære emnepakker i valgfag for studenter fra andre studietilbud på tvers av UiT. Hvis ressursbehovet ikke løses, må det for slike tilbud sterkt vurderes ulike former for adgangsregulering. På administrativ side etterspørres det hvordan UiT sin romkapasitet er tilrettelagt for emner med svært høye studenttall. Dette gjelder både emner som vil ha høye studenttall fra programfag med ytterligere tilfang av studenter som velger disse som valgfag, samt fellesfag som brukes på tvers av UiT. For denne type emner vil begrensninger i UiTs romkapasitet gjøre det utfordrende med timeplanlegging og rombooking. Slike praktiske utfordringer vil kunne løses med endring i læringsdesign og organisering av undervisningen i mindre grupper, men fakultetet mener at valg av læringsdesign og organisering som hovedprinsipp bør gjøres med studentenes læring som utgangspunkt.

Utdanningsfaglige kompetanseutvikling, støttestrukturer og læringsdesign

BFE vurderer at det i omstilling av emne- og studieporteføljen vil være behov for gode støttestrukturer og kompetanseheving både pedagogisk og didaktisk. Dette sees ut fra kompetanse på undervisning- og emneutvikling av større, og dels svært store, og mer heterogene studentgrupper opp mot forkunnskapsnivå. Det utfordrer også hvordan en skal sørge for progresjon i transversal ferdighetstrening når store deler av studieløpene gis av urelaterte emnepakker valgfag og fellesfag opp mot studentenes programfag. Høyere utdanning skal være forskningsbasert og omstillingen vil kunne gi økt avstand mellom fagmiljøets egne forsknings- og undervisningsfelt.

Fakultetet ser at det trengs å utvikles gode støttestrukturer rundt kompetanseheving og læringsdesign i omstilling av porteføljen. Vi mener det bør gis spisset opplæring opp mot konkrete utfordringer omstillingen gir, inkludert utfordringene i avsnitt ovenfor til endring i studentmasse og størrelse, samarbeid og kommunikasjon på tvers i organisasjonen, og andre praktiske løsninger, samt hvordan utvikle læringsutbyttebeskrivelser for flerfaglige tilbud. Fakultetet ser at det vil bli et stort trykk på enheter som Result og ITA, og anbefaler at rettet tilbud opp mot studieprogramlederes behov kan være en løsning som fungerer både opp mot behov og kapasitet.

Implementeringsfase

Overordnet ser fakultetet behovet for godt forankrede prosesser og kommunikasjon før en implementeringsfase starter. Fagmiljøene trenger tilstrekkelig tilgang på både tid og ressurser, og må ha et eierskap i en omstilling som vil bli krevende og fordre mye koordinering innad i organisasjonen.

Samtidig med en planlagt omlegging av programporteføljen, står vi overfor økte krav til ekstern finansiering: 25% er målet for UiT samlet, som betyr ytterligere krav til de institutt og fagmiljø som har potensiale til høyere grad av eksternfinansiering. Disse to svært krevende målsettinger sammenfaller i tid, og kan ikke sees uavhengig av hverandre. Det må holdes en god dialog mellom alle nivå i organisasjonen, slik at oppfølgingen av disse to bestillingene kan harmoniseres så godt som mulig.

De vitenskapelig ansatte må få bruke sin arbeidstid til faglig formidling og utvikling, og vi må unngå å etablere modeller for organisering av studietilbud som stiller større krav til intern administrering. En bekymring for en slik utvikling har framkommet i vår interne høring.

Semesterorganisering

Høringsbrevet ber eksplisitt om tilbakemelding på mulige semesterorganiseringer. BFE mener at hovedregel for semesterorganisering bør være parallell emnestruktur. Dette ut fra kunnskap om studentenes læringsprosess og modning i fag, og ut fra studietilbud hvor målgruppen har behov for fleksibilitet i progresjon, og i når og hvor studentene studerer. En sekvensiell organisering reduserer fleksibilitet i progresjon og gjør studentene mer sårbare i studiesituasjonen. Ved eksempelvis høyt sykefravær eller annet fravær i perioder, vil det føre til at det blir vanskelig å hente seg inn senere og få gjennomført emnet. Tilbakemeldinger fra studieadministrasjonen er at timeplanarbeid særlig på bachelor vil bli ytterligere komplisert ved sekvensiell organisering når et emne er del av programfag i flere tilbud, og i tillegg skal fungere som valgfag for andre tilbud. I tillegg ser en utfordringer knyttet til eksamensavvikling, med ressurskrevende eksamensperioder tre ganger i løpet av semesteret, og i like stor grad hvis avviklingen utsettes i tid til en felles periode i slutten av semesteret. Det kan i enkelte tilfeller være behov for bruk av sekvensiell emnestruktur av logistiske eller strategiske grunner, men fakultetet ser få fordeler med en slik overordnet emnestruktur når studentenes læring og studiesituasjon vektlegges.

Tabell 1. Oversikt over BFEs program

Studieprogram	Bør studietilbudet benytte byggeklossmodell, samt evt tilpasninger av modellen for programmet	Strategier og andre planer for programmet	Merknader
B-BIO Biologi - bachelor	Ja. Tilpasninger: Dispensasjon fra 90stp. Ber om å få tilby 110stp programfag ved AMB. Emnepakker tilbys i 5. og 6. semester. AMB tilbyr tre emnepakker. Det bør tilbys 20stp fellesfag og ikke 30	Tredje emnepakke på engelsk og tilpasset utvekslings- og programfagsstudenter. Fellesfag tilbyd i 3. og 4. semester. Ca 30stp programfag kan gis i samhandling med andre studieprogram med forankring på andre institutt. Lektorutdanningen må varetas og inkluderes i arbeidet med ny studiemodell.	Med disse tilpasningene kan AMB redusere sin portefølje i ba-programmet fra 195 til 110stp. Det er viktig å presisere at ba biologi allerede ble 'slanket' i forrige revisjon (2017). Gjenstående foreslått studietilbud vurderes som et absolutt minimum for å kunne ivareta AMB sine strategiske forpliktelser til UiT og BFE samt vårt samfunnsoppdrag.
B-BIOTEK Bioteknologi - bachelor	Ja. Tilpasninger: Dispensasjon fra 90stp. Ber om å få tilby 100-110stp programfag (ikke nødvendigvis NFH men inkluderer forkunnskapskrav i matematikk og kjemi i programfag. Emnepakker tilbys i 5. og 6. semester.	Oppbyggingen av programmer i dag er delvis lik en byggeklossoppbygging med stort bruk av emner fra andre fakulteter og undervisning i emner der studenter fra andre programmer deltar. En skikkelig utfordring med innføring av byggeklossmodellen blir hvor programmet skal forholde seg til dagens forkunnskapskrav.	
B-FISK Fiskeri- og havbruksvitenskap - bachelor	Nei	Programmet, som har gode søkertall, er nylig revidert og utformet etter forskningsbaserte	Vi har forståelse for at UiT/BFE må effektivisere driften, men anbefaler at

		prinsipper og i nært samarbeid med næringen. FHV er allerede en byggeklossmodell, med tverrfaglig integrasjon mellom fagene som gjør at en full åpning med mulighet for emnepakker utenfra ikke vil gi et tilsvarende tilbud. Dette vil bidra til økt flerfaglighet (dvs flere fag kan inngå), men redusere tverrfagligheten.	ytterligere grep for ba-grad i FHV tas gjennom bruk av de ulike strategiene hvilken vill være mer sentrale før att oppnå effektivisering på dette studieprogram.
B-LEDINMA Ledelse, innovasjon og marked - bachelor	Nei	Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer. Arbeidsdeling, tilpasning, sammenslåing Stor integrasjon med bachelor øk/adm Intern konsistens	Benytter allerede prinsippet om tverrfaglighet, både internt i programmet og ved at det hentes emner fra andre program på Handelshøgskolen. Nye byggeklosser av emner vil utvanne et allerede tverrfaglig program Flercampus-samordning. Unngå konkurranseulempe/ kompatibilitet med andre sammenlignbare program/institusjon Samfunnsoppdrag
B-ØKADM Økonomi og administrasjon - bachelor	Nei	Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer.	Benytter allerede prinsippet om tverrfaglighet Samme kommentarer som ovenfor, men i tillegg UHR-ØA
B-SAMFOK Samfunnsøkonomi	Nei	Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne	Hvert emne sammensatt av flere fag, som gir en

med datavitenskap - bachelor		og andre programmer. Tilbud til EVU-markedet	gjennomgående integrert tverrfaglighet. Nasjonale normer Unngå konkurranseulempe/ kompatibilitet med andre sammenlignbare program/institusjon Samfunnsoppdrag
M-BIO Biology - master	Ja. Tilpasninger: Dispensasjon fra 70stp for å tilby 120stp programfag ved AMB. De syv tematiske retningene planlegges opprettholdt i bakgrunn av disiplinbredden ved AMB.	De valgfrie emnene i 3. semester bør kunne tas som programfag og ytterligere fordypning i biologi.	Med disse estimatene kutter AMB fra 288 til 120stp. Mange av master-emnene tilbys i dag som speil-emner i phd-utdanningen. I denne høringen har vi ikke vurdert behovet i phd-utdanningen som kan tvinge frem en noe høyere dimensjonering i emneportefølje enn estimert her. Masterstudiet er spesielt populært, og vi må sikre en fortsatt god rekruttering av talenter.
M-FISK Fiskeri- og havbruksvitenskap - master	Ja		Per i dag er programmet allerede i stor grad basert på en byggeklossmodell, og det vil ikke medføre store endringer med ny foreslått modell.
M-MARINBIO Marine Biotechnology - master	Ja		Programmet er per i dag oppbygget kring et semester (30stp.) av det som tilsvarer programfag, fulgt av et semester med 30stp. valgfag/utveksling og en 60stp.

			masteroppgave. Programmet kan struktureres i samsvar med det foreslåtte byggeklossmodellen.
M-LEDINMA Ledelse, innovasjon og marked - master	Ja, under forutsetning grunnmodell 2 endres til spenn opp til 120 studiepoeng portefølje programfag og fellesfag reduseres til 10 studiepoeng.	Bruker strategien sammenslåing for å nyttiggjøre samme emneportefølje i de ulike programmene som gis internt ved Handelshøgskolen	Konkurransulemppe både internt og eksternt hvis LIM blir eneste program ved Handelshøgskolen som åpnes for byggeklossmodellen
M-ØKADM Økonomi og administrasjon, siviløkonom - master	Nei		Åpnes for kun 15stp utenfor det øk/adm fagområdet Krav om 30stp masteroppgave Krav om to profileringer; en i adm fag og en i øk fag Styres av vilkår for bruk av tilleggsetegnelsen siviløkonom, vedtatt av UHR-ØA
M-REGRE Regnskap og revisjon - master	Nei		Regulert i lov (revisorloven) og forskrift til lov samt NOU 2017:15.
M-SAMFOK Samfunnsøkonomi - master	Ja, under forutsetning grunnmodell 2 endres til spenn opp til 120 studiepoeng portefølje programfag og fellesfag reduseres til 10 studiepoeng.	Bruker strategien sammenslåing for å nyttiggjøre samme emneportefølje i de ulike programmene som gis internt ved Handelshøgskolen	Sammenlignbare institusjoner tilbyr 120stp samfunnsøkonomi
IMA-FISKEH Akvamedisin – integrert master	Nei		Akvamedisin er et 5-årig integrert profesjonsstudium og bør dermed ikke omfattes av endring i grunnmodell. Fullført studium i akvamedisin gir lovregulert rett til yrkestittelen

			<p>“Fiskehelsebiolog”. Autorisasjon (rettigheter til å rekvirere reseptpliktige legemidler) tildeles av mattilsynet. For å beholde både lovregulert yrkestittel og autorisasjon må studieprogrammet som helhet beholdes og dermed vil de ulike foreslåtte strategiene være mer sentrale før att oppnå effektivisering av studiet</p>
EM-OCLE Ocean Leadership - Experience-based master	Nei		<p>Målgruppe, undervisningsformer og kjernemål med programmet, hvilket er å skape og styrke nettverk og samarbeidspotensial mellom leder som jobber på tvers av ulike havsektorer gjør kombinert at det ikke er godt egnet for tilpasning til den foreslåtte byggekloss modellen.</p>
EM-MBA Strategisk ledelse og økonomi - erfaringsbasert master	Nei	Egner seg ikke for byggeklossmodellen fordi den er samlingsbasert og desentralisert som et 3-årig løp	Ikke relevant
MALED Ledelse - erfaringsbasert master	Nei	Egner seg ikke for byggeklossmodellen fordi den er samlingsbasert og desentralisert som et 3-årig løp	Ikke relevant

FS 46/23 Eventuelt
FS 47/23 Godkjenning av protokoll